

Treba
je le
več
poguma

DUSAN KALC

Se bo Trst ob prehodu v novo tisočletje vendarle osvobodil okov, v katere ga je vklepala stoletna zgodovina nacionalnih konfliktov ob podpori kratkovidnih in duhovno omejenih, sebičnih in maščevalnih krajevnih politikov? To vprašanje si zastavljamo že vrsto let in nanj odgovarjamo z mešanimi občutki. Včasih nas korak naprej na tem ali onem področju mestnega družbenega življenja ohrabljuje in tolazi, pa nas skoraj istočasno korak nazaj spet ohladi in pahlje v črnogleda razmišljanja. Kljub temu prevladuje občutek, da so »napredni« koraki številnejši od »vzratnih« in da smo vendarle naredili lep kosček poti naprej.

Kaj se je pravzaprav zgodilo? Medtem ko so bili v preteklosti gospodarski interesi paradoksalno podrejeni političnim, pri čemer so stranke, v skoraj izključni sli po glasovih, vedrile in v svojih jalovih spopadih hromile mesto, so nove razmere pometle s starimi strankami, nove se vedno isčejo svoj pravi obraz, rodila so se nova gibanja, del vodilnega gospodarskega razreda pa je ugotovil, da so njegovi interesi vedno bolj vezani na nove procese integracije ter globalizacije, pri čemer je treba prebiti utesnjujoče mestne trdnjavske zidove in pogledati v svet, začenski z neposrednim zaledjem, ki ga se pred nedavnim niso priznavali in upoštevali. Spoznali so, da se rojeva nova Evropa, ki ne bo mogla sloveti samo na evru, temveč tudi na novih družbenih ter kulturnih in medetničnih odnosih. Tako so se na pragu tretjega tisočletja politični interesi tudi v naših krajih podredili gospodarskim in od tu premiki, ki jim vedno težje določamo obarvanost, vedno lažje pa vidimo v njih premoščanje starih nacionalističnih, v gospodarskem pogledu pa skoraj avtarhičnih logik.

Zdi se mi, da nas v takšnem kontekstu srečanja Violante - Fini ali Maselli - Menia ne morejo več plasi-
ti, ker postajajo del nove družbene politične logike, v kateri niso meje političnih strank ali gibanj več ostro določene, zato pa so možnosti evolucij (in tudi involucij) večje. Problem je kvečjemu neke druge. In sicer v tem, ali bo znal v teh novih razmerah takoimenovani napredni tabor (rečimo tisti, ki se je v besedah vedno zavzemal za naše pravice) zbrati dovolj moči in poguma, da bo dejansko pometel z nestrpnostmi in nacionalizmi (tudi med nami). Zlasti sedaj, ko je na oblisti!

KOSOVO / PO POGOVORIH ROBINA COOKA Z MILOŠEVIČEM IN Z ALBANSKIMI PREDSTAVNIKI

Atlantski svet pooblastil Solano za morebitne letalske napade

S tem je Nato po pričakovanju vojaško podprl mirovni načrt kontaktne skupine

DELO / D'ALEMA NA POSVETU LEVIH DEMOKRATOV

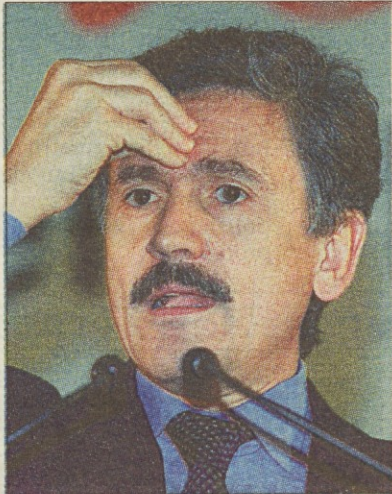
Milijoni delavcev brez zaščite

Razhajanje med premierom in Cofferatijem o prožnosti dela

RIM - Medtem ko guverner Banke Italije znova poziva k večji prožnosti trga dela, se je o tem vprašanju včeraj na posvetu Levih demokratov o delu odigral odkrit »spopad« med predsednikom vlade D'Alema in voditeljem največjega italijanskega sindikata CGIL Cofferatijem. Oba sicer soglasata, da je treba italijanski kapitalizem reformirati, ker ni dozorel za mednarodno kompeticijo po odpravi možnosti »kompetitivne devalvacije«, vendar se razhajata pri receptih za doseg tega cilja.

D'Alema je nastop pred »svojim« občinstvom izkoristil tudi za pomiritev političnih napetosti okrog Oljke in prerokanja s Prodiem o njenem »očetovstvu«.

Na 8. strani

BRUSELJ - Po več kot sedmih urah zasedanja se je svet atlantske zveze sinoči na osnovi odgovorov, ki jih je šef britanske diplomacije Robin Cook prinesel iz Beograda in Skopja, odločil, da pooblasti generalnega sekretarja Nata Solano za morebitne letalske posege na Kosovu. Sestnajst članic zaveznitva je s to potezo vojaško podprlo mirovni načrt, ki ga je v petek v Londonu sestavila kontaktna skupina in ki predvideva okrepitev samostojnosti Kosova ob ohranitvi ozemeljske celovitosti Jugoslavije.

Milošević in kosovski voditelji imajo zdaj le teden dni časa za preučitev mirovnega predloga, o katerem se bodo morali pogajati 6. februarja v bližini Pariza.

Na 24. strani

Kongres narodnih skupnosti v Avstriji

ZGORNJA BORTA - V Zgornji Borti na Gradiškanskem se je zaključil 4. kongres narodnih skupnosti, s katerega so politikom na državni in deželni ravni naslovili poziv za izboljšanje položaja na področju manjšinskega solstva. Kongresa, ki ga je organiziral Center avstrijskih narodnosti na Dunaju, se je udeležilo veliko strokovnjakov na področju solstva iz vse Avstrije.

Na 8. strani

Osnova za razplet krize v podjetju Vouk

GORICA - Na petkovem srečanju na Pokrajini so dosegli sporazum med lastništvom in sindikati glede organizacije proizvodnje v podjetju Vouk. Glavni del proizvodnje ostaja v Gorici, višek delovne sile pa bodo skušali reševati s posegom dopolnilne blagajne.

Na 6. strani

RIM / POVSOD MRAZ, MOČAN VETER IN SNEŽENJE

Italija v primežu slabega vremena

Težavno stanje v Umbriji in Markah na območju, ki ga je prizadel potres - Pomoč klošarjem

RIM - Italija je v primežu slabega vremena in polarnih temperatur. Mraz, sneženje in veter so povzročili povsod veliko nevšečnosti, se najhuje pa je v Umbriji in Markah na območju, ki ga je prizadel potres. Stanovanjski zabojniki kljub ogrevanju niso kos taki zimi (na telefoto Ap prizadeta vas Colfiorito).

Včeraj je močno snežilo na Tridentskem in v Lombardiji, kjer je ponekod zivosrebrni stolpec zdrknil do -30 stopinj C. Sneg pa je pobelil tudi dezele v srednji in južni Italiji. Zapadel je tudi na otoku Ponzi, kjer ni snežilo že 20 let.

Sneženje in močan veter sta povzročila povsod po polotoku velike težave promet, zaradi sploškega cestnišča je bilo veliko nesreč na srečo brez hujskih posledic za ljudi

V Abrucih in Moliseju so zaradi mraza in snega zaprli sole.

Nizke temperature so sprožile tudi solidarnostno akcijo za pomoč klošarjem, ki spijo kar na ulici. V Rimu so vsem delili odeje, v taborih no-

madov pa drva za kurjavo. Postaje podzemne železnice in nekatere železniške postaje bodo odprte vso noč, da bi ljudje brez strehe imeli vsaj bolj toplo zatočišče. V Neaplju so 30 klošarjem nudili prenočišče v kara-

binjerski vojašnici.

Sneženje je povzročilo precej težav tudi na Hrvaškem. Zaradi sunkov burje je bil ustavljen trajektni promet proti jadranskim otokom, saj so nekateri sunki dosegli do 160 km na uro hitrosti.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNE DRUŠTVA
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
SLOVENSKA PROSVETA

DAN SLOVENSKE KULTURE

Boljunec, 6. februarja 1999 ob 20.30
v Občinskem gledališču France Prešeren

Gorica, 7. februarja 1999 ob 16. uri
v Kulturnem centru Lojze Bratuž

Vabljeni!

BENCINSKA ČRPALKA
LONZA & COGLIEVINA srl

Drž. c. 202
Opensko krizišče
OPCINE
Tel. 040.211366

Pooblaščen prodajalec
SAVA, MICHELIN, JOKOHAMA.
Pri nas na voljo pnevmatike najboljših znamk

Ob nakupu vsake pnevmatike Sava:
1 liter motornega olja ESSO UNIFLO - ULTRA
VKLJUČEN V CENI

OD 7. JANUARJA DALJE ZA 6 TEDNOV

SEZONSKA RAZPRODAJA
v veleblagovnici

VIDUSSI

Čedad - Trg Picco 14

POPUSTI OD 20 DO 50%

Moška, ženska in otroška oblačila
Športna konfekcija

Največja izbira krzna v Furlaniji-Juljski krajini

TAX FREE

ŠUSHMEL

ZASTOPNIK ZA PRODAJO IN SERVIS

SWEDA

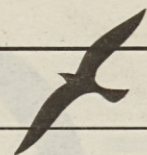
že 50 let izdeluje registerske blagajne
od najenostavnejše do najpopolnejše

PRIPRAVLJENI SMO ZA EVRO! VI TUDI?

Naša ponudba: registerska blagajna od 900.000 lir + IVA,
s prevzemom stare, do izkoriščenja zaloge.

TRST, Ul. S. Francesco 11 - Tel. 040-370802

Brezplačna predstavitev v vašem obratu
Na razpolago tudi elektronske tehnične.

REFERENDUM / ČEPRAV NJEGOV DATUM NI ŠE DOLOČEN

Začela se je kampanja za volilni referendum

Po zakonu naj bi bil na nedeljo med 15. aprilom in 30. junijem

Odbor za »da« hoče nov volilni zakon

TRST - Odkar je ustavno sodišče sprejelo predlog referenduma za ukinitve proporcionalnega dela volilnega zakona, so se povsod po državi začele priprave nanj. In to kljub temu, da ni še določeno, kdaj sploh bo. Zakon pravi, da ga predsednik republike na predlog vlade lahko razpiše na nedeljo med 15. aprilom in 30. junijem. Povrh ni se mogoče povsem izkjučiti, da bi parlament pred tem spremenil volilni zakon, s čimer bi referendum odpadel, kar je sicer malo verjetno.

In tako se je včeraj v Trstu predstavil Spontani odbor za »da«, in sicer na tiskovni konferenci v kavarni Tormaseo. Odbor sestavljajo: Daniele Amati, Tarcisio Barbo, Giovanni Borgna, Etta Carignani, Cristiano Degano, Franco Del Campo, Caterina Dolcher, Stefano Fantoni, Riccardo Illy, Ace Mermolja, Franco Sterpin Rigutti, Enzo Tornelli, Marino Vocci, Massimo Zanzi in Bruno Zvech. V odboru izstopajo politične osebnosti levsredinskega tabora, a na predstavitvi so poudarili, da je odbor povsem odprt.

Odbor se zavzema za zmago »da« iz treh temeljnih razlogov. Prvic, da bi utrdili bipolarni sistem; drugic, da bi volilci res odločili, kdo naj bo na vladi in kdo v opoziciji; tretjic, da bi izvoljeni spoštovali mandat volilcev.

Deželni svetovalec LD Zvech je poudaril, da se Odbor za »da« zavzema za to, da bi parlament cim prej odobril nov zakon v duhu omenjenih treh nacer, in ne da bi ostal v veljavi sedanji brez proporcionalnega dela. Zupan Illy je poudaril, da so se volilci leta 1994 že izrekli za večinski sistem in da bi zmaga »da« morala napraviti konec »diktaturi parlamenta«, ki ne upošteva že izražene volje ljudi. Degano pa je pristavil, da je v Odboru za »da« zgolj osebno in ne kot predstavnik LS.

Pestra mavrica strank in gibanj v Odboru za »ne«

TRST - Poleg Spontanega odbora za »da« se je tržaski javnosti včeraj predstavil tudi Odbor za »ne« na referendumu, in sicer na tiskovni konferenci v Krozku Salvemini. Prisotne je predstavil Claudio Tonel, član leve struje LD, ki je tudi povedal, da je odbor imenoval za svojo koordinatorko bivšo članico Višjega sodnega sveta prof. Cecilio Assanti. Svoj pristop k odboru so sporočili Franco Richetti (Ljudska stranka), Sergio Facchini (SKP), deželna svetovalka SIK Bruna Zorzini Spetic, deželna svetovalka SL Federica Seganti, republikanec Colombo, demokratični socialist Alessandro Gilleri. Odboru se bodo pridružile še druge stranke in osebnosti.

Prisotni so ugotovili, da volilni referendum z varljivimi obljubami spremeni značilnosti demokratičnega sistema v Italiji. Proporcionalno izvoljeno četrtino

zbornice bo, v primeru zmage pobudnikov referenduma, nadomestilo 157 kandidatov, ki so bili na volitvah porazeni. Paradoksalno se lahko zgodi, da bo naval »poražencev« tolikšen, da bodo celo prevzeli krmilo vlade.

Pobudniki referenduma so že v preteklosti obljubljali večjo možnost izbire ljudi, manj strank in večjo stabilnost. V resnici tega se vedno ni, v Evropi pa je najbolj stabilna Nemčija, ki ima proporcionalni sistem in konstruktivno nezaupnico.

V razpravi je bilo poudarjeno, da si nasprotniki referendumskega predloga želijo nove volilne zakonodaje, čeprav vsak po svoje. Večina zagovarja proporcionalni sistem, medtem ko je recimo Tonel za francoski model balotaze. Nekateri so tudi opozorili na nevarnost političnega izkoriščanja referenduma proti vladi.

POLITIKA / IZREDNO ZASEDANJE

Zaskrbljenost v vrstah tržaskega Gibanja za Oljko

Sen. Camerini kritično ocenil nekatere Prodijsve poteze

TRST - Kot je znano, sedanji čas ni najbolj ugoden za Oljko. Priča smo celo odprtim in ostrim obracunam v njenih vrstah, začeni med njenim voditeljem Romanom Prodiem in predsednikom vlade Massimo D'Alema. Vse to se povrh dogaja tako rekoč na predvečer pomembne preizkušnje junijskih evropskih volitev.

Da bi se pogovorili o sedanjem kocljivem stanju in se zlasti o tem, kako ga bi bilo mogoče cim prej prebresti, so se sinoci zbrali pristasi tržaskega Gibanja za Oljko na sedežu republikanske stranke v Trstu. Potreba po izmenjavi stališč in občutkov je med njimi očitno velika, saj so kar napolnili dvorano. Udeležencem sta uvodoma spregovorila senator Fulvio Camerini in pokrajinski koordinatorski Daniele Goutier.

Camerini je obnovil razvoj dogodkov od zadnjih parlamentarnih volitev 21. aprila 1996. Spomnil je na novost, ki jo je tedaj predstavljala Oljka, in na velike upe, ki jih je vlivala. Spomnil je tudi na pomembne dosežke Prodijsve vlade. Po njenem padcu pa so se očitno razmere v Oljki hudo skrhale. Camerini je obzaloval, da zdaj prevladujejo personalizmi ter jasno povedal, da se s Prodiem ne strinja, če se nemarava postavili na celo enega dela nekdanje levsredinske koalicije.

V razpravi je sodelovalo veliko udeležencev. Prevladalo je stališče, da Oljka mora živeti, in sicer ob obnovi svoje prvotne narave in naravnosti.

STALIŠČE / O PRISELJEVANJU

Proti rasističnim izpadom priznati vlogo priseljencev

Okrog 50 intelektualcev, politikov, sindikalistov, pa tudi novinarjev, zdravnikov in socialnih delavcev je podpisalo odprto pismo tržaskemu kvestorju in državnemu pravniku proti rasističnim izpadom v Terezijanski cetrli, o katerem smo poročali že včeraj. Naj omenimo samo vinjetista Altana, igralca Omera, psihiatra Rotellija, senatorja Camerinija, deželna svetovalca Zorzinijevo in Zvecha, pa tudi združenja kot sto Acli, Vzpi in Zzi. V pismu obsojajo sobotne izpade proti tujim dekletom, ki so bile na pločnikih Terezijanske cetrli: gre za nedopustno gonjo rasističnega značaja, kot dokazuje dejstvo, da so pustili pri miru tiste prostitutke, ki niso bile temne polti.

Deželna konzulta o priseljevanju je na včerajšnjem zasedanju potrdila, da pojav nima tako dramatičnih razsežnosti, kot bi nekateri radi dokazali, da bi vzbudili zaskrbljenost v javnosti in iz tega zeli politične rezultate. Leganih priseljencev je v deželi nekaj več kot 35 tisoč, od tega jih odpade 14 tisoč na tržasko območje in ne ustvarjajo nobenih posebnih problemov, nasprotno, brez njihovega prispevka bi marsikatera gospodarska dejavnost že propadla.

MILJE / VČERAJ PREDSTAVITVENA NOVINARSKA KONFERENCA

Miljski pust bo vodil režiser Ugo Amodeo

Začetek 11. februarja, višek pa bo pust dosegel v nedeljo, 14. februarja s sprevedom

V Miljah je že skoraj vse nared 46. miljski pust: otvoritvena prireditve bo v cetrtek, 11. februarja, s kronanjem pustnega kralja, ki ga bo letos vodil režiser Ugo Amodeo. Vrhunec pa bo v nedeljo, 14. februarja, s sprevedom osmih pustnih skupin, na katerem se bo zvrstilo osem velikih in trideset malih pustnih vozov ter 2.000 sem v večjih in manjših skupinah ali posamično.

Sposed so prireditelji predstavili včeraj dopolne na tiskovni konferenci v kulturnem centru »G. Millo«, poleg miljskega zupana in podzupana Roberta Di Piazze in Italice Stenera so za prirediteljsko mizo sedeli se predsednik združenja miljskih pustnih skupin Mario Vascotto in pokrajinski odbornik za turizem in sport Fabio Scoccimarro (foto KROMA). Zupan se je najprej zahvalil vsem sodelavcem in ustanovam, ki finančno prispevajo k uresničitvi pobude, v prvi vrsti Trgovinski zbornici, ki je običajnemu prispevku stotih milijonov lir letos dodala še drugih sto milijonov za nakup delov ogrožaja za vozove, Pokrajini Trst in Ustanovi za promocijo turizma. Posebej je poudaril svojo željo, da bi miljski pust utrdil svojo vlogo najpomembnejše tovrstne prireditve v deželi in da bi prihodnje leto spreved vsaj delno pokukal tudi v Trst.

Podzupan je med drugim predstavil novo trofejo za zmagovalca, kipec, ki ga je uresničil miljski kipar samouk Luigi Bonocore, saj je prejšnjo, delo Graziana Romija, po treh zaporednih zmagah osvojila skupila Ongia. Pokrajinski

odbornik je zlasti poudaril podporo svoje ustanove vsem pobudam Občine Milje na področju turizma, predsednik pustnih skupin pa se je zaustravljal nad požrtovavlostjo članov skupin, ki poleg brezplačnega dela (letos več kot 25 tisoč ur) vlagajo v pobudo tudi veliko lastnega denarja. Žal mu je, da se vse izteče v sedmih dneh, saj bi prireditve lahko trajala dlje; nato mu je zupan odgovoril, da hotelske strukture v mestecu in tudi v pokrajini ne zadoščajo za sprejetje velikega števila gostov, ki bi se ustavili več dni. Zato je vse upanje v realizaciji marine Muja s primerno hotelsko kapaciteto.

Kakorkoli že, od pustnega cetrta do pepelnice srede se bo v Miljah zvrstil niz raznovrstnih veselih prireditev za vse, v petek bo ob 14.30 spreved otrok iz vrtcev, medtem ko bo v petek v domu za ostarele pustovanje dedkov. Isti dan bo tudi spreved za nabiranje jajc in natečaj za zlati fancelj, v sredo pa bo seveda pustov pogreb. Vsak večer sta predvidena glasba in ples. (bov)

OPČINE / PROSVETNI DOM

Mlajši in tudi stareši vabljeni v Mačjo šolo

Danes bo ob 17. uri v Prosvetnem domu na Opčinah ponovitev otroške igre Eveline Umek Mačja sola v režiji Edite Franceskin. Evelina Umek, Svetovancanka, si je po studijih ustvarila družino v Ljubljani in je vrsto let bila urednica otroških programov na ljubljanski televiziji. Zadnje case, prosta službenih obveznosti, se vedno pogosteje in za dalj časa vrača domov v rojstni Sv. Ivan. Zato je prav, da jo tudi pri nas bolje spoznamo kot mladinsko pisateljico. Odlično priloznost nam daje Mačja sola, prisrčna zgodba z vsemi elementi otroške igrice, v kateri nastopajo karakterno posebljene gozdne živali in z obvezno končno poučno poanto. Režiserka Edita Franceskin je z raznimi dominicami in s posrečenim

gibom razgibala številne pesmi, ki jih je uglasbil Borut Lesjak, otrokom pa je vdahnila radoživost in veselje do igranja, čeprav so mnogi le prvič na odru.

Pobuda se je porodila ob lanskem praznovanju 200-letnice openskega solstva, ko je društvo Tabor ponudilo soli sodelovanje za postavitev odrske igrice. Sola se je z veseljem odzvala, prijavili so se skoraj vsi učenci 4. in 5. razreda (nastopajočih je dvajset) in čeprav je časa bilo zelo malo, je igrice s pomočjo učiteljice Ane Lokatos za Božičnico le zazvela in navdusila nabito polno dvorano. Zaradi pocičnic in boleznih je prva ponovitev sele danes, in upamo, da si jo bodo rade ogledale tudi druge sole na Tržaskem, s katerimi bo društvo stopilo v kratkem v stik.

ACT / PREDSEDNIK ODGOVARJA SINDIKATOM

Borruso poziva k odgovornosti

Predsednik izraža sožalje družini dijaka, ki ga je povozil avtobus

Predsednik Konzorcijskega podjetja za prevoze ACT Giacomo Borruso je včeraj objavil daljše tiskovno poročilo, v katerem odgovarja na očitke, ki so jih sindikati v zadnjih casih večkrat naslovili na vodstvo podjetja in zaradi katerih so minuli petek priredili 4-urno stavko.

Borruso začena svoje sporočilo za javnost z ugotovitvijo, da je bil ta petek za podjetje ACT žalosten in dramatičen dan, in to ne toliko zaradi stavke, kolikor zaradi nesreče, v kateri je eden izmed njegovih avtobusov do smrti povozil 16-letnega dijaka. Borruso izraža sožalje prizadeti družini, v ostalem pa obravnava točko za točko kritike iz vrst sindikatov.

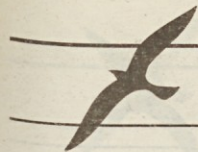
Najprej se zaustavi ob primeru treh mladih, ki jih je podjetje svoj čas vzelo v službo na osnovi zaposlitveno-izobraževalnih pogodb, a ki jih ob zapadlosti letih ni dokončno sprejelo v službo za razliko od 150 drugih. Predsednik ACT poudarja, da je vodstvo podjetja sprejelo svojo odločitev v skladu z zakoni in predvsem z vso svojo odgovornostjo do vseh prizadetih strani, vključno do skupnosti, ki krije glavino stroškov. Borruso vsekakor zavrca natočevanja, češ da bi omenjena odločitev vodstva podjetja predstavljala politični signal oziroma grozljivo novih odslovitev.

Kar zadeva nagrade za učinkovitost

dela v letu 1998, predsednik ACT najprej spominja, da je podjetje že lanskega julija izplačalo predujme vsem delavcem. Za izplačilo salda pa je po veljavni zakonodaji treba dejansko poznati rezultate poslovanja, kar bo mogoče le ob odobritvi obračuna za leto 1998. Borruso vsekakor opozarja, da imajo uslužbenci ACT že tako povprečno višje plače kot uslužbenci ostalih avtobusnih podjetij v deželi.

Predsednik ACT se nato podrobneje zaustavi ob očitku sindikatov, češ da jim vodstvo podjetja ne nudi informacij o svojem poslovanju oziroma o svojih nactih za preustroj podjetja ob predvideni ukinitvi režima javnega monopola na področju javnih prevozov. Borruso najprej pribeje, da so vsi sklepi, ki jih sprejema vodstvo ACT, po zakonu javni, kakor je so tudi javne njegove bilance. Kdor želi biti z njimi seznanjen, zato nima nikakih ovir. Vodstvo podjetja je tudi pripravljeno seznaniti sindikate s svojimi nacti za preustroj podjetja, vendar se pri tem mora držati meja, ki jih postavljata po eni strani zakonodaja po drugi strani pa smotno upravljanje.

Borruso naposled poziva sindikate, naj se ne zamujajo pri obrobni zadevi in naj raje odgovorno sodelujejo v tem posebno delikatnem trenutku za podjetje ACT.

MANJŠINA / JUTRI NA UNIVERZI

Soočenje s posl. Masellijem o zaščitnem zakonskem osnutku

Jutri popoldne bodo na trzaski univerzi spregovorili o slovenski manjšini in njeni zakonski zaščiti. Odvilo se bo namreč srečanje s poslancem Domenicom Masellijem, poročevalcem zaščitnega zakonskega predloga, s katerem se ukvarja ustavna komisija poslanske zbornice. Predlog nosi ime prav po poslancu levih demokratov po rodu iz Toskane, ki je tudi protestantski pastor.

Srečanje so priredili v okviru tečaja o italijanskem političnem sistemu na fakulteti političnih ved in se bo odvijalo prav v veliki dvorani te fakultete

(na desni strani glavnega poslopja univerze na Trgu Evropa 1) z začetkom ob 15. uri. Najavljenih je več posegov trzaskih poslancev in drugih političnih predstavnikov.

TVM / OBISK ŽUPANA ILLYJA

Nove perspektive z orimulsonom

Razvojni oddelek se ukvarja z motorjem na novo gorivo, ki ga je razvil finski Wartsila

Ali se res odpirajo nove perspektive za Tovarno velikih motorjev? Tako bi kazalo iz obiska trzaskega župana Riccarda Illyja v obratu pri Boljuncu, kjer ga je vodstvo seznanilo z možnostmi, ki jih nudijo povsem na novo zasnovani motorji. Poganja jih namreč posebno gorivo - orimulson - ki je zelo ceneno: črpajo ga v Venecueli ob reki Orinoco (kjer računajo, da ga je 270 milijard sodov) in ga pomešajo v emulzijo z vodo (od tod tudi ime), ni pa potrebno nobeno rafiniranje oz. distiliranje. Negativna plat novega goriva je, da ga je težko izkoristiti za poganjanje motorjev in rabi posebne stroje, ki jih je načrtovala finska industrijska grupa Wartsila, odločilni partner v lastništvu Tovarne velikih motorjev.

Med obiskom si je trzaski župan ogledal raziskovalni oddelek in so mu orisali pomembne perspektive novih iniekcijjskih motorjev na orimulson. Wartsilov sest valjni motor W46 ze izkorisca to perspektivno gorivo, ki je po mnenju izvedencev »gorivo prihodnjega tisočletja«: gra za dosežek razi-

skave multinacionalke Warstila, ki ima, poleg osrednjega sedeža na Finskem, podružnice in raziskovalne centre po vsem svetu: od Indije do Zda, od Japonske do Nizozemske, od Indije do Trsta. Oddelek za raziskave v boljunskem obratu je vključen v ta razvojni proces svetovnih razsežnosti in lahko predstavlja možnost za uveljavitev Tovarne velikih motorjev, ki so je v zadnjih letih prizadele velike težave glede proizvodnje in zaposlitve. Po Illyjevem mnenju bi razvoj novih motorjev omogočil ponoven zagon boljunski tovarni, korist pa bi imele tudi druge dejavnosti, predvsem ladjedelništvo, pa tudi ostale proizvodne dejavnosti, ki se razvijajo okrog velikih obratov.

Za trzaskega župana je pomembno, da TVM dokaže svoje sposobnosti uglednemu finskemu partnerju, pred katerim mora tukajšnji gospodarski in proizvodni sektor pokazati svojo tradicionalno visoko usposobljenost, da bo se bolj pritegnil sodelovanje in investicije svetovnega velikana velikih motorjev.

V torek v Trnovci srečanje z Voccijem

Eno leto po izvolitvi se devinsko-nabrezinski župan Marino Vocci srečuje z občanmi. Srečanja, ki jih prireja občinska uprava, so priljubljena za dialog, predvsem pa za soočenje z občani o opravljenem delu in o se odprtih vprašanjih.

Po srečanjih v Ribskem naselju, Nabrezini in Mavhinja, bo v torek, 2. februarja odprta skupščina v Trnovci v gostilni Suban z začetkom ob 18. uri.

LEVI DEMOKRATI / ZASEDANJE OBČINSKIH SVETOVALCEV

Predlogi za razvoj pristaniških območij

Preurediti staro pristanišče, poživiti vlogo Pomorske postaje, razširiti novo pristanišče

Pristanišče je eden najpomembnejših dejavnikov razvoja trzaskega gospodarstva in torej družbe nasploh: občinski svetovalci Levih demokratov so prav zaradi tega posvetili posebno zasedanje, na katerem je bil tudi tajnik stranke Spadaro, smernice regulacijskega načrta glede tega specifičnega območja, ki se razteza od Barkovelj vse do izliva Ospa.

Osrednji problem je prenovitev starega pristanišča: gospodarske dejavnosti je treba prenesti na druga območja, meni jo Levi demokrati, kot tudi terminal za trajekte. Odločiti se je za sodobno ureditev zasutega območja do Barkovelj, predvsem pa je treba določiti, če in kako povezati staro z novim pristaniščem (podzemski ali podmorski tunel, trajekti). Levi demokrati so torej se enkrat potrdili svojo podporo načrtu Zveze industrijcev, po katerem naj staro pristanišče opusti nekdanjo vlogo, za katero ni več primerno.

Za leve demokrate je treba bolj urediti strukturo za potniški promet, in to ne samo za trajekte, pač pa tudi za narasčajoče število turističnih ladij in krizarjenj. V tem okviru naj Pomorska postaja spet uveljavi svojo vlogo mimo sedanjega kongresnega centra. Razširiti je treba tudi skladišča in pomole v novem pristanišču ter urediti opuščen območje od lesnega pristanišča vse do Ospa.

Levi demokrati so se končno domenili za soočenje v okviru zavezništva Oljke in z drugimi predstavništvi pred razpravo v občinskem svetu, iz katere bo izšel predlog za Pristaniško oblast.

VZPI-ANPI / OBČNI ZBOR KRIŠKE SEKCIJE

Ponatis knjige o Križu v boju za svobodo

Obračun dela in izvolitev novega odbora - Po uradnem delu kulturni sporen in družabnost

Sekcija VZPI-ANPI »Evald Antončič-Stojan« iz Kriza, je imela v petek zvečer v prostorih doma A. Sirka svoj redni občni zbor (foto KROMA). Uradni del občnega zbora so organizatorji povezali tudi z lepim kulturnim programom, ki je obogatil samo zasedanje. Ubrano petje je prispevalo, da je bila tudi družabnost, ki je občnemu zboru sledila, nekaj lepega, prijetnega, za udeležence nekaj nepozabnega.

Občnemu zboru je predsedoval Niko Sirk, ob njem pa so za predsedniško mizo sedeli glavni člani odbora Ladko Lozar, Boris Bogatec in Soca Hafner.

Medtem ko je Lozar podal blagajniško poročilo, se je tajnica Soca Hafner zaustavila najprej pri pregledu dogodkov, ki pogojujejo našo danasnjo stvarnost, nato pa govorila o casih, ko se je vas v obrambi proti fasisističnemu nasilju odločno uprla in se vključila v boj za svobodo in demokracijo, v katerem je sodelovalo 172 kriskih borcev in skoraj toliko aktivistov, 67 imen padlih je vklesanih na spomeniku, ki so ga domačini zgradili ob glavni cesti in ga

skrbno negujejo. Pravtako so pozorni tudi od drugih spomenikov in spominskih obeležij v vasi, ki spominjajo na to mračno obdobje, pa tudi na močan upor našega ljudstva.

»Bili smo prisotni na pogrebi naših tovarisev, med temi Gigija Bogatca in Viktorja Bogat-

ca, na slovesnostih v okoliskih vaseh in na proslavah v Brescii in Pratolungu. Trudimo se, da bi s pomočjo Združenja aktivistov in Zveze vojnih invalidov dosegli, s strani Slovenije, priznanje našim članom statusa veteranov. Bili smo pet mesecev na razpolago vaščanom za dosego po-

vnitve priimkov v prvotno slovensko obliko. O tem smo po senatorju Speticu seznanili rimske oblasti in upamo, da nam bo novi zascitni zakon v tem smislu bolj naklonjen.« Nastela je nato vrsto predavanj, izletov in drugih večerov, ki so, zaradi svoje vsebine, pritegnili lepo število domacinov. »Vsako leto pred prvim majem prirejamo srečanje z uenci kriske osnovne sole, da bi tudi mladi ohranili spomine na našo preteklost in boj za naše pravice.«

S tokratnim občnim zborom je sekcija obnovila izkaznice svojim članom, istocasno pa tudi začela akcijo za ponatis knjige »Krizani v boju za svobodo«, za katero sta obljubila ze svoje sodelovanje zgodovinar Milan Pahor in domacin, dolgoletni ravnatelj SSG in kulturni delavec Miroslav Kosuta.

Po uradnemu delu, v katerem je bil izvoljen novi sekcijski odbor, je sledil kulturni program, v katerem sta nastopila Moški zbor, ki ga vodi Marjan Hvalica in Dekliški zbor, ki ga vodi Bogdan Kralj.

N.L.

NOVICE

Predlog za toponomastiko v jezikih manjšin

Druženopolitično društvo Edinost je v petek, 29. januarja 1999, ob tretji obletnici razsodbe Ustavnega sodišča št. 15 iz leta 1996, predložila deželni svet tretjo redno petico. Tokrat je opozorila deželni zakonodajni organ na dolžnost, da uredi vprašanje uradne rabe toponomastike v manjšinskih jezikih dežele: v nemščini, v slovenščini in v furlanscini. Dežela ima pristojnost na področju toponomastike na osnovi 19. točke 5. člena dezelnega statuta z dne 31. januarja 1963 in odloka predsednika republike št. 834 z dne 9. avgusta 1966, vendar na tem področju v skoraj petintridesetih letih ni storila nič, verjetno zato, kar je bilo očitno, da bi se bilo treba lotiti vprašanja varstva manjšin. Ustavno sodišče je v navedeni razsodbi ostro grajalo deželo, ker v več kot tridesetih letih, odkar je stopil v veljavo deželni statut, se ni izdala izvršilnih predpisov za izvajanje 3. člena statuta.

Peticija društva Edinost ne obravnava argumenta toponomastike izčrpno, pač pa je izpostavila problem in predlagala uradno rabo slovenskih krajevnih imen, ki so navedena v prilogi k Posebnemu statutu z dne 5.10.1954 ter uradno rabo nemških, slovenskih in furlanskih krajevnih imen, ki so bila priznana z občinskimi statuti. Vsa ta imena naj bi vnesli tudi v deželni tehnični zemljevid.

Pritisnila sta burja in mraz

Kot so napovedali vremenoslovci, se je včeraj znatno shladilo in je pričela pihati burja: mraz pač, kar pa ni nič čudnega v najhladnejšem mesecu leta. Ni pa bilo vala izrednega »polarnega« mraza, kot so grozile nekatere napovedi, bolj medijskega kot vremenoslovskega značaja. Včerajšnje najnižje temperature so bile med 1 stopinjo pod ničlo v mestu in 4 negativnimi stopinjami na Krasu.

Po predvidevanjih bo v naših krajih tudi danes pihala burja, zjutraj bo večinoma jasno in hladno, lahko celo do 5 stopinj pod ničlo v najhladnejših predelih, v opoldanskih urah pa se bo temperatura dvignila nad ničlo. Mraz bo popustil v torek.

Izmenični promet na nadvozu za Korošce

Pokrajinska uprava je zaradi nujnih popravil odredila uvedbo izmeničnega prometa na nadvozu za Korošce pri Miljah. Omejitev bo veljala za deset dni.

Vse preveč ljudi se zateka v bolnišnico

Na srečanju zastopnikov občinskih uprav za zdravstveno ustanovo, ki upravlja oskrbo na trzaskem območju, so ugotovili, da se vedno preveč ljudi zateka po pomoč v bolnišnice. Zaradi tega po nepotrebnem narasčajo stroški, je ugotovil trzaski odbornik za skrbstvo Gianni Pecol Cominotto, ko pa bi veliko problemov lahko rešili v okviru teritorialne zdravstvene ustanove, za katero je devinsko-nabrezinski župan Marino Vocci predlagal, naj bi ji deželna uprava dodelila več sredstev. Govor je bil tudi o zdravstvenih rezidencah za ostarele, ki bi jih morali cimprej urediti, potrebno pa je predvsem širše zasnovano zdravstveno načrtovanje.

Posadka si je sama pomagala

Sprožili so alarm, na pomoč sta odplula vlačilec in patrolni coln obalne straže, tudi gumenjak se je usmeril na odprto morje, vendar se je na srečo izkazalo, da si mlada posadka zna kar sama pomagati.

Do alarma je prišlo okrog 11. ure, približno 400 metrov pred kopališčem Lanterna. Pristanjski piloti, ki so nastanjeni na pomolu Fratelli Bandiera, so opazili katamaran, ki se je nenadoma prevrnil. Burja sicer ni bila posebno močna, vendar temperatura morja ni priporočljiva za kaksne kopeli, zato so takoj ukrepali: odplul je vlačilec Uran, pristaniško poveljstvo je poslalo patrolni coln obalne straže, pridružil se je tudi gumenjak. Na katamaranu pa sta bila znana jadralca, Marco in Lorenzo Godini, ki sta plovilo kar sama naravnala in odjadrala do obale.

V KROGU DOMAČIH IN PRIJATELJEV

Erminija Gerbec slavi 100-letnico

Doma je iz Sežane, kjer so imeli gostilno in trgovino, v Trst je prišla po 2. svetovni vojni

»Ce moreš, pojdi h gospe Gerbec vd. Krusic, ki bo slavila svoj stoti rojstni dan«, so mi rekli v uredništvu.

Slavljenka stanuje v blizini našega dnevnika, in sicer v Ul. Cancellieri 10/1.

Na vratih so me pričakali vsi: slavljenka, njeni trije otroci, eden se z ženo, drugi s sinom. Tako nas je kar hitro bila polna dnevna soba, stekel je zelo živahen in prijeten razgovor. Vsi so želeli povedati vse - o sebi, predvsem pa o slavljenki, ki jo imajo tako radi, bil so tudi presrečni, da so se ob takem prazniku vsi zbrali pri njej: hčerka Anamarija ter sinova Pavel, Marjan ter vnuk Paul.

Naj takoj povem, da je Anamarija prišla iz Nemčije, iz kraja Schwerte pri Dortmundu, kjer živi že vrsto let kjer je bila v službi kot uradnica, sedaj je že v pokoju. Sin Pavel, po domače Uco, je s sinom Paulom dopotoval iz ZDA in sicer iz Wilmingтона v državi Delaware, kjer živi že 44 let. Poleg Paula ima še hčerki, Sonjo in Maro. Sonja ni mogla na pot, ker pričakuje rojstvo sinčka, ki naj bi, po predvidevanjih zdravnikov, zagledal »luč sveta« prav dva meseca po rojstnem dnevu svoje prababice. Tu je bil še Marjan, ki je imel najkrajšo pot v Trst, saj prebiva v Sežani, od koder je doma tudi naša slavljenka.

In potem se je začel pogovor o mladih letih jubilantke, o njeni družini in nasploh o njeni življenjski poti. In v tem pogovoru so sodelovali prav vsi, saj so imeli kaj povedati. In ce ne bi bili naši prispevki vezani na prostor, bi lahko o življenju Erminije, ki jo pa vsi poznajo kot Minko, napisali kar celo stran.

Slavljenka se je rodila v Sežani 31. januarja 1899 v družini Josipa Gerbeca, ki je imel v tem kraju najprej gostilno, nato trgovino s šolskimi potrebščinami in drogerijo. Sama je delala na kmetiji,

nato tudi v gostilni in seveda povsod, kjer je bila potrebna.

Preživela je prvo in drugo svetovno vojno, druga je bila zanjo morda se bolj kruta. Tako so nekakšno Viktorijo Novak, ki sedaj živi v Rojanu, odpeljali na prisilno delo v Bamberg. Na srečo se je vrnila domov in je danes »glavna opora« naše Minko, ki jo redno obiskuje in ji je vedno v pomoč. V partizanih pa je padel tudi očetov brat.

Povojni časi niso bili za družino lahki. Izgubila je trgovino in se je tako preselila na Trzasko. Nekaj časa so živeli v Nabrezini, potem so se preselili v Trst, kjer je mož umrl v prometni nesreči.

Otroci so bili prisiljeni, da si delo poiščejo drugje. Hčerka Anamarija je odšla v Nemčijo; sin Pavel, znanstvenik in priznani kemik svetovno znane družbe Dupont, se je povsem vzvel v nove razmere, ni pa pozabil svoje matere ter jo redno obiskuje vsak enkrat letno.

Najbližji je seveda Marjan, trgovski potnik iz Sežane, ki tudi najpogostejše obiskuje svojo mamo.

»Slavnostno kosilo smo imeli že včeraj v Sli-vnem v restavraciji pri Sardoču. Danes pa bomo pocastili rojstni dan se doma, s sorodniki in prijatelji.«

Kako pa vi gledate na ta praznik, sem jo vprašala. »Sploh se mi ne zdi res, da sem preživela toliko let. Bila so lepa, pa včasih tudi žalostna. Moji otroci so tudi moje bogastvo. Vedno sem rada potovala in sem bila v Ameriki in Nemčiji. Rada sem hodila na izlete in sprehode. Citam knjige in časopise kar v treh jezikih in ko mi je bilo 60 let, sem se začela učiti tudi angleščine, da bi se lahko sporazumela s svojimi vnuki.«

Danes hodi s palico in daljših izletov si ne more privoščiti. Ne gleda veliko televizije, zato pa resu-je uganke in čaka na pošto svojih. Iz dnevne sobe

ima lep pogled na morje in to je zanjo »pravi raj«.

»Živim od spominov in sem srečna, da imam tako dobre otroke, pa tudi znanke in prijatelje.«

Ko smo se že poslavljali, mi je rekla: »Vase ime, Lukes, pa mi je znano. Kaj ni bil igralec našega gledališča tudi Lukes?«. Seveda je bil, sem ji odgovorila, in takrat so ji prišle v spomin razne vloge in igre, ki jih je gledala.

»Ce vas pot vodi mimo moje hiše, pridite k meni. Vesela vas bom in se se bova kaj pogovorili«, mi je rekla v slovo, me poljubila, kot so mi stisnili roko vsi njeni, ki so bili veseli, da se je njihove mame spomnil tudi naš dnevnik.

Neva Lukes
Na foto KROMA
slavljenka v družinskem krogu

GLASBA / V ŠPORTNI PALAČI

Prijeten Carbonijev koncert v spomin na padle kolege

V petek zvečer je v trzaski športni palači nastopil znani italijanski pevec Luca Carboni. Izkupicek koncerta je bil namenjen fundaciji, ki se ukvarja z najmlajšimi žrtvami vojne na Balkanu, in nastop je predstavljal izjemno priložnost za spomin Daria D'Angela, Marca Lucchette, Sase Ota in Mirana Hrovatina, kot je na začetku podčrtal sam Carboni.

Ceprav športna dvorana ni bila polno nabita, je bil koncert dokaj kakovosten in bolonjski kantavtor je dokazal, da je njegova slava popolnoma upravičena. Za uvod je izbral znano pesem »Ci vuole un fisico bestiale« in je nadaljeval z drugimi znanimi uspešnicami. Občinstvu je predstavil se pesmi »Non é« in »Nana-na« iz predzadnje plošče »Mondo«. Ce so bile začetne pesmi dokaj živahne, je bil ritem v drugem delu bolj umirjen, skorajda malinholičen. Občinstvo je sledilo izvajanju skladb precej pozorno, v prvih vrstah pa so dekleta neprestano vzklikala ime svojega najbolj priljubljenega pevca. Tako jim je na koncu posvetil še dodatni pesmi.

Luca Carboni je nastopil v trzaski športni palači že pred dvema letoma in zanj je pravzaprav Trst pomembno in priljubljeno mesto, saj je tu zaigral svoj prvi pomembni koncert. Na petkovem nastupu je dokazal, da si je z leti pridobil mnogo pomembnih izkušenj, bodisi življenjskih kot glasbenih, kar podčrtujejo tudi njegove zadnje uspešnice. Vsekakor bi bila predstava mnogo bolj učinkovita, ko bi se odvijala v manjšem prostoru, na primer v gledališču Rossetti. Sama turneja, poimenošana Carovana d'inverno, je bila namreč načrtovana za koncerte v manjših gledališčih ali v klubih. Skratka zelo lep in poučen primer, kako se sodobna umetnost lahko zlije z etično-nravnimi vrednotami.

(Mitja Š.)

SLOVENSKA TV / 14. FEBRUARJA

Kviz-oddaja za dijake slovenskih višjih srednjih šol

Poimenovali so jo »Med dvema ognjema«- Vsakokrat po 3 šole

Po slovenskem televizijskem sporedu RAI boste kmalu lahko gledali novo in povsem svežo oddajo, ki bo namenjena predvsem mladim, a ne samo njim. Oddaja z naslovom »med dvema ognjema«, je pravzaprav nadaljevanje uspešne radijske serije, ki jo je pred leti vodila Mariuccia Offizia. Tudi tokrat bo v bistvu spet slo za kviz, dijaki slovenskih višjih srednjih šol v zamejstvu se bodo pomerili v znanju in poznavanju najaktualnejših tem. Bistvena razlika med nekdanjo in sedanjo izvedbo pa je seveda ta, da boste kviz lahko gledali na televizijskih zaslonih.

V vsaki oddaji bodo tekmoval skupine treh sol, ki bodo morale odgovarjati na vprašanja iz sportnega, kulturnega in glasbenega dogajanja itd., odkriti bodo morale »skritega« gosta in se izkazati v preizkušnji pod geslom »pokaži, kaj znaš«. Točke za vsako preizkušnjo*bo dodeljevala žirija. Seveda pa zmagovalne skupine ne bodo odsle praznih rok.

Stiri prvouvrščene šole si bodo na koncu porazdelile bogate nagrade. V krstni oddaji, ki bo v nedeljo, 14. februarja s ponovitvijo v četrtek, 18. februarja, bodo sodelovali dijaki pedagoškega liceja A.M. Slomšek in državnega trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois iz Trsta ter dijaki oddelka za informatiko industrijskega tehničnega zavoda Jurij Vega iz Gorice. V veliko pomoč bo nastopajočim ekipam navdušeno navijanje so-

solcev, ki lahko pridejo na snemanje v avditorij solskega središča v Gorici (v četrtek, 11. februarja, ob 16. uri). Oddaja »Med dvema ognjema« bo na sporedu enkrat mesečno, vodila jo bosta Suzi Bandi in Danijel Malalan, za režijo pa bosta poskrbela Marija Brecelj in Ivo Tull.

KINO

ARISTON - 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Amori & incantesimi« i. Nicole Kidman, Sandra Bullock, prepovedan mladini pod 14. letom.

EXCELSIOR - 15.40, 17.20, 18.55, 20.35, 22.15 »Z la formica«, risani film.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Central do Brasil«, r. Walter Salles.

AMBASCIATORI - 15.45, 18.45, 21.45, »Vi presento Jo Black«, i. Brat Pitt, Anthony Hopkins.

NAZIONALE 1 - 15.45, 17.50, 20.00, 22.15 »Ronin« r. John Frankenheimer, i. Robert De Niro, Jean Reno.

NAZIONALE 2 - 15.30, 17.35, 19.55, 22.15 »Lost in Space - Perduti nello spazio«, i. William Hurt, Gary Oldman, Mimi Rogers.

NAZIONALE 3 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Conflitto di interessi«, r. Robert Altman, i. Kenneth Branagh, Robert Duvall.

NAZIONALE 4 - 16.00 »Il principe d'Egitto«, risnai film, prod. S. Spielberg; 17.40, 19.55, 22.10 »Nemico pubblico«, r. Tony Scott, i. Gene Hackman, Will Smith.

MIGNON - 15.30, 17.00, 18.30 »La gabbianella e il gatto«, risnai film; 20.15, 22.15 »Panni sporchi«, r. Mario Monicelli.

CAPITOL - 16.30, 18.20, 20.15, 22.10 »Paparazzi«, i. Diego Abatantuono, Christin De Sica, Massimo Boldi.

ALCIONE - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Tango«, i. Angel Sola, Cecilia Narova.

PRIREDITVE

ODBOR ZA MLADINSKO PASTORALO v sodelovanju z Marijanom, Finzgarjevim domom, skupino Salom,

Slovenskim kulturnim klubom, Mladimi v odkrivanju skupnih poti, opensko in repentabsko zupnijo prireja danes, 31. januarja, ob prazniku sv. Janeza Boska, vzgojitelja mladih, FESTIVAL MLADOSTI IN GLASBE. Ob 11. uri bo v cerkvi sv. Jerneja na Opcinah mladinska masa, za mlade bo skupno kosilo v Marijanu, v popoldanskem času se bodo na glasbenem festivalu predstavili mladi zamejski glasbeniki s svojimi skladbami. Ob 19. uri bo koncert duhovnih pesmi, po koncertu pa družabnost s Kraskimi ovcari. Gostje festivala bodo pevsko-glasbena skupina Metulji z Rakovnika v Ljubljani in studentska glasbeno-vokalna skupina Mladost pesem prijateljstvo iz Ljubljane. Lepo vabljeni!

KD KRASKI DOM vabi danes, 31. januarja, na prireditve ob počastitvi dneva slovenske kulture. Gostovalo bo KD Rovte-Kolonkovec z lepljenko Mi smo z Rovt doma - Al' s puško al solato, branli bomo našo zemljo zlato. Režija Drago Gorup. V Kulturnem domu na Colu, s pricetkom ob 17.30.

SKD TABOR - OS FRANCE BEVK - Prosvetni dom Općine - danes, 31. januarja 1999 ob 17. uri ponovitev mladinske igre Eveline Umek MACJA SOLA. Glasba Borut Lesjak, petje Ana Lokatos, scena Magda Tavcar, režija Edita Franceskin. Prisrčno vabljeni!

SKD BARKOVJE prireja PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE v dvorani Sirene, danes, 31. t.m., ob 17.30. Nastopila bo Ženska pevka skupina Stu ledi, na diatonično harmoniko bo igral Igor Spetic. Slavnostni govornik Sergej Verč. - Ali so proslave se aktualne? Predstavniki starih generacij bodo izrazili svoja mnenja. Na ogled bo tudi raziskava učencev OS Finzgar iz Barkovelj, za katero so prejeli 1. Bubničovo nagrado na natečaju Primorskega dnevnika.

FINZGARJEV DOM (Narodna ulica 89, Općine) vabi danes, 31. januarja ob 19. uri na koncert vokalno-glasbene skupine MLADOST PESEM PRIJATELJSTVA iz Ljubljane. Izvajali bodo mladinske duhovne in posvetne pesmi.

DRUSTVO SLOVENSKE UPOKOJENCEV TRST prireja v sredo, 10. februarja 1999 ob 16. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciska 20, proslavo dneva slovenske kulture. Priložnostni govor bo imel televizijski novinar Marij Cuk, recitala bo prof. Irena Žerjal, glasbo pa bo ponudil duo kitar Elissa Komar in Andrej Mocilnik, gojenca glasbene šole Marij Kogoj, iz razreda prof. Marka Ferija. Vabljeni!

ČESTITKE

Prvega februarja slavijo svojih prvih 40 let FRANCO CEJ. Vse najboljše mu zeli mama.

Vesela družba od Sv. Vincencija in Barkovelj se zahvaljuje dragi IRMI in ji klice se na mnoga leta.

V Prebenegu je slavila visoki jubilej gospa MARIJA KRALJIC. Iz srca ji cestita KD Joze Rapotec in ji zeli mnogolepih in sončnih dni.

28. t. m. je praznovanje 70 let ANCKO TENČE. Cestitajo mu Jascevi.

IZLETI

KSST (Klub slovenskih studentov -Trst) nudi vse informacije o SMUCARSKIH IZLETIH IN SUPER STUDENTSKIH ZIMOVAJH v Sloveniji, Italiji in Franciji (februar - marec). Prevoz, apartma, smučarska karta, zur na snegu: vse po zelo ugodnih slovenskih študentskih cenah. Če se hočete nam pridružiti, pokličite cimprej ali pridite v klub, v ul. Mazzini 46, tel. 040631203 (vsak ponedeljek, od 16.30 do 18.30) ali pokličite Katjo na tel. 040220525/03478520187 (v popoldanskih urah).

SK BRDINA organizira v nedeljo, 7. februarja avtobusni izlet v Trbiz. Vpisovanje bo na sedežu kluba, Proskeha ul. 131 na Općinah, v ponedeljek, 1. in v sredo, 3. februarja od 19. do 20. ure. Informacije na tel. st. 040-212859 in 040-299573.

KMECKA ZVEZA in KMETIJSKA ZADRUGA prireja dne 11. februarja t. l. izlet na kmetijski sejem v Verono. Vpisovanje in informacije na Kmečki zvezi, tel. 040-362941 in Kmetijski zadrugi, tel. 040-8990111.

Kam po bencin

Danes bodo na Trzaskem obratovale naslednje crpalke:

AGIP Ul. Revoltella (vogal Ul. d'Angeli)
Istrska ul. (nasproti pokopališča)
Ul. Carducci 4
Ul. Molino a Vento 158
Ul. A. Valerio 1 (univerza)
Ul. F. Severo 2/4
TAMAIL Ul. Giulia 2 (pri ljudskem vrtu)
Drevored D'Annunzio 73
Nabrezje T. Gulli 8

SHELL Drevored Campi Elisi 1/1
Miramarski drevored 37

Q8 Sesljan - drz. c. 202 (km 27)

ESSO Trg Libertà 10/1
Milje - Ul. Battisti 6
Sesljan - drz. c. 14

IP Ul. F. Severo 2/8
Drev. D'Annunzio 38/B
Ul. Baiamonti 2
Miramarski drevored 213

API Passeggio S. Andrea
Samostojni: SIAT
Trg Cagni 6 (IP)

NOCNE CRPALKE IN SELF SERVICE

TAMAIL - Ul. F. Severo 2/3
ESSO - Trg Valmaura 4
AGIP - Istrska ulica 155

AGIP - Miramarski drev. 49
AGIP - Ul. A. Valerio 1 (univerza)

ESSO - Zgonik - Drzavna cesta 202

CRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP Devin (sever) - avtocesta
Devin (jug) - avtocesta

Loterija

30. JANUARJA 1999

BARI	14	90	75	63	81
CAGLIARI	60	76	70	12	56
FIRENCE	84	75	54	35	71
GENOVA	76	81	12	66	18
MILANO	68	90	37	34	47
NEAPELJ	40	5	46	66	55
PALERMO	58	20	19	82	37
RIM	84	20	77	42	72
TURIN	66	77	62	55	23
BENETKE	88	29	32	38	33

Super

Enalotto 14 20 40 58 68 84 88

Nagradni sklad 41.171.483.660 - lir
Brez dobitnika s 6 točk. - Jackpot 64.494.873.885 - lir
Brez dobitnika s 5+1 - Jackpot 8.234.296.732 - lir
125 dobitnikov s 5 točkami 66.405.600 - lir
11.863 dobitnikov s 4 točkami 694.100 - lir
422.110 dobitnikov s 3 točkami 19.500 - lir

KD KRAŠKI DOM

vabi danes, 31. januarja ob 17.30
v Kulturni dom na Colu

na prireditve ob počastitvi
dneva slovenske kulture

Gostovalo bo KD ROVTE-KOLONKOVEC z lepljenko

Mi smo z Rovt doma

Al' s pusko al solato, branli bomo našo zemljo zlato

Rezija DRAGO GORUP

SKD BARKOVLJE prireja

PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE

danes, 31. t.m., ob 17. uri v dvorani Sirene

Spored: Zenska pevka skupina STU LEDI,
IGOR SPETIC - diatonična harmonika,
slavnostni govornik SERGEJ VERC

Slisali bomo mnenja starih generacij o aktualnosti proslav
Na ogled bo raziskava učencev OS Finžgar iz Barkovelj, za katero
so prejeli 1. Bubničevo nagrado na natečaju Primorskega dnevnika

**SLOVENSKO
PLANINSKO
DRUŠTVO TRST**

vabi na predavanje
prof. Erike Kosuta

PLANINARJENJE PO OTOKU

REUNION

v četrtek, 4. februarja 1999 ob 20.30
v Gregorcicevi dvorani

VCERAJ-DANES

Danes, NEDELJA,
31. januarja 1999
JANEZ

Sonce vzide ob 7.28 in
zatone ob 17.09 - Dolžina
dneva 9.41 - Luna vzide
ob 9.17 in zatone ob
21.20

Jutri, PONEDELJEK,
1. februarja 1999
BRIGITA

VREME VCERAJ OB
12. URI: temperatura
zraka 0,1 stopinje, zračni
tlak 1022 mb narasča, ve-
ter 25 km na uro vzhodni-
k severovzhodnik,
burja, vlaga 24-odstotna,
nebo jasno, morje rahlo
razgibano, temperatura
morja 9 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
Umrli so: 79-letni Ser-
gio Fontanot, 76-letna
Anna Maria Benes, 71-let-
na Diletta Fabris, 58-letni
Giorgio Santilori, 99-let-
na Giuseppina Rozza, 64-
letni Umberto Moratto,
82-letni Nicolò Bono, 66-
letni Mario Gangale.

LEKARNE

Nedelja, 31. januarja
1999
**Lekarne odprte od
8.30 do 13.00**
Ul. S. Giusto 1, Ul. Ti-
ziano Vecellio 24, Ul. Ro-
ma 15, Milje - Lungomare
Venezia 3, Nabrezina (tel.
040 200121).

Cecilia Melchionna
acconciature - frizure

*Samo do 15. februarja
nove ponudbe za leto 1999*

4 vodne trajne s sušilcem 80.000 lir
4 vodne trajne z navijalkami 68.000 lir

vodna trajna - striženje - barvanje 95.000 lir
vodna trajna - barvanje - trajna 115.000 lir
vodna trajna - striženje - trajna 80.000 lir
vodna trajna - striženje - barva - trajna 135.000 lir

**Odprto ob ponedeljkih, torkih,
četrtek in petkih: 9.-13., 16.-20.
Ob sobotah neprekinjeno 9.-17.**

BOLJUNEC 119 - tel. 040 228351

SKD VALENTIN VODNIK - Dolina

sklicuje v sredo, 3. februarja 1999,
ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju
v društvenih prostorih

REDNI OBČNI ZBOR

Na dnevnem redu: predsedniško, tajniško in blagaj-
niško poročilo, razprava, poročilo nadzornega odbora,
volitve novega odbora in razno.

Vabljeni!

DRUŠTVO SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV

vabi na srečanje z jadralcem

MITJO KOSMINO iz Kopra

trikratnim zmagovalcem BARCOLANE

jutri, v ponedeljek, 1. februarja ob 20.30

v Peterlinovi dvorani v Donizettijevi ulici st. 3

Vljudno vabljeni!

KD IVAN GRBEC

(Sledenjska ul. 124)

sklicuje jutri, 1. februarja 1999, v društveni dvorani

LETNI OBČNI ZBOR

ob 17.30 v prvem in ob 18. uri v drugem sklicanju
Prosimo člane za prisotnost ker bodo, med drugim,
volitve za novi odbor društva.

Potrebna je ČLANSKA IZKAZNICA.

SKD SLAVEC Ricmanje-Log priredi

Dan slovenske kulture

v petek, 5. februarja 1999 ob 20. uri

v Babni hiši v Ricmanjih

Sesljan (tel. 040
208334) - s predhodnim
telefonskim pozivom in z
nujnim receptom.

NOCNA SLUŽBA
**Lekarna odprta od
20.30 do 8.30**

Trg Oberdan 2 (tel. 040
364928)

**118: hitra pomoč in
dežurna zdravstvena
služba (od 20. do 8. ure,
predpraznična od 14. do
20. ure in praznična od
8. do 20. ure)**

Za dostavljanje nujnih
zdravil na dom tel. 040
350505 - Televita.

Telefonska centrala
Zdravstvenega podjetja in
bolnišnic: 040 399-1111.

Urad za informacije
Zdravstvenega podjetja:
040 3995053 in 040
3995111 od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure
ter ob ponedeljkih in če-
trtkih tudi od 14. di 17.
ure.

Urad za informacije
bolnišnic: 040 3992724
od ponedeljka do petka
od 8. do 14. ure.

OBVESTILA

PD SLOVENEK sporoča,
da bo razstava fotografij
Sase Ote odprta v Srenjski
hiši v Borstu se danes, 31.
januarja ob 11. do 13. ure.

SKD VESNA - Kriz skli-
cuje redni občni zbor da-
nes, 31. januarja ob 10.30 v
prvem in ob 11. uri v dru-
gem sklicanju. Dnevni red:
poročila, odobritev bilance,
poročilo nadzornega odbora,
volitve novega odbora,
razno. Toplo vabljeni v
Dom Alberta Sirka.

ZSKD obvešča včlanjena
društva in skupine, da za-
pade rok za predložitev
prošenj na Deželo (v smi-
slu d.z. st. 46 iz leta 1991
in nadaljnje spremembe)
danes, 31. januarja 1999.
Nasi uradi so na razpolago
za katerokoli pojasnilo.

KD I. GRBEC (Sledenj-
ska ul. 124) obvešča, da bo
jutri, v ponedeljek, 1. fe-
bruarja 1999, v društveni
dvorani **LETNI OBČNI
ZBOR**, ob 17.30 v prvem
sklicanju, ob 18. uri v dru-
gem sklicanju. Prosimo čla-
ne za prisotnost ker bodo,
med drugim, volitve za no-
vi odbor društva. Potrebna
je članska izkaznica.

**DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH IZOBRAŽENCEV** va-

petja, da se jim pridružijo.
Vaje so ob torkih in petkih
od 20.30 do 22.30 v drust-
venih prostorih v Salezu.
Pridite, ne bo vam žal!

**KNJIZNICA PINKO TO-
MAŽIC IN TOVARISI** - v
petek, 5. februarja ob 20.
uri bo srečanje z **ALENKO
REBULA** ob izidu knjige
Globine, ki so nas rodile -
zgodnje otroštvo v otroku
in odraslem.

SD SOKOL in **SKD IGO
GRUDEN** sklicujeta redni
občni zbor, ki bo v petek,
5. februarja t.l. ob 19.30 v
prvem in ob 20.30 v dru-
gem sklicanju v zupnijski
dvorani v Nabrezini.

PD SLOVENEK Borst-
Zabrezec vabi na ogled raz-
stave **BORSTANSKA NA-
RODNA NOSA**. Otvoritev
bo v petek, 5. februarja
1999 ob 20.30 v Srenjski
hiši v Borstu. Spored:
predstavitve knjige Marte
Kosuta »Trzaska nosa in
njena vezenina« s prika-
zom diaprojektivov nos in
nastop Zenske vokalne
skupine Saurinke iz slo-
venske Istre. Razstava bo
odprta v soboto, 6. fe-
bruarja od 17. do 20. ure, v
nedeljo, 7. februarja od 15.
do 20. ure in v ponedeljek,
8. februarja od 17. do 20.
ure. Narodne nose so izde-
lale domače ženske pod
mentorstvom gospe Marte
Kosuta.

MAJENCA DOLINA v
sodelovanju s **SD BREG**
prireja smučarske izlete v
Mokrine (Pramollo) 7. in
28. februarja ter 7. marca
1999. Odhod ob 6. uri iz
Sance. Vpisovanje v trgo-
vini pri Martini Mauri. Za
informacije tel. 0338-
5032176.

**DEFILE PUSTNIH MA-
SK** bo v petek, 12. februarja
ob 20.30 v Prosvetnem do-
mu na Opcinah. Prijavnice
so na razpolago v baru Pro-
svetnega doma na Opci-
nah. Prijavite se lahko do
četrtka, 11. februarja.
Čakajo vas bogate nagrade!

SKLAD MITJA ČUK ob-
vešča, da se vsak dan vršijo
popoldanski dopolnilni
pouk in individualne lek-
cije iz vseh predmetov.
(Tel. 040-212289, med 9. in
15. uro).

MALI OGLASI

tel. 040 7786333

FRANCOSKE OVCARJE
(baucerone) mladice z ro-
dovnikom, cepljene, izvrst-
no poreklo, lastna vzreja,
stare pet tednov, prodam.
Cena po dogovoru. Infor-
macije na tel. st. 0038664-
431445.

ISCEM DELO pri varst-
vu starejše osebe. Tel. 040-
281266 od 10. do 15. ure.

PSE ROTTWEILERJE z
rodovnikom, stare 10 ted-
nov, prodam. Tel.
0038665/67814.

**DRUSTVENA GOSTIL-
NA GABROVEC** - Ana in
Sabina - vabi na pustno
večerjo, v soboto, 13. fe-
bruarja ob 20. ure dalje.
Zaplesali se boste ob glasbi
muzikantov iz Doline. Re-
zervacije na telefon 040-
229168 od 4. februarja
dalje. Maske zazeljene.

FIAT 126, letnik 73, v
zelo dobrem stanju, pro-
dajam za 800.000 lir. Tel.
st. 040-220796 v večernih
urah ali pustiti sporočilo
na tel. tajnici.

CITROËN AX, letnik '90
prodam. Tel. 040-228519
po 15. uri.

PRODAM pekarno-
slasličarno v središču me-
sta z dobro klijentelo. Tel.
040-327222.

FARMA KRALJIC, Pre-
beneg 99, prodaja eno leto
stare kokosi, vsak dan od
15.30 do 17. ure. Tel. 040-
232577.

PRODAJAM tri pare
otroških smuci dobre
znamke. Tel. 040-231560.

VDOVA, zanesljiva,
vešča gospodinja isče delo.
Oglasite se na tel. st.
00386-61-73784.

**VHODNA LESENA
VRATA**, 125 x 210 cm,
prodam za 100.000 lir. Tel.

st. 040-226180 od 13. do
14. ure.

NASLI SMO crnega
mladega psa na Opcinah.
Lastnik naj pokliče na tel.
st. 040-212013 ali 040-
213701.

KMECKO POMOC v vr-
tu in malem vinogradu po-
trebujem obcasno, enkrat-
dvakrat tedensko. Tel. ob
večernih urah na st. 0481-
390788.

PRODAM Fiat 500 S,
900 kub., letnik '97, bele
barve, kataliziran, za 9 mi-
lijonov lir. Tel. na st. 040-
370209 v jutranjih urah.

PRODAM kombi Wolk-
swagen, letnik '80, v do-
brem stanju. Tel. st. 040-
54026 po 20. uri.

OPÉL CORSA, 1400

Sport, letnik '93, 85.000

km prodam. Tel. 0335-

5268055.

SMUCARSKE CEVLJE

Alpina st. 5 in pol, Alpina

st. 6, San Marco st. 12 in

pol ugodno prodam.

Zacetnikom podarim

smučarske cevlje Alpina

st. 5 in Tecnica st. 9. Tel.

0481-82087 v večernem

casu.

NUJNO ISCEM delo pri

varstvu starejših oseb,

otrok in pri gospodinskih

opravih, ne v nočnih

urah. Tel. st. 771769 od

12.30 do 14. ure in od 20.

do 21.30.

PRIVATNIK nujno kupi

stanovanje, približno 50

kv. m., v dobrem stanju,

zračno in svetlo, primerno

za starejšo osebo, po mo-
žnosti na območju Rojana,

Grete, Kontovela ali Pro-
seka. Tel. 040-828189 ali

0347-4138222.

UGODNO PRODAM

malo rabljene 90 cm dolge

smuci z vezmi Tyrolia in

pancerji Nordy st. 17,5.

Tel. 040-228984.

VAJENCA isče podjetje

električnih napeljav. Tel.

st. 040-215288.

BOSS ME-5 Multiple ef-

fect, s specialnimi zvoki

za kitaro, v odličnem

stanju, prodam po ugodni

ceni. Tel. 040-281330 v

večernih urah.

OSMICO odprta danes

Magda in Slavko Skerlj,

Zgonik 15/a. Vabljeni!

OSMICO je odprl Usaj v

Nabrezini st. 8.

KMECKI TURIZEM

Skerlj, Salez 44 je odprt ob

petkih, sobotah in ne-
deljah. Tel. st. 040-
229253.

KMECKI TURIZEM pri

Kukukovih v Doberdobu

se nadaljuje. V ponedeljek,

torek in sredo zaprto. Tel.

st. 0481-78140.

KMECKI TURIZEM sta

odprla Slavko in Elvira

Svara, Trnovca 14, ob

torkih in sredah zaprto,

tel. 040-200898.

V MEDJEVASI je osmi-

ca pri Borisu.

Sporocamo žalostno
vest, da v daljni Avstraliji
nas je nenadoma zapustil
naš predragi brat in stric

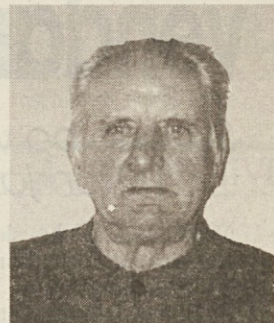
**Oskar
Metlikovec**

**Za njim zalujejo sestre
Lucija in Silvana in brat
Ninko z družinami in
ostalo sorodstvo**

Sv. masa za pokojnega
bo v petek, 5. februarja ob
18. uri v mavhinski cerkvi.
Trst, Ruda,
Selm v Nemčiji,
31. januarja 1999

Zapustil nas je naš dra-
gi

Just Spetič
(SVETKO)

**Žalostno vest
sporočajo zena
Arduina, hčerka
Disla z mozem
Eziom, vnuka Mauro
in Caterina in drugo
sorodstvo**

Pogreb bo v torek, 2.
februarja ob 12.15 v cerk-
vi sv. Trojice na Katinari
Trst, Katinara,
31. januarja 1999

**Žalovanju za dragim
svakom in stricem
Svetkom se pridružujejo**

**Meri, Stojan in
Marijan z družinama**

**Ob bridki izgubi dra-
gega strica Svetka iz-
rekamo Disli in Arduini
iskreno sozaje**

**nečaki
Geja, Zorka in Igor**

**Ob bridki izgubi moza
in očeta Svetka sočust-
vujemo s svojci**

**Berta in Margaret z
družino**

Po življenju posveče-
nemu družini nas je za-
pustila naša draga

**Marija Čok
vd. Vatta**

**Žalostno vest
sporočajo hči
Luciana z mozem
Marinom, ljubljena
vnuka Rossanna in
Roberto, sestra
Mirka in drugo
sorodstvo**

Pogreb bo v torek, 2.
februarja 1999 ob 12.20
iz mrtvašnice v Ul. Co-
stalunga v cerkev na Ka-
tinari.

Trst, 31. januarja 1999

ZAHVALA

Ob boleci izgubi naše-
ga dragega

**Antona
Cesarja**

se iskreno zahvalujemo
sorodnikom in prija-
teljem, ki so nam ob tako
težkih trenutkih stali ob
strani in izrazili sozaje,
darovalcem cvetja, v do-
brodelne namene ter
vsem, ki so ga tako stviljo-
no pospremili na zadnjo
pot. Posebna zahvala zu-
pniku g. Strublju.

SVOJCI

Opcine,
31. januaaja 1999

SOLE / VPIS V OSNOVNE ŠOLE NA GORIŠKEM ZA LETO 1999/2000

Manj učencev v prvih razredih vendar nekaj več otrok v šolah

Skupno bo v osnovnih šolah 330 otrok (letos 322) - V vrtcu v Romjanu bodo jeseni imeli v varstvu 48 malčkov

V osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom na Goriškem bo v prihodnjem šolskem letu 1999/2000 nekaj več učencev; več otrok bo tudi v otroških vrtcih. Žal pa bodo prvi razredi osnovnih sol manj številni, kakor so letos. Prvosolčkov bo samo 60, medtem ko jih je letos 80, vendar se že v naslednjem šolskem letu nakazuje vnovičen porast, ker bo otroške vrtce zapustilo spet večje število (okrog 80) otrok. Manj otrok v prvih razredih, zlasti na območju didaktičnega ravnateljstva Doberdob, je odraz trenutnega demografskega stanja, saj je osip (ob prehodu iz otroških vrtcev v osnovno šolo) res minimalen. Sicer pa je nihanje števila otrok po posameznih razredih (oziroma letnikih) razvidno tudi iz razpredelnice.

Na območju didaktičnega ravnateljstva Doberdob bo osnovne šole v jeseni obiskovalo 131 otrok (letos 132), v otroške vrtce pa je prijavljenih v šolskem letu 1999/2000 114 otrok (letos 101). Največji porast bodo imeli v Romjanu, kjer bo v otroškem vrtcu 48 otrok (letos 33) in ki bo, sodeč po številčnih podatkih vzgojno-varstvena ustanova z najvišjim številom otrok na območju didaktičnega ravnateljstva Doberdob, po

število enaka vrtcu v ul. Brolo v Gorici.

V otroškem vrtcu v Ruppi bo jeseni 18 malčkov (18), v Doberdobu 29 (30), v Sovodnjah 19 (20). Iz vrtcev bo odšlo 24 otrok, vstopilo pa jih bo 41, kar pomeni čez tri leta spet več otrok v prvih razredih osnovnih sol.

V goriškem didaktičnem okrožju je v osnovne šole v šolskem letu 1998/99 vpisanih 190 učencev. V šolskem letu 1999/2000 jih bo 199. V vrtcih imajo v varstvu 151 otrok, v jeseni jih bo 147. V prvih razredih osnovnih sol je letos 42 učencev, je-

seni bosta dva manj. Nihanje števila učencev je na območju goriškega didaktičnega ravnateljstva manjše v primerjavi z doberdobskim. Največji soli (OS »O. Župancič« in OS »Fr. Erjavec« ohranjata enako število učencev, nekaj več otrok bodo imeli v Pevmi (kjer jih bo v vseh petih razredih 44, danes pa jih je 37), nekaj več otrok bo tudi v Steverjanu, medtem ko bodo na Plesivem imeli enega učenca manj.

Tudi nihanje števila otrok v vrtcih na območju goriškega didaktičnega ravnateljstva je bolj

umirjeno v primerjavi s stanjem na območju Doberdobskega ravnateljstva. Na osnovi dosedanjih podatkov bodo v jeseni imeli v ulici Brolo 48 malčkov (letos 46), v ulici Max Fabiani 34 (37), v Standrežu 24 (21), v Pevmi 19 (24), v Steverjanu 11 (11), v Krmini 11 (12). Vrtec bo zapustilo 54 malčkov, vstopilo pa bo 58.

Na priloženi razpredelnici je prikazano številčno stanje učencev po razredih na posameznih osnovnih šolah in v dveh okrožjih ter skupno število učencev v šolskem letu 1999/2000.

ŠTEVILO UČENCEV V OSNOVNIH ŠOLAH V GORIŠKEM IN DOBERDOBSKEM DIDAKTIČNEM RAVNATELJSTVU V ŠOLSKEM LETU 1999/2000

		1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	Skupno
OS »O. Župancič«	Gorica	15	17	11	19	13	75
OS »Fr. Erjavec«	Standrež	8	11	12	8	13	52
OS »J. Abram«	Pevma	12	7	8	8	9	44
OS »A. Gradnik«	Steverjan	3	4	4	1	4	16
OS »L. Zorzut«	Plesivo	2	3	2	4	1	12
Skupno v Gor. okrožju		40	42	37	40	40	199
OS Romjan		3	12	7	5	2	29
OS Vrh sv. Mihaela		1	3	3	3	5	15
OS »P. Voranc«	Doberdob	10	12	16	7	6	51
OS »P. Butkovič«	Sovodnje	6	11	6	6	7	36
Skupno v Dob. okrožju		20	38	32	21	20	131
Skupno na Goriškem		60	80	69	61	60	330

NOVICE

Poskrbeti za tehnične preglede naprav za škropljenje

Opazovalnica za rastlinske bolezni, ki deluje v sklopu deželne ravnateljstva za kmetijstvo, sporoča, da bodo v prihodnjih mesecih, tako kakor že vrsto let doslej, opravljali preglede strojev za škropljenje in uporabnikom nudili ustrezna tehnična navodila. Datumi se niso bili določeni, vendar svetujejo vinogradnikom, sadjarjem in kmetovalcem, da se čimprej pozanimajo pri poklicnih združenjih, vinogradniških konzorcijskih ali v Krminski zadrugi kleti. Opazovalnica opozarja na pomen pravilnega delovanja naprav za škropljenje. Mogoče je znatno prihraniti na količini škropiva, ob optimalnega načina razpršitve škropiva je odvisna učinkovitost in, ne nazadnje, manjše je onesnaževanje zaradi uporabe škropiv.

V nedeljo tekmovanje SPDG v veleslalomu in deskanju

Slovensko planinsko društvo, ki danes zaključuje tradicionalni tečaj smučanja v Podklostru, bo v nedeljo, 7. februarja priredilo društveno tekmovanje na Nevejskem sedlu. Tekmovali bodo smučarji in tudi deskarji. Začetek preizkušnje bo ob 10. uri. Na razpolago bo, ob zadostnem številu prijav, tudi avtobus. Prijave se zaključijo 4. februarja zvečer. Posebej za sprejemanje prijav bo društveni sedež v ulici Malta 2 odprt tudi v torek od 20. do 21. ure.

Odšla s plaščem vrednim okrog tri milijone lir

Okrog tri milijone lir je vreden plašč, ki sta si ga prisvojila moški in ženska v znani trgovini v mestnem središču. V trgovini so se tatvine zavedli kmalu zatem in o dogodku obvestili policijo, vendar pa je bila poizvedovalna akcija brez uspeha. Menda gre za tulca.

Prosvetno društvo Štandrež - Dramski odsek

Neil Simon

ZARES ČUDEN PAR

Komedija v treh dejanjih

Režiser Emil Aberšek

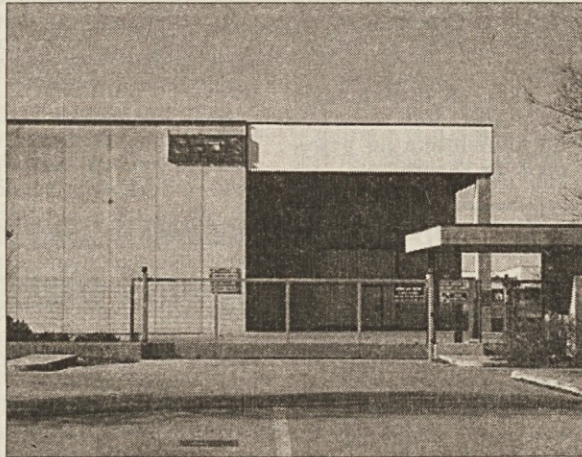
Strokovni sodelavec Janez Starina
Župnijska dvorana Anton Gregorčič v Štandrežu.
Ponovitev danes, 31. januarja ob 17. uri

GOSPODARSTVO / DOSEŽEN V PETEK NA POKRAJINI

Sporazum o krizi v podjetju Vouk

Proizvodnja ostaja v Gorici - Dopolni lina blagajna za 50 uslužbencev

Sporazum med Sindikati in lastništvom, ki je bil dosežen v petek zvečer na srečanju na Pokrajini, postavlja temelje za ugoden razplet krize v podjetju Vouk. Sporazum predvideva, da ostane glavni sedež proizvodne dejavnosti v Gorici in da se izven naše dežele preseli del proizvodnje. V Gorico bodo prepeljali stroje in opremo za montažo nekaterih vrst strojev. Visek delovne sile bodo skušali uravnavati s posegom po dopolnilni blagajni, začeni od jutri, 1. februarja za dobo največ enega leta in za največ petdeset delavcev, uradnikov oziroma tehnikov. Selitev strojev in proizvodnje naj bi, na

osnovi dogovora, zaključili v osmih mesecih (do septembra).

To je vsebina sporazuma, ki postavlja temelje za rešitev krize v podjetju, ki zaposluje v dveh obratih okrog 160 delavcev. Sporazum so s

posredovanjem Pokrajine podpisali predstavniki lastništva, sindikatov, Zveze industrijcev, Goriške občine in seveda Pokrajine.

Poseg po dopolnilni blagajni v prvem obdobju naj ne presega trideset delavcev. Podpisniki sporazuma, posebej pa Predsednik Pokrajine, izražajo prepričanje, da se bo stanje na specifičnem področju izdelave strojev za tekstilno industrijo kmalu spremenilo in da bo krizo mogoče premostiti. Lastniki podjetja so izrazili pripravljenost, da preucijo možnosti za postavitev novih obratov na Goriškem.

Na sliki - foto Bum-baca - obrat Vouk v ind. coni.

ZBORNICA / KONTINGENT PLINA

Prvi kontingent: do konca junija 540 kub/metrov

Prošnje do 31. marca

Podobno operacijo, kakor so jo v lanskem letu izvedli glede kontingenta bencina proste cone, bodo v letu 1999 izvedli tudi glede kontingenta zemeljskega plina po znizani ceni. Količino plina bodo dodelili v dveh krogih in to s ciljem, da se dejansko uporabi celoten kontingent in da se istočasno upoštevajo tudi novi upravičenci. Tako so sklenili na zadnji seji razširjenega odbora Trgovinske zbornice. V prvem polletju bodo gospodinjstva lahko porabila 70 odstotkov celoletnega kontingenta (v poprečju 540 kubičnih metrov v vsakem gospodinjstvu). V drugem polletju bodo razdelili še preostalih 30 odstotkov kontingenta, vendar pa bodo ob tem upoštevali tudi nove upravičence, ki bodo za dodelitev zaprosili do konca junija.

Enoletni kontingent zemeljskega plina znaša 20 milijonov 729 tisoč kubičnih metrov.

Vsi dosedanja (stari) upravičenci in tisti, ki bodo vložili prošnjo do 31. marca, bodo za prvo polletje lahko koristili po 540 kubičnih metrov plina po znizani ceni.

Kako bo v drugem polletju glede količin je težko predvideti. Upoštevati je namreč treba, da se bo, po pricakovanju, precej povečalo število upravičencev, kar pomeni, da se bo znižala poprečna količina plina po gospodinjstvu. Samo lani je prošnje vložilo skoraj 1600 novih upravičencev.

Nobenih novosti pa ni glede ugodnosti, ki naj bi jih priznali občanom na območju, kjer ni plinskega omrežja in kjer se za ogrevanje in druge potrebe uporablja plinsko olje oziroma drugi energetski viri. Vprašanje v tem smislu je novembra lani postavil predsednik rajonskega sveta v Pevmi.

Trgovinska zbornica je glede predloga že v decembru izrekla načelno soglasje, konkretno izvajanje pa povezala z resitvijo, zglede precej zapletenih, birokratskih in drugih težav. Predsednik rajonskega sveta Silvan Primožič je v svoji vlogi opozoril predvsem na neenakopraven položaj dobršnega dela prebivalstva, zlasti v manjših krajih, kjer ni plinskega omrežja in zato je more koristiti olajsav, ki so jih uvedli s kontingentom plina po znizani ceni.

INDUSTRIJCI

Dopolnili sestavo vodilnih organov

Pri Zvezi industrijcev so te dni, z imenovanjem dveh podpredsednikov in članov upravnega odbora dokončali postopek zamenjave v vodstvu stanovske organizacije, ki jo vodi Gianfranco Di Bert. Podpredsednika Zveze sta Cesare Fumo, podjetnik s področja strojne industrije ter Galdino Candusso, gospodarstvenik s Trziškega. V upravnem odboru bodo, poleg po statutu predvidenih članov - bivši predsednik Sgarlata, predsednik malih industrijcev Caprara in predstavnik mladih podjetnikov Palermo tudi Erasmo di Campo, predstavnik podjetja Ansaldo, Rafaella Penna, znana in aktivna podjetnica s Trziškega ter Carletto Temporin, poverjeni upravitelj podjetja Adriaplast.

Te dni so opravili tudi imenovanja, oziroma volitve dvaintridesetih članov odbora Zveze. Gre za obsežno generacijsko zamenjavo, oziroma pomladitev, poudarjajo pri Zvezi industrijcev. V vodstvenih organih so predvsem mlajši ljudje (poprečna starost manj kakor 50 let), vendar pa so v Zvezi ohranili tudi ljudi, ki so v prejšnjih letih bili za krnilom in ki lahko organizaciji pomagajo z bogatimi izkušnjami.

ASCOM: deželna komisija naj odgodi odločitev glede trgovskega centra Gradišča

V torek naj bi se deželna komisija izrekla glede odprtja novega trgovskega centra "Serenissima" v ulici Udine Gradišcu. Pobudi nasprotujejo predvsem trgovci v Gradišču, ki so to stališče jasno in glasno povedali že pred kaksnim mesecem in ki so o vprašanju prav te dni vnovič razpravljali na javni in dobro obiskani skupščini. Srečanja se je udeležil tudi zupan Gradišča Gianni Fabris.

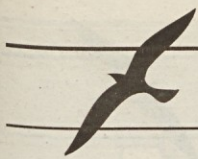
Predsednik združenja ASCOM Enzo Comelli je v zvezi z napovedano sejo deželne komisije, ki ji predseduje odbornik Sergio Dressi, slednjemu naslovil pismo v katerem prosi za odgoditev razprave in sprejemanja odločitve. Zato, da se omogoči izvedba dodatne raziskave o posledicah odprtja centra za trgovske dejavnosti v starem delu mesta. Združenje ASCOM v vlogi opozarja na dejstvo, da se je zmanjšalo število potencialnih porabnikov (zaradi zapiranja vojašnic) in da po do zdaj razpoložljivih podatkih za vsako novo delovno mesto v velikih trgovskih centrih, izginejo dve do tri mesta v tradicionalnih trgovskih dejavnostih.

Razlogov za odgoditev odločitve je po mnenju predsednika ASCOMA torej dovolj.

NA VČERAJSNJI SKUPŠČINI

Donatijeva koordinator FI

V Palace hotelu je bila včeraj volilna skupščina gibanja "Forza Italia". Izvolili so odgovorno osebo (koordinatorja) za Gorico in šest članov vodstva. Nalogo koordinatorke so poverili občinski svetovalki Renati Donati, sestlanski občinski odbor pa sestavljajo Alex Pintar, Gerardo Amirante, Sergio Pellegrini, Miriam Vidi, Giancarlo Paciaselli in Giovanna Paolini. Udeležence skupščine sta pozdravila Maurizio Salomoni, v imenu LD in Zeleni Renato Fiorelli. V razpravo so poleg drugih, posegli najvidnejši predstavniki gibanja na Goriškem.

DOBERDOB / REORGANIZACIJA STORITEV

Občina ne misli izstopiti iz CISARFO

Pismo podjetju ANAS za omejitev težkega tovornega prometa skozi Dol, Jamlje in Sabliče

Občinska uprava v Doberdobu povsem podpira predlog prebivalcev Sabličev in Jamelj, da se pre-pove ali vsaj omeji promet težkih tovornih vozil na odseku državne ceste, ki se pri Sabličih odcepi proti Trzicu. Zupan Mario Lavrenčič je pred kratkim pisal ravnateljstvu državnega podjetja za ceste in posebej opozoril na problematiko in predlog krajanov, ki si prizadevajo za večjo varnost in ki razbremenitev okolja.

V pismu je posebej opozoril, da se tovornjaki ki peljejo v Trzic in kraje v bližini lahko poslužujejo avtoceste, saj so oproščeni plačevanja cestnine. S pismom so seznanili tudi goriskega prefekta.

Upravitelji občine pa te

dni obravnavajo zapleteno vprašanje glede organizacije storitev na teritoriju. V torek je bilo na zupanstvu srečanje med občinskimi upravitelji, predstavniki družbe ENAM ter konzorcija CISARFO. Srečanja so se udeležili tudi funkcionarji in tehniki zaposleni v omenjenih dveh ustanovah. Vprašanje, ki je bilo se pred nekaj meseci, vsaj na videz dokaj preprosto, ker se je nakazovala združitev vseh ustanov, ki delujejo v pokrajini na področju oskrbe z vodo, plinom, čiščenja greznic itd, v eno samo podjetje na pokrajinski ravni, se je kasneje kar precej zapletlo in taka rešitev je, kot se zdi, še daleč. Občina Doberdob je članica medobčinskega konzorcija

CISARFO po drugi strani pa teži za povezovanje s trziškim območjem. V Ronkah že deluje družba ENAM, ki naj bi v prihodnje skrbela za preciščevanje odpadka in morda tudi za druge storitve v občini Doberdob. Na torkovem srečanju so sprejeli odločitev, da se pripravi podrobna primerjalna študija (tudi ob upoštevanju ekonomskih faktorjev) med možnostjo, da bi vse storitve opravljala družba ENAM, oziroma konzorcij CISARFO. Vprašanje članstva doberdobske občine v tem konzorciju, za dosedanje dejavnosti (oskrba z vodo in plinom) ni sporno, zagotavlja zupan Lavrenčič, odločiti pa se bo treba za druga področja.

OB KULTURNEM PRAZNIKU

"Tri muce" na obisku v šolah in otroških vrtcih

Nastop na Prešernovi proslavi

Po Doberdobu in Sovodnjah »Tri muce« obiskujejo tudi druge slovenske osnovne šole in vrte na Goriskem. Otroško slikanico Tri muce, avtor besedila je Janez Bitenc ilustratorka pa Aleksandra Maraz, so v četrtek predstavili v vrtcu v ulici Brolo in učencem osnovne šole Otona Zupancica. V petek so bile Tri muce v Pevmi in nato v Standrežu, kjer so se zbrali učenci osnovne šole in malčki iz otroškega vrtca. Jutri, 1. februarja, sta na sporedu se predstaviti v Krminu in na Plesivem, v petek, 5. februarja, pa v vrtcu v ul. Max Fabiani v Gorici in v Steverjanu. V februarju se bodo tri muce podale na potep v Lasko.

Malčki povsod pozorno sprejemajo Tri muce, saj zna

Barbara Rustja predstaviti zgodbo nadvse napeto in privlačno. "Turnejo" predstavitenih uric Treh muc prireja Kulturni dom in kulturna zadruga Maja iz Gorice, v sodelovanju z didaktičnima ravnateljstvom iz Doberdoba in Gorice. Izdajo slikanice sta omogočili Zadrugi kreditni banki iz Doberdoba in Sovodenj.

S tem v zvezi bi omenili se novost za najmlajše, ki jo prireja Kulturni dom, ZSKD in Dijaski dom. V ponedeljek, 8. februarja, ob 17. uri v mali dvorani Kulturnega doma bo Mala Prešernova proslava. Na otroški Prešernovi proslavi bodo sodelovale tudi Tri muce, skupno s predstavitev nove otroške glasbene kasete, ki jo je pred kratkim izdal Vilar Sten v Ljubljani.

GORICA / POBUDA ZDRUŽENJA AIRC

Prispevek za boj proti raku

Poleg pomaranč tudi brošura o preprečevanju obolenj

Vsodržavna pobuda - zbiranje sredstev za raziskave na področju rakastih obolenj - združenja AIRC je segla tudi na Gorisko. V Italiji so bili aktivisti združenja (letos že deseti) prisotni v preko tisoč mestih in večjih krajih. V Gorici so informativno mesto in stojnico za včlanjevanje postavili na Verdijeve Korzu. Občanom, ki so vplačali simbolično kvoto za članstvo v združenju, so ponudili vrečko s pomarančami. Zbrani denar bodo namenili za raziskovalne dejavnosti. Bila pa je to tudi priložnost za oza-veščanje občanov z naj-novejšimi odkritji o preprečevanju oziroma zmanjševanju rakastih obolenj. Odločilnega pomena je zdrava prehrana. Poleg pomaranč so namreč novi člani prejeli tudi brošuro z informacijami o preprečevanju rakastih obolenj. Podobno pobudo so izvedli v Krminu. Foto Bumbaca.

Sezonsko znižanje
mauro laire
moška oblačila
ul. Carducci 24
tel. 0481/537561

"Načrt rojstvo" - Niz srečanj za mladoporočence in bodoče starše

Po prizadevanju skupine posameznikov - strokovnjakov s področja zdravstva in higijene - ter v sodelovanju z občinsko upravo, bodo v prihodnjih dneh v Gorici začeli izvajati poseben program namenjene mladoporočencem in staršem.

Načrt predvideva niz informativnih srečanj z zdravniki, psihologi, vzgojitelji, zobozdravniki, logopedisti, pediatri itd o problematiki s katero se morajo spoprijeti starši, ki pričakujejo ali načrtujejo rojstvo otroka in ki bi za narasčaj radi poskrbeli na najbolj primeren in odgovoren način. S preprostimi besedami povedano, gre za načrt s katerim želi občina, v sodelovanju s strokovnjaki, z informacijami pomagati pri zahtevnem "poklicu" starša. Pobudo bodo izvajali do junija, pričela pa se bo v prihodnjih dneh. Včeraj so načrt, ki je del splošnega programa Ptolomej, predstavili na srečanju na občini. Interesenti se morajo za obisk (brezplačnih) predavanj oziroma srečanj prijaviti. Vpisne pole so na razpolago v Javnem večnamenskem socialnem centru v ulici Baiamonti - tel. 0481/82497/537379.

DOBERDOB

Publikacija in videofilm

Učenci in učitelji OS Prežihov Voranc v Doberdobu vabijo v petek, 5. februarja na predstavitev publikacije "Sonce ljubo" in predvajanje video filma "V mavričnih zvokih domislije". Publikacija in film sta nastala lani, ob 20. jubilejnim srečanju sol, ki nosijo ime Prežihovega Voranca. Dogodek bosta obeležila otroški pevski zbor Veseljaki in mesani pevski zbor "Hrast". Srečanje bo ob 19.30 v zupnijski dvorani v Doberdobu. Pred tem bodo pobudo predstavili novinarjem na srečanju v občinski sejni dvorani.

V občini Sovodnje ob Soci imamo občana več:

Dimitrija

Zupanu Igorju Petejanu in prvi gospe Katji cestitamo!

Upravitelji in osebje Bogatejšemu družinskemu gnezdu voščimo srečo in veselje!

PEVMA / V SPOMIN

Sandro Laurenti (Lavrenčič)

Minulo soboto so v Pevmi pokopali Sandra Laurentija (Lavrenčica), ki je nekaj dni prej podlegel neizprosni bolezni. Bilo mu je 62 let. Zaradi zmedenih in nasprotujočih obvestil glede ure pogreba, se je na domačem pokopališču zbrala le pescica najozjih znancev in prijateljev, v glavnem iz vrst goriske SKP, kjer je bil Sandro dolgoletni član. Pogrebno svečanost so opravili s civilnim obredom. Domacini, in med temi sem bil tudi sam, smo se na pokopališču zbrali ob uri, ki jo je najavilo dnevno časopisje, a smo z zaprepasčenjem ugotovili, da je bil pogreb že eno uro prej. Marsikdo se je ob tem jezil, marsikdo godrnjal. Vse moledovanje in godrnjanje pa je bilo žal zaman. Zgodilo se je pač tako in se napake ni dalo več popraviti.

Sandro Lavrenčič (v vseh časopisih in osmrtnicah, je bila uporabljena le italijanska verzija imena in priimka - Alessandro

Laurenti), je bil prikazan izključno kot ustanovni in dolgoletni član stranke. Za tiste, ki smo ga poznali, pa je bil nekaj več in se ga bomo spominjali tudi v drugačni luči in v drugačni vlogi. Predvsem je beseda "vloga" zelo povezana z imenom Sandra Lavrenčica, saj je bil pokojnik zelo nadarjen gledališki igralec in je skupaj s pevskimi amaterskimi skupinami ustvaril nekaj nepozabnih likov. Ljubizen do gledalstva in do kulturnega dela je prevzel od očeta Jozefa, tudi neumornega kulturnega delavca Prosvetnega društva Nas prapor. Tako oče kot sin sta bila tudi režiserja in sta na oder postavila marsikatero igr. Sandro je z uspehom režiral tudi nekaj otroških iger. Deloval je tako v društvu Nas prapor, kot tudi v katoliškem prosvetnem društvu Jože Abram. Vse to se je dogajalo v petdesetih in na začetku šestdesetih let. Zaradi nesrečnih življenjskih okoliščin (konec pet-

desetih let sta mu umrla oče in mati), je Sandro zabredel v težave, iz katerih se je izvlekel sele veliko let kasneje. V rodno Pevmo pa se ni nikoli več vrnil, saj je do smrti zivel v Gorici. Tam smo ga vsakodnevno videvali in z njim pokramljali o tem in onem, zlasti se o kulturnem življenju v vasi, ki je pred trideset in več leti bilo vsestransko razvito, kar pa ne moremo trditi o sedanjosti. Ob vsem tem cloveka nekoliko zaboli, ko izve, da je razgledan in ustvarjal slovenski kulturni delavec bil deležen izključno italijanskega pogreba in ob popolni odsotnosti vasčanov, znancev, prijateljev in soustvarjalcev nestetih odrskih postavitev.

Večina domaćinov iz Pevme in Oslavja pa bomo Sandra Lavrenčica ohranili v lepem spominu prav zaradi doprinosa, ki ga je vsakodnevno vlagal v kulturno življenje rojstne vasi.

Vili Princic

ČRPALKE

Danes bodo na Goriskem obratovale naslednje bencinske črpalke

GORICA
IP - Ul. Crispi, 14
ESSO - Ul. L. Isonzo, 77
MONTESHELL - Ul. Aquileia, 20
ERG - Ul. sv. Mihaela, 35
AGIP - Ul. Trieste, 174
TRZIC
MONTESHELL - Ul. Boito, 43
IP - Ul. Matteotti
AGIP - Ul. Cosulich
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia
KRMIN
AGIP - Drev. Ven. Giulia
STARANCAN
AGIP - Ul. Trieste, 33

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriske občine od 23. do 29. januarja 1999.

RODILI SO SE: Elia Lutman, Sara Famea, Francesco Basso, Elettra Strgar, Marco Picillo, Maria Vittoria Marsan.

UMRLI SO: 58-letna Guglielma GINGERLE, 85-letna Melania SIMSIG, 76-letna Nella PEZZETTA, 90-letna Paulina DRASCEK, 86-letni Ladislav CECHECH, 71-letni Bruno CUCUT, 90-letni Enrico GODEAS, 90-letna Orsola MONTANAR.

ČESTITKE

Ob prijetni novici prihoda male SARE iskreno čestitam novorojenki ter srečnima staršema in bratu Manuelu. Noni in nonota ter družina Leghissa.

Nasemu sovođenskemu zupanu Igorju je žena Katja povila drugorojenčka Dimitrija. Ob veselem dogodku Mladinski pevski zbor Vrh. sv. Mihaela želi novorojenčku, staršema in bratcu Stefanu vse naj, naj.

RAZSTAVE

GALERIJA ARS v sodelovanju z Zvezo slovenske katoliške prosvete ob Prešernovem dnevu vabi na prvo razstavo treh mladih ustvarjalcev: Dimitrija BRAJNIKA, Ivana ZOTTIJA in Ivana ZERJALA. Predstavil jih bo Josko VETRIH v petek, 5. februarja, ob 18. uri v Katoliški knjigarni, Travniki 25. Za glasbeni uvod bo poskrbel Matej SPACAPAN.

OBVESTILA

DRUŽBA se dobi jutri, v ponedeljek, 1. februarja, ob 19.30 v Standrežu.

OBCINA DOBERDOB sporoča, da je varienta st. 1 k občinskemu splošnemu regulacijskemu načrtu (sklep obč. sveta st. 028, dne 15.10.98) na vpogled v občinskem tajnistvu do 5. marca 1999.

PRIREDITVE

KD OTON ZUPANČIČ vabi na pustni večer v soboto, 13. februarja, ob 20.30 v gostilni Turri na trgu sv. Andreja.

KD DANICA vabi vse otroke na Pustni popoldan v soboto, 6. februarja, ob 15. uri, v SKD Danica na Vrhu.

KINO

GORICA
VITTORIA 1 16.15-18.15-20.15-22.15»Baci e abbracci«. Rez. Paolo Virzi.

VITTORIA 3 16.00-18.00-20.00-22.00»Amori e incantesimi«.

CORSO Rdeca dvorana: 15.00-18.00-21.00»Vi presento Joe Black«. B. Pitt in A. Hopkins.

Modra dvorana: 15.30-17.45-20.00-22.15»Lost in space - perduti nello spazio«.

Rumena dvorana: 15.00-16.30-18.00»La gabbianella e il gatto«. 20.00 »Vi presento Joe Black«.

TRZIC
EXCELSIOR 16.00 »La gabbianella e il gatto«. Risanika. 17.40-20.00-22.20»Lost in space - perduti nello spazio«.

CEDAD
RISTORI 16.00-18.00»La gabbianella e il gatto«. 21.00»C'è posta per te«.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBCINSKA 1, Ul. S. Michele 108, tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497.

POGREBI

Jutri, v Gorici, 10.30, Olga Ongaro vd. Santorelli iz splosne bolnisnice, v Trzicu, 13.00, Emilia Lavrenčič vd. Leghissa iz splosne bolnisnice v Doberdob.

KONFEKCIJA DO 27.02.
Maria Podgornik Silvestri
PRVO SEZONSKO ZNIŽANJE S POPUSTI OD 20 DO 30%
Ponujamo vam moška in ženska oblačila, moške jopiče, volnene in žametne hlače, srajce, ženske jope, volnene in iz mikrovlačen ter druga oblačila navadnih in razširjenih krojev iz kolekcij za zadnjo sezono.
GORICA, Ul. Seminario 10, Tel. (0481) 533592
Veseli bomo vašega obiska!

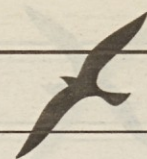
OD 24.1. DO 20. 2. 1999
TRGOVINA IL BOTTONE

SOŠOL NADJA
GORICA - TRAVNIK 26
PRIREJA

SEZONSKO ZNIŽANJE
STEZNIKI, PERILO, NOGAVICE
ZA MOŠKE IN ŽENSKO

S POPUSTI OD 10 DO 50%

DELO / NA KONFERENCI LEVIH DEMOKRATOV O ZAPOSLOVANJU

D'Alema in Cofferati se odkrito ne strinjata

V igri reforma italijanskega kapitalističnega sistema

RIM - V Italiji obstaja naraščajoča, zdaj že večmilijska množica ljudi, ki nimajo pravic, ki ne poznajo izrazov kot »delovni čas« in »kolektivna pogodba« in na katere moramo gledati kot na enega ključnih problemov. Poleg delavcev v tovarnah, ki branijo svoje pravice, najdemo »množico delavcev, ki ne brez vsake zaščite in sprico katerih italijanska levica in sindikat tvegata, da jih ne bosta nikdar srečala«. S temi besedami je predsednik vlade Massimo D'Alema včeraj - v posegu na drugem dnevu posveta svoje stranke o delu - pojasnil svoje stališče o prožnosti trga dela, ki je v preteklih dneh dvignilo veliko prahu in vnelo polemiko z liderjem največjega italijanskega sindikata Sergiom Cofferatijem.

Besednemu merjenju moči se eneralni sekretar CGIL seveda ni izognil, D'Alema pa je soocanje označil kot korektno dinamično odnosov med sindikatom, ki zastopa interese odvisnega dela, in vlado, ki mora zastopati splošne interese. Dejstvo pa je, da je bilo vprašanje reforme italijanskega kapitalizma prvič obravnavano v krogu leve, ki mu zdaj ne pripada samo sindikat, ampak tudi izvršno vodenje države.

V »spopadu« o pravicah delavcev v malih podjetjih, ki imajo manj kot 15 zaposlenih, izražata D'Alema in Cofferati dva različna načina odrasčanja italijanskega podjetniškega sistema, vendar sta oba prepričana, da ta sistem - ki ga sesta-

vljajo mala in srednja podjetja, velike oligarhične družine in kilava finančna brez protagonizma pokojninskih skladov - ni sposoben vzdržati globalne kompeticije in merjanja po kakovosti, kajti vzvod kompetitivne devalvacije lire je le se spomin.

D'Alema se je na to področje spustil previdno in svoj recept ponudil po kapljicah: ukinito za določen čas zakondajne obveznosti, ki podjetnike ne spodbujajo, da bi se odločili za rast svojih dejavnosti. V igri niso pravice delavcev, zagotavlja D'Alema - in s tem odgovarja na polemiko - kajti za zaposlene v majhnih podjetjih statut delavcev ne velja. Cofferati se s ciljem strinja, a odklanja D'Alemove recept in predlaga druge

poti, ki se naslanjajo na ustrezen sistem spodbujevalnih ukrepov.

Včerajšnji posvet je pokazal, da se je razprava začela na iskren način in da razdalja med premierom in sindikalistom ni skandalozna, ampak normalna dialektika med vlado in enim od socialnih partnerjev. Bolj skandalo bi bilo, če bi bilo drugače.

Poseg predsednika vlade pred »svojim« občinstvom pa seveda ni mogel mimo političnih tem in v prvi vrsti mimo polemike o »očetovstvu« Oljke. Eden od razlogov, da se D'Alema ni obotavljal za odhod v palačo Chigi, je po njegovih besedah ravno vabilo same Oljke in Prodi, naj nadaljuje začeto delo. V naprtnem primeru bi bili tvegali nazadovanje s tehnično

ali institucionalno vlado, je dejal. Treba je bilo prepričati, da bi se »pretrgala nit izgradnje bipolarizma«, zato ni preostalo drugega, kot da »odgovornost za vlado prevzame voditelj največje levsredinske sile in odpre novo fazo vključevanja v reformistično sezono evropske levece«.

Predsednik vlade se je ustavil pri »temeljni vlogi«, ki jo je odigrala italijanska levica tudi takrat, ko je slo za »ustanovitev koalicijske, ki bi vodila državo«. »Nismo bili in nismo preostanek ali sila gnile strankokracije, ki se je je treba rešiti, ampak smo poglavitna in moderna sila, ki predstavlja most med Italijo in Evropo,« je dejal D'Alema in tako tudi posredno odgovoril Romanu Prodiu.

AVSTRIJA / KONGRES NARODNIH SKUPNOSTI

Poziv k izboljšanju manjšinskih šol

Kongres v Zgornji Borti na Gradiščanskem priredil Center avstrijskih narodnosti z Dunaja

ZGORNJA BORTA - S pozivom pristojnim političnim na državni in deželni ravni, naj ustvarijo primerne pogoje za izboljšanje položaja vseh avstrijskih manjšin na področju šolstva, se je včeraj končal 4. Kongres narodnih skupnosti v Zgornji Borti (-Oberwart) na Gradiščanskem. Kongres od leta 1996 prireja Center avstrijskih narodnosti (CAN) na Dunaju v spomin na stiri Rome, ki so 4. februarja 1995 izgubili življenje pri zahrbtnem atentatu desničarskih skrajnežev v romskem naselju v Zgornji Borti. V njihov spomin so lani na kraju atentata odkrili tudi spomenik.

V okviru letošnjega kongresa, ki je potoval v znamenju vprašanja dvojezičnega šolstva v Avstri-

ji, je bilo ugotovljeno, da to vprašanje za nekatere manjšine v Avstriji se ni urejeno. Medtem ko obstaja urejeno šolstvo edinole za Slovence na Koroskem in Hrivate na Gradiščanskem, to ni mogoče trditi za Slovence na Stajerskem ter manjšine, ki živijo na Dunaju (Čehi, Slovaki, Romi). V avstrijski prestolnici npr. obstaja edinole češka privatna sola Komenški. Udeleženci kongresa so med drugim kritično ugotovili, da manjšinsko šolstvo tudi ne sledi razvoju splošnega šolstva v Avstriji, je v pogovoru za nas časopis poudaril predsednik Centra avstrijskih narodnosti na Dunaju, koroski Slovenec Marian Pipp. Eden od glavnih ciljev kongresa je bil opozoriti deželne oblasti na Dunaju, Gradiščanskem, avstrijskem Stajerskem in tudi na Koroskem na nujno potrebne premike ter vsebinske reforme na področju dvojezičnega manjšinskega šolstva, je pristavil Pipp. Potrebo po takšnih ukrepih pa narekuje močno upadanje jezikovnega znanja pri dijakih na vseh manjšinskih šolah v Avstriji.

Udeleženci kongresa so soglasali glede potrebe po odprti razpravi o reformah, o analizi mednarodnih modelov in izdelavi primerjalne studije, ki naj bi prispevali k izboljšanju kvalitete dvojezičnega pouka na dvojezičnih šolah v avstrijskih zveznih deželah, v katerih živijo etnične in jezikovne manjšine. Seznam potrebnih reform so udeleženci strmili v po-

sebni resoluciji, naslovljeni na deželne in zvezne šolske oblasti.

Kongres v Zgornji Borti, kjer živijo pripadniki nemške, hrvaške in romske narodne skupnosti, je tudi letos privabil veliko število strokovnjakov na področju dvo- in večjezičnega šolstva iz vse Avstrije. Uvodni referat je imel Gero Fischer z instituta za slavistiko na dunajski univerzi, popoldanske okrogle mize pa so se udeležili predstavniki šolskih svetov z Dunaja, iz Gradiščanske, Stajerske in Koroske, zastopniki parlamentarnih strank ter zastopniki vseh v Avstriji živčih manjšin.

V okviru prireditve je Center avstrijskih narodnosti odlikoval tudi bivšega predsednika poslanskega kluba južnotirolske ljudske stranke (SVP) Huberta Frasnellijsa. Priznanje je prejel predvsem za navezavo stikov med Južno Tirolsko in avstrijskimi manjšinami ter za številne pobude za izboljšanje položaja manjšin na evropski ravni, kjer je postavil nova merila na področju medsebojne solidarnosti in skupnega nastopanja.

Nagrada CAN so doslej prejele se tri osebnosti: novinar profesor Claus Gatterer (prav tako Južni Tirol), avstrijski strokovnjak za jezike Theodor Veiter (oba sta medtem umrla) ter bivši generalni indendant avstrijske radiotelevizije (-ORF) Thaddäus Podgorški, ki je uvedel prve manjšinske televizijske oddaje na ORF.

Ivan Lukan

VERONA / ANTONIO FAZIO NA KONGRESU FINANČNIH POSREDNIKOV

Prožnost daje sadove, davki jih pobirajo

Za letos guverner ne predvideva povečanja rasti, zato poziva k dokončanju reform

VERONA - Uvajanje prožnosti na trgu dela začena tudi v Italiji dajati prve sadove, vendar obstaja nevarnost, da se vedno previsok davčni pritisk te pozitivne učinke »požge«, je včeraj na kongresu finančnih posrednikov v Veroni opozoril guverner Banke Italije Antonio Fazio. Najnovejši podatki kažejo, da se je zaposlenost počasi, a vendarle veča, posebno med mladimi in ženskami, vendar se po drugi strani ne znižuje davčna obremenitev, zato Italija se zaostaja po kompetitivnosti svojega sistema, to pa ima negativne učinke na investicijske dejavnosti in posledično tudi na zaposlovanje, je

opozoril Fazio. Visok davčni pritisk spodbuja tudi razrascanje sive ekonomije in nereguliranega dela, kar je škodljivo za javne finance, za učinkovitost proizvodnega sistema, za konkurenco in konec koncev tudi za urejen potek civilnega življenja.

Guverner se je dotaknil tudi politike in opozoril, da brez stabilnosti ni mogoča gospodarska rast in torej niti ustvarjanje nove zaposlitve. »V pristojnosti politike so visoke teme usmerjanja in razvoja civilne družbe, skrbeti mora za stabilnost v institucijah in v družbi,« je dejal Fazio in opozoril, da brez sodelovanja ne bo mogoče

doseči skupnih ciljev. Se toliko bolj, je dodal, ker »potek povpraševanja in proizvodnje v zadnjem obdobju lanskega leta lahko privede do nezadovoljivih rezultatov v letošnjem letu«. Skratka, po guvernerjevem mnenju je »neobhodno spremeniti pričakovanja in povečati stopnjo zaupanja«.

Antonio Fazio je tudi v Veroni ponovil že večkrat izraženo oceno, da je treba vsaj v srednjem roku dokončati zacete reforme, v prvi vrsti pokojninskega sistema in skrbstva, pa tudi posege za zvečanje učinkovitosti porabe na različnih področjih, predvsem na zdravstvenem in šolskem.

VIDEM / OB ODPRTJU ŠKOFIJSKEGA KULTURNEGA CENTRA

Manifestacije proti msgr. Laghiju

Očitajo mu, da se ni ogradil od početja argentinske hunte

VIDEM - V petek zvečer je bila v Vidmu uradna otvoritev novega škofijskega kulturnega centra. Pobude v zvezi z otvoritvijo so se sicer začele že pred nekaj dnevi, ko je bilo v novem centru, med drugim, nameščeno tudi uredništvo škofijskega tednika La vita cattolica.

Center je sodobno opremljen in ima večnamensko urejene prostore, za večjo odmevnost otvoritve pa je poskrbel glasna polemika, ki je nastala ob obisku kardinala Pia Laghija, ki se je v imenu vatikanskih obla-

sti udeležil slovesnosti. Njegovi prisotnosti so z letaki in manifestiranjem oporekala številna furlanska združenja, med temi združenje argentinske skupnosti v Furlaniji, združenje mater "desaparecidos", izginulih v letih vojaške diktature v Argentini.

Kardinal Laghi je bil namreč v letih 1976-80 apostolski nuncij v Buenos Airesu in na njegovo tedanje vlogo letijo težki očitki.

V tistih letih je zaradi represije vojaške diktature izginilo preko 30.000 ljudi, najmanj 15.000 pa jih je bi-

lo usmrčenih. Argentinske matere izginulih so kardinala obtožile »moralne odgovornosti« pri tedanjem dogajanju, čes da je vedel za množično umiranje in izginjanje ljudi, a se od početja generalov Videla, Massera in Viole nikdar ni distanciral. Se več, argentinske matere obtožujejo kardinala, da jim ni nikdar pomagal pri iskanju njihovih izginulih sinov, z zloglasnim generalom Massero pa se je redno družil na teniskih igriščih.

Videmska škofija je kontestiranja zavrnila kot neutemeljena, odgovorni urednik tednika La vita cattolica Duilio Corgnali pa je dejal, da je kardinal prisoten v Furlaniji ne kot nuncij, pač pa kot najvišji odgovorni za kulturni sektor v Vatikanu. Sam sporni kardinal pa je v nekem intervjuju, objavljenem v Italiji julija 1997 dejal, da se neosnovane obtožbe proti njemu pogrevajo vsakih nekaj let in da je »za resnična dogajanja v Argentini zvedel sele, ko se je vrnil domov«. (du)

SŠK brani msgr. Rodeta

LJUBLJANA - "Zavajajoče in senzacionalistično obveščanje javnosti je spodbudilo vrsto krivičnih komentarjev v javnih glasilih in grobih napadov v javnosti na osebo naskofa Frančeta Rodeta", so poudarili v sporočilu Slovenske škofovske konference. Kot pojasnjujejo, je nadškof Rode v Kopru obzaloval, da koncept slovenske šole "zavrača vsako vzgojo k vrednotam", za dokaz pa povzel izjavo nekoga, ki je solsko vzgojo za vrednote označil z besedami: "To je dresura za nemške ovčarje". SSK ugotavlja, da je medijski pogrom spodbudil članek o tem dogodku v dnevniku Delo, ki je, kot navajajo, v tej točki povsem sprevržen in potvorjen. (STA)

OD TORKA, 26. JANUARJA
SE ZAČENJA PRI **ZA 6 TEDNOV**

FINE

arredoshopping

POPOLNA RAZPRODAJA
POHIŠTVA, DODATKOV IN OPREME

ZARADI ZAMENJAVE RAZSTAVLJENIH IZDELKOV

50 %

S POPUSTI DO

EDINSTVENA PRILOŽNOST,
KI JE NE MORETE PREZRETI

NA DRŽ. CESTI GORICA - VIDEM
INFORMACIJE: TEL. 0481.600 11

Nedeljske teme

JORDANSKI KRALJ ZGUBLJA BITKO Z RAKOM

Dokaj varna dediščina malega velikega kralja

VOJKO COLJA

Bliznjevzhodno prizorišče počasi zapušča jordanški kralj Husein, ki mu šestmesečno zdravljenje v ZDA ni zaustavilo rakaste metastaze, tako da se je vrnil v Ameriko na ponovno zdravljenje.

Pred svojim odhodom pa je hasemitski suveren poskrbel, da je za svojega naslednika imenoval prvorojenca Abdulaha in tako po 34 letih odvzel naslov kronskega princa bratu Hasanu. Ta se ni odrezal v njegovi večmesečni odsotnosti, ker ni primerno odgovoril Siriji na obtožbe, da Jordanija podpira izraelske sioniste. Prav tako ni odgovoril na obtožbe Iraka ob amerisko-britanskem letalskem napadu. To pa se ni vse, »mali veliki kralj«, kot mu nekateri pravijo zaradi nizke postavbe, je že napovedal, da bo v kratkem razpustil parlament, sprejel nov bolj demokratični volilni zakon, imenoval novo vlado in tako svojemu prvorojencu zagotovil neboleče ustolicenje.

Se pred neizbežno smrtjo je hasemitski suveren dokazal, da je lisjak, ki je na prestolu ne prekinjeno vzdržal 46 let in preživel vse bližnjevzhodne

leta 1935 in je postal kralj leta 1952. Ze od samega začetka svojega vladanja je dokazal, da spretno krmari po bližnjevzhodnih razburkanih vodah in da se ne boji niti desetletne konfrontacije med Izraelci in Arabci.

Leta 1956 je razveljavil britansko-jordanski sporazum in osvojil Naserjeve ideje. Ko pa sta se Egipt in Sirija združili, tako da je leta 1958 nastala Enotna arabska republika, se je jordanski kralj zbal hegemonije novonastale države in sklenil zavezništvo s te-

daj se zmernim monarhističnim Irakom. To zavezništvo pa je trajalo le nekaj mesecev.

Junija leta 1967 se je z Egiptom udeležil sestrne vojne in izgubil Zahodni breg (Cisjordanijo). S tem se je v preostali Jordaniji povečalo število palestinskih beguncev, tako da se je leta 1970 zbal, da bi ga PLO strmoglavil s prestola. S pomočjo njemu zveste beduinske vojske je izvedel prvi pogrom nad Palestinci v taborišču Tar el Zatar, ki je sel v zgodovino kot »crni september«. Le stiri leta kasneje je

pragmatično priznal PLO in se zblizal s Palestinci. To ni bila lahka pot, dokler se ni uradno odpovedal Zahodnemu bregu in navedel, da je to palestinsko ozemlje pod izrael-

sko okupacijo. Zavzel se je za ustanovitev palestinske države, ki bi lahko sklenila federativni sporazum z Jordanijo.

Leta 1978 je obsodil Campdavidski sporazum med Egiptom in Izraelom, ohranil pa je dobre odnose z Egiptom kljub nekajletni zamrznitvi diplomatskih stikov.

Od leta 1980 je vzpostavil tesne odnose z Irakom Sadama Huseina, ki mu je zagotovil uporabo jordanskega pristanišča Akaba, ker Irak ni uspel izkoristiti svojih pristanisc, ker so zaradi vojne Iranci zaprli Hormuska vrata za iraško ladje. Jordanija je s tem ogromno z a -

sluzila in se se dodatno približala Zahodu, ki je v takratni vojni podpiral republikanski Irak proti teokratskemu Iranu.

Leta 1989 je pristal na svobodne volitve in uvedel večstrankarski sistem, ki ga je ukinil leta 1957. Zavezništvo z Irakom pa se je začelo krhati po iraški zasedbi Kuvajta. Kralj pa je bil skrajno previden, ker je bilo ljudstvo na strani Sadama Huseina in zato je bila njegova poli-

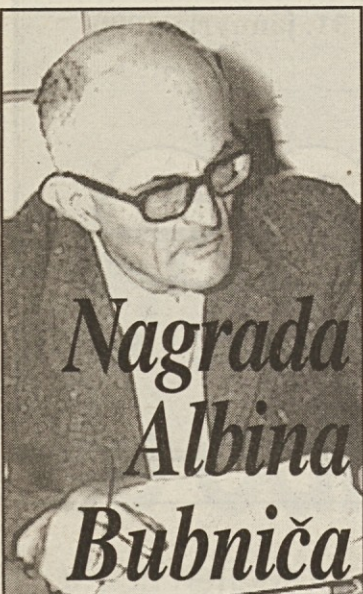
bolezni udeležil pogajanju v Marylandu, ko so Američani končno odmrznili mirovna pogajanja med Izraelci in Palestinci.

Husein se je štirikrat poročil, njegova zadnja žena je Američanka arabskega rodu Elisabeth Halabi, ki si je nadela ime kraljica Noor (luč).

Ob tem kratkem življenjepisu je povsem jasna vloga, ki jo je imel jordanški kralj na bližnjevzhodnem prizorišču. Po odpovedi Zahodnega brega se ni samo približal Palestincem, postal je manj nevaren tudi za Izraelce. Nic cudnega torej, da celo izraelski premier Netanjahu moli za njegovo zdravje. Vsi se namreč zavedajo, da bo z njegovim odhodom na Bliznjem vzhodu nastala praznina. Ze res, da je njegov prvorojenec studiral v ZDA, da ima podporo vojske in Palestincev, a v prvem obdobju bo moral poskrbeti predvsem za svojo notranjo utrditev, tako da bo Jordanija odsotna v mednarodni politiki. Analisti pa so prepričani, da bo Abdulahu uspelo kar hitro utrditi svoj notranji položaj. Njegov oče mu je pustil varno dediščino, sam

pa bo moral nadaljevati po poti demokratizacije, saj je Jordanija ena redkih držav, ki jo ne pretresa islamski integralizem. Seveda bo Abdulah pri tem potreboval izdatno finančno pomoč, saj integralizem stres le z blagostanjem. Nedomno mu bo ob strani stala Amerika, ki si ne privoščiti destabilizacije te geostrateško izredno pomembne države.

Nagrada Albina Bubniča

Obnovitev slovenske šole v Trstu in vpliv projugoslovanskega tabora

Danes začnemo z objavljanjem prispevkov za natečaj Albina Bubniča, ki ga je razpisalo uredništvo Primorskega dnevnika.

Pod naslovom »Obnovitev slovenske šole v Trstu in vpliv projugoslovanskega tabora« avtor razčlenjeno in dokumentirano raziskuje prva povojna leta, ki so zaznamovala slovensko šolstvo na Trzaskem do današnjih dni.

S temeljitjo obdelavo arhivskega gradiva oriše odnos Zavezniške vojske uprave in projugoslovanskega tabora do ustanovljajoče se slovenske šole. Obzalovali moramo, da ni poglobil odnosa drugega slovenskega tabora, s čimer bi vedno pomembno prispeval k zaokroženju podobi tistega časa. Vendar je treba pohvaliti poglobljenost analize, opremljene z izčrpnimi opombami in citati. Nedvomno pomemben prispevek k raziskovanju zgodovine naše šole. Ziri mu je soglasno priznala prvo nagrado za študije univerzitetnih študentov in Ljubitelje. Avtor prispevka, ki ga danes objavljamo v celoti, je Gorazd Bajc.

PREDGOVOR

Dogodki v zvezi z obnovo slovenskega šolstva v Trstu pod zavezniški so većinom za neznani saj imamo na razpolago dokaj izčrpano literaturo. Temu bi rad dodal svoj prispevek, s prikazom zgodnjega povojnega vpliva na solsko področje tistih lokalnih struktur, ki so v con A Julijske krajine sledile uradni liniji takratne povojne Jugoslavije oziroma Slovenije in so se borile za priključitev spornega ozemlja matici. Zaradi tega jim pravimo tudi projugoslovanski tabor, naziv, ki ga bom tudi sam uporabljal, poleg splošne oznake »levica«, saj do resolucije Informbiroja, konec junija 1948, lahko v glavnem govorimo o eni sami usklajeni slovensko-italijanski levi.

Večino podatkov sem črpal iz gradiva ljubljanskih arhivov, se posebno iz obseznega fonda Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko Primorje in Trst, ki ga hrani Arhiv Republike Slovenije; enota za dislocirano arhivsko gradivo II.

Za boljše razumevanje bom najprej na kratko prikazal kako je imela povojna obnova slovenskih šol mocoan ideološko-politični nabo in kako sta si jo predstavljala Zaveznika vojska uprava (ZVU) na eni in projugoslovanski blok na drugi strani. Osrednji del opisuje dvovladje, ki je vladalo na solskem področju in kakšen je bil vpliv leve.

OPOMBE

1. Zloglasno Gentilejevo reformo, 1. oktobra 1923. Na osnovi te je bilo z odlokom st. 2185 odločeno, da bo s solskim letom 1923/24 v prvih razredih vseh osnovnih šol s tujim jezikom učni jezik italijanscina. V naslednjem letu je ista odločba veljala za druge razrede in tako postopoma dalje leto za leto, dokler ni postala italijanscina učni jezik vseh sol. S koncem solskega leta 1928/29 so bile tako ukinjene vse slovenske in hrvaske šole v Juljski krajini. Edina zasebna slovenska šola v Trstu je bila z odlokom ukinjena ob otvoritvi solskega leta 1930/31. Delo je nadaljevala sama osnovna šola srbske pravoslavne cerkvene uprave.
2. Dovolj je, če se spomnimo na krute usode stotin preganjenih projugoslovanskih učiteljev, njihove aretacije, konfincacije, emigracije, premešcanja, odpustitve s strani fašističnega režima, itd. Zelo število podatkov je skrbno zbiral dolgoletni v Trstu (dalje: NSK) Lavrencij Pahor Minka, 1994: *Prispevki k proučevanju zgodovine slovenskega šolstva na Primorskem*. Trst: NSK.
3. Primer (dalje: prim.) Klinec Rudolf, 1975: *Obnovitev slovenskih šol po padcu fašizma*. V: *Kolektor Goriske Mohorjevo družbe*, Gorica: GMD, str. 90-106. O tej problematiki glej podobne str. 92-103. Klinec R., 1979: *Primorska duhovščina pod fašizmom*. Gorica: GMD. Podrobneje str. 36-44, 82, 83.
4. Prim. Cencic Mira, 1997: *Trst*

no referenčno točko in konkretno možnost ponovnega izobraževanja v materinem jeziku. Upanje, da bodo ostale take tudi nadalje pa je bilo postavljeno pod vprašaj potem, ko so jugoslovanske oblasti, da bi prepričali grozeči spopad z zahodnimi zavezniški, pristale na umik iz bodoče cone A Julijske krajine, kateremu je sledila vzpostavitev Zavezniške vojske uprave, (8) ki je zahtevala podreditve solskega sistema. Projugoslovanski blok je zavrnil pogoje zaveznikov, v skladu s svojo splošno opozicijsko politiko proti novi administraciji, se posebno zaradi ne nedolocenja meja. Pogoje ZVU pa je sprejel krog političnih emigrantov iz domovine in nekateri lokalni protikomunisti, ki so dobili v roke najpomembnejša mesta v solski upravi in se tako uprli navodilom leve »vse ali nič« ter sprejeli, kot bi lahko temu rekli »vsaj nekaj malega«. Neizogibna politizacija solske problematike je tako se bolj okrepila ločitve med Slovenci iz cone A.

1. OBNOVA SLOVENSKE SOLE ZA DOBRO MOČAN IDEOLOŠKO-POLITIČNI NABOJ

Obnovitev slovenskih šol v coni A je v prvih povojnih letih, poleg izjemne važnosti za slovensko narodnostno skupnost, zadobila se močan ideološko-politični nabo in je vsaj na začetku predstavljala najpomembnejšo jabolko spora med zagovorniki projugoslovanske politike in Zavezniki vojsko upravo s slovensko opozicijo, ki je sprejela njena pravila. Ze med vojno si je levica prizadevala, da bi usmerjala in kontrolirala izobraževanje tudi po osvoboditvi. Čeprav se je zavedala stevilnih problemov je bila gotova, da je dosegla dovolj učinkovito solsko strukturo s katero bi lahko poprijela po osvoboditvi. (9) Sploh zasnovana prosvetnega dela in organizacija šolstva sta izvirala iz medvojne obdobja. Kot pise v poročilu o delovanju Prosvetne komi-

stivu enacila šolstvo kot najpomembnejši sektor pri doseganju treh bistvenih ciljev njenega obstoja: izboljšanje narodnostnega vprašanja, kulturni napredek in seveda tisti najpomembnejši, ki je pomenila priključitev spornega ozemlja k Jugoslaviji. Po težkih letih prisilne asimilacije je bila brezdomno upravicena zahteva po pravičnem slovenskem solskemu sistemu brez diskriminacij. Možnost kontrole in tako vpliva na mladino (in na starše) pa je bilo za levico toliko bolj pomembna. Dovolj je, če vzamem kot primer otvoritev openske šole takoj po vzpostavitvi jugoslovanske kratke administracije, ki se je sprevrgla v pravo projugoslovansko manifestacijo. (13) Taktiko, ki so jo uporabljali na solskem področju, so v levem taboru jemali tudi kot model, ki bi ga morali prenesti na vse druge sektorje: v politiko, na kulturno in ekonomsko področje. (14)

2. POGOJI ZAVEZNIKOV IN LEVICE

Za ureditev slovenskega šolstva je izdala ZVU več predpisov. (15) Med temi je bil splošni ukaz st. 11 (11. avgusta 1945), s katerim je ZVU spet uvedla italijanski upravni sistem v coni A, ki je bil v veljavi do 8. septembra 1943. Z omenjenim ukazom je nameravala sistematično in dokončno ukiniti lokalne "judske oblasti". Tako je prišlo do sprememb tudi v organiziranosti šolstva. Učne nacrtje slovenskih šol so morali prilagoditi italijanskim, to se pravi tistim, ki so veljali pred kapitulacijo Italije, brez delov, ki so se direktno nanašali na fašizem. (16)

Kot je razvidno iz številnih zapisnikov o srečanjih med funkcionarji ZVU za izobraževanje in predstavniki Prosvetne komisije PNOO, učitelji, profesorji ter ostalim solskim osebjem, (17) so zavezniški pri obnovitvi solske strukture nameravali vsaj formalno povabiti k sodelovanju tudi projugoslovanski blok. Glavni razlog teh srečanj pa ni bila toliko diskusija o novi situaciji in morebitnih sloven-

skih zahtevah, kot pa informiranje, s strani novih administratorjev, o njihovih smernicah in namelih kako so si predstavljali novo ureditev, za kar so bili trdno odločeni da jo bodo izvedli do konca. Na začetku so se ponavljala vabila k sodelovanju, s časom pa, ne glede na nasprotovanja, je zavezniški nactr premocno sledil prvotnim namenom. Novi pogoji so bili naslednji: I) Solška zakonodaja je morala biti italijanska; II) Učni nactri je moral obsegati približno 90% italijanske zgodovine in zemljepisa, ker je bilo področje pravno vključeno v italijanski teritorij; III) Italijanski jezik je bil obvezen od prvega razreda dalje; IV) Dovoljeno je bilo uporabljati le solske tekste, ki jih je priznavala ZVU; V) Deloviti so smele le šole priznane od ZVU, medtem ko je za privatne veljala prepoved; VI) Šole so morale biti apolitične. (18)

Prišlo je do velikih napetosti in kritik upravi zaveznikov in proti tistim Slovincem, ki so sodelovali pri sprejetju učnih nactrov. (19) Vsekaror kontakti med obema sprtima stranema niso nikoli popolnoma zamrli, čeprav ni prišlo do bistvenih zbližanj. (20) Da bi se odnosi izboljšali je pozneje ZVU poskusila omiliti nekatere točke svojega programa, kar pa ni imelo zaželenega učinka. Kar se tiče III) točke je npr. v začetku leta 1946 poslala okrožnico vsem slovenskim šolam, s katero naj bi italijanski jezik postal pol obvezen predmet. Starši pa niso v tem misli podpisali izjave, temveč ponovno je bila postavljena zahteva naj se uvede v italijanske šole slovenscina tako kot je bila predvidena italijanscina na slovenskih šolah. (21)

Med clani Prosvetne komisije in PNOO je bilo večkrat govora o nameri zaveznikov, da ne nameravajo posiljati zahtevam in pritisku leveice. Morda je prihajalo do pretiravanja o poročanju o morebitni uporabi sile s strani zaveznikov v solskih zadevah, (22) večkrat pa je prišlo do zaseganj nedovoljenih projugoslovanskih solskih tekstov, (23) marca 1946 pa je ZVU ukazala časasno zaprtje slovenskih šol. V levičarskem taboru so tudi priznavali, da se je nova administra-

cija zelo dobro pripravila na odprtje šole, da bi imela tako cimvec vpliva v njej, kot je bilo npr. poročanje ene od aktivistik: "da so šole po večini odprte. Prikazala je, kako se je ZVU temeljito pripravila, da bi šole cimboj trdno vezala v svoje roke." (24)

Vsaj formalno je projugoslovanski tabor kazal neko pripravljenost do sodelovanja v zavezniški, kar pa je bilo pogojeno od nekaterih, za ZVU nesprejemljivih pogojev. Večkrat se je ponavila premisa, in sicer, da je levica pripravljena priznati zavezniško avtoriteto, če bi ta v zameno sprejela njene predloge. Zaccaran krog torej. Ogledmo si zato zahteve leveice, ki so v marsicem antitetične s tistimi od ZVU: I) Enacenje in enakopravnost slovenske šole s italijansko, zacenski z imenovanjem slovenskega referenta; II) Odklonitev italijanskega solskega modela pred 8. septembrom 1943; III) Učni nactri naj bi vključevali poudarjanje slovenskega jezika v italijanskih solah, tako kot poučevanje italijanscine na slovenskih; dalje, poučevanje slovenske zgodovine naj bi zaobemalo tudi narodnoosvobodilni boj, zemljepis pa naj bi jemal vpostev tudi slovenski prostor; IV) Možnost uporabe lastnih solskih tekstov; V) Morala bi se izvršiti epuracija oziroma odstranitve vodilnih (zacenski z odgovornimi za slovenske šole, Srečkom Barago) in tistih učnih moči, ki so bili obtoženi kolaboracionizma in vojnih zločinov; VI) Dovoljenje, da bi se odstranjevali nadomestilo s tistimi, ki so morali emigrirati med fašizmom. (25)

Ko je bilo na dlani, kakšne namene je imela ZVU, so ze na začetku avgusta 1945, na seji nacelnikov odsekov PNOO, predlagali, da ne bi prišlo v nobenem primeru do sodelovanja, saj bi bilo vodstvo šole v vsakem primeru v rokah belogardistov in program bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje takoga velikega nezauzanja pa je postavljalo slovensko šolo v sibko pozicijo saj ne smemo pozabiti, da je bila večkrat tarca italijanskih nacionalističnih krogov in njihovih casopisja. (28) Vredno bi se bilo tudi zamisliti na to, kar trdi Nadja Maganja, in sicer, da je politika leveice, ki je ciljala na vse ali nič, namesto da bi realno sprejela nekatere pozicije in pravice, spravila celo v nevarnost sam obstoj slovenskih komisij. Po tridesetih letih so se nekateri takratni protagonisti vendarle približali tej oceni. (29) Takrat pa se je iz projugoslovanskih krogov stalno ponavljalo, da je krivda le na strani ZVU, ki naj ne bi bila nikoli pravilno razumevajoca za legitime slovenske zahteve in da je vedno zavracala model leveice, ki naj bi bil edini možen. Tako so ocenjevali v coni B kot primer bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje takoga velikega nezauzanja pa je postavljalo slovensko šolo v sibko pozicijo saj ne smemo pozabiti, da je bila večkrat tarca italijanskih nacionalističnih krogov in njihovih casopisja. (28) Vredno bi se bilo tudi zamisliti na to, kar trdi Nadja Maganja, in sicer, da je politika leveice, ki je ciljala na vse ali nič, namesto da bi realno sprejela nekatere pozicije in pravice, spravila celo v nevarnost sam obstoj slovenskih komisij. Po tridesetih letih so se nekateri takratni protagonisti vendarle približali tej oceni. (29) Takrat pa se je iz projugoslovanskih krogov stalno ponavljalo, da je krivda le na strani ZVU, ki naj ne bi bila nikoli pravilno razumevajoca za legitime slovenske zahteve in da je vedno zavracala model leveice, ki naj bi bil edini možen. Tako so ocenjevali v coni B kot primer bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje takoga velikega nezauzanja pa je postavljalo slovensko šolo v sibko pozicijo saj ne smemo pozabiti, da je bila večkrat tarca italijanskih nacionalističnih krogov in njihovih casopisja. (28) Vredno bi se bilo tudi zamisliti na to, kar trdi Nadja Maganja, in sicer, da je politika leveice, ki je ciljala na vse ali nič, namesto da bi realno sprejela nekatere pozicije in pravice, spravila celo v nevarnost sam obstoj slovenskih komisij. Po tridesetih letih so se nekateri takratni protagonisti vendarle približali tej oceni. (29) Takrat pa se je iz projugoslovanskih krogov stalno ponavljalo, da je krivda le na strani ZVU, ki naj ne bi bila nikoli pravilno razumevajoca za legitime slovenske zahteve in da je vedno zavracala model leveice, ki naj bi bil edini možen. Tako so ocenjevali v coni B kot primer bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje takoga velikega nezauzanja pa je postavljalo slovensko šolo v sibko pozicijo saj ne smemo pozabiti, da je bila večkrat tarca italijanskih nacionalističnih krogov in njihovih casopisja. (28) Vredno bi se bilo tudi zamisliti na to, kar trdi Nadja Maganja, in sicer, da je politika leveice, ki je ciljala na vse ali nič, namesto da bi realno sprejela nekatere pozicije in pravice, spravila celo v nevarnost sam obstoj slovenskih komisij. Po tridesetih letih so se nekateri takratni protagonisti vendarle približali tej oceni. (29) Takrat pa se je iz projugoslovanskih krogov stalno ponavljalo, da je krivda le na strani ZVU, ki naj ne bi bila nikoli pravilno razumevajoca za legitime slovenske zahteve in da je vedno zavracala model leveice, ki naj bi bil edini možen. Tako so ocenjevali v coni B kot primer bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje takoga velikega nezauzanja pa je postavljalo slovensko šolo v sibko pozicijo saj ne smemo pozabiti, da je bila večkrat tarca italijanskih nacionalističnih krogov in njihovih casopisja. (28) Vredno bi se bilo tudi zamisliti na to, kar trdi Nadja Maganja, in sicer, da je politika leveice, ki je ciljala na vse ali nič, namesto da bi realno sprejela nekatere pozicije in pravice, spravila celo v nevarnost sam obstoj slovenskih komisij. Po tridesetih letih so se nekateri takratni protagonisti vendarle približali tej oceni. (29) Takrat pa se je iz projugoslovanskih krogov stalno ponavljalo, da je krivda le na strani ZVU, ki naj ne bi bila nikoli pravilno razumevajoca za legitime slovenske zahteve in da je vedno zavracala model leveice, ki naj bi bil edini možen. Tako so ocenjevali v coni B kot primer bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje takoga velikega nezauzanja pa je postavljalo slovensko šolo v sibko pozicijo saj ne smemo pozabiti, da je bila večkrat tarca italijanskih nacionalističnih krogov in njihovih casopisja. (28) Vredno bi se bilo tudi zamisliti na to, kar trdi Nadja Maganja, in sicer, da je politika leveice, ki je ciljala na vse ali nič, namesto da bi realno sprejela nekatere pozicije in pravice, spravila celo v nevarnost sam obstoj slovenskih komisij. Po tridesetih letih so se nekateri takratni protagonisti vendarle približali tej oceni. (29) Takrat pa se je iz projugoslovanskih krogov stalno ponavljalo, da je krivda le na strani ZVU, ki naj ne bi bila nikoli pravilno razumevajoca za legitime slovenske zahteve in da je vedno zavracala model leveice, ki naj bi bil edini možen. Tako so ocenjevali v coni B kot primer bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje takoga velikega nezauzanja pa je postavljalo slovensko šolo v sibko pozicijo saj ne smemo pozabiti, da je bila večkrat tarca italijanskih nacionalističnih krogov in njihovih casopisja. (28) Vredno bi se bilo tudi zamisliti na to, kar trdi Nadja Maganja, in sicer, da je politika leveice, ki je ciljala na vse ali nič, namesto da bi realno sprejela nekatere pozicije in pravice, spravila celo v nevarnost sam obstoj slovenskih komisij. Po tridesetih letih so se nekateri takratni protagonisti vendarle približali tej oceni. (29) Takrat pa se je iz projugoslovanskih krogov stalno ponavljalo, da je krivda le na strani ZVU, ki naj ne bi bila nikoli pravilno razumevajoca za legitime slovenske zahteve in da je vedno zavracala model leveice, ki naj bi bil edini možen. Tako so ocenjevali v coni B kot primer bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje takoga velikega nezauzanja pa je postavljalo slovensko šolo v sibko pozicijo saj ne smemo pozabiti, da je bila večkrat tarca italijanskih nacionalističnih krogov in njihovih casopisja. (28) Vredno bi se bilo tudi zamisliti na to, kar trdi Nadja Maganja, in sicer, da je politika leveice, ki je ciljala na vse ali nič, namesto da bi realno sprejela nekatere pozicije in pravice, spravila celo v nevarnost sam obstoj slovenskih komisij. Po tridesetih letih so se nekateri takratni protagonisti vendarle približali tej oceni. (29) Takrat pa se je iz projugoslovanskih krogov stalno ponavljalo, da je krivda le na strani ZVU, ki naj ne bi bila nikoli pravilno razumevajoca za legitime slovenske zahteve in da je vedno zavracala model leveice, ki naj bi bil edini možen. Tako so ocenjevali v coni B kot primer bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

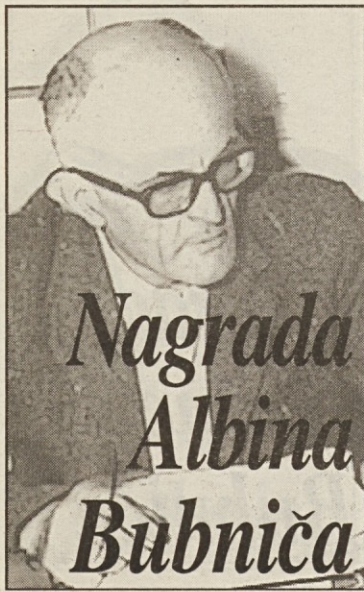
uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje takoga velikega nezauzanja pa je postavljalo slovensko šolo v sibko pozicijo saj ne smemo pozabiti, da je bila večkrat tarca italijanskih nacionalističnih krogov in njihovih casopisja. (28) Vredno bi se bilo tudi zamisliti na to, kar trdi Nadja Maganja, in sicer, da je politika leveice, ki je ciljala na vse ali nič, namesto da bi realno sprejela nekatere pozicije in pravice, spravila celo v nevarnost sam obstoj slovenskih komisij. Po tridesetih letih so se nekateri takratni protagonisti vendarle približali tej oceni. (29) Takrat pa se je iz projugoslovanskih krogov stalno ponavljalo, da je krivda le na strani ZVU, ki naj ne bi bila nikoli pravilno razumevajoca za legitime slovenske zahteve in da je vedno zavracala model leveice, ki naj bi bil edini možen. Tako so ocenjevali v coni B kot primer bi bil na bazi italijanskega. (26) Se najbolj zgovoren je bil nastop Ivana Grca na sestanku slovenskega učitelstva in slovenskih katetohov 7. septembra 1945 pri Prosvetni zavezniški upravi; ogledmo si najpomembnejše točke: "Kot zavezniški naših sol je nastopil tov. Grbec Ivan, ki je zavracal zahteve zavezniške prosvetne

uprave. Dejal je, da je vse to, kar nam zavezniški ponujajo postavljeno na napacno podlago, ker oni mentalitete našega naroda ne poznajo in sploh ga niso nikdar hoteli spoznati in naj se ne cudijo ce bo njih delo zidano na pesek in se bo zrusilo. /.../ V resnici je ta šola postavljena na tako nizko stopnjo, da je tu o tem govoriti odvec. Se nemski okupatorji niso našega ljudstva tako poniževali. Zato se mora naša borba se naprej nadaljevati. Ce bo šola naša potem mora biti prva in brez drugih vplivov. /.../ Ne smemo dopustiti, da bo naša mladina odrezana od svoje domovine h kateri mora spadati. /.../ Vse kar bomo učili, mora izvirati iz borb življenja našega naroda. /.../ V glavnem pa sploh nečemo, da se postavlja naša šola na bazo italijanskih zakonov. /.../ Tovaršis odklanja in se zaljubljuje v tako malo. Bolje nič, kakor pa tako šolo." (27) V nadaljevanju je prišlo večkrat do podobnih namigov, kar je potrjevalo doslednost odklona.

Ozracje tak

Nagrada
Albina
Bubniča

Obnovitev slovenske šole v Trstu in vpliv projugoslovanskega tabora

Predno preidemo na temo, do katere mere je levičarskim krogom res uspelo vplivati na učno osebo, si oglejmo, če je bilo število le-teh zadostno in kakovostno zadovoljivo. Le v takem primeru bi projugoslovanski blok lahko dokazal zmoglost voditi solsko strukturo in zahtevati njeno avtonomijo. Na splošno se je v prvih po-vojnih letih na levičarstvo občutilo pomanjkanje ustreznih kadrov, pri čemer sola ni bila nobena izjema, čeprav so bila med vodilnimi krogi, kar se tega tiče, kakšenkrat njenja deljena. Večkrat so v tem smislu takoj po končani vojni prosili za pomoč Ljubljano, ki pa jim ni prišla vedno na pomoč. Se posebno so si na Primorskem prizadevali, da bi ljubljanske oblasti dovolile povratek nekaterim Primorcem, saj je bil njihovi odsotnosti imeli marsikatero težavo.(43) Priporočila v tem smislu so se nadaljevala tudi pozneje. Julija 1945 so nameravali nastaniti te v okolico Trsta in Gorice, da bi bili takoj pripravljeni, če bi zavezniki izdelali natejate. To učno osebo je moralo sprejeti mesta, ki bi jim "nasa oblast dodelila", brez okle-vanja in zadržkov.(44) 2. avgusta 1945 je vodstvo PNOO menilo, da je bilo število učnega osebja zadovoljivo. 15. oktobra 1945 so to optimistično potrdili. Najmanj problemov so predvidevali za Trzasko, nekaj več pomanjkanja je bilo na Gorickem, kritično pa je bilo v coni B, kar očito vsekakor ni predstavljalo večjega pre-glavic, saj je imela prednost situacija v coni A. Pomanjkanje bi tako zapolnili: "V celoti namaka 266 učnih moči, in sicer v Trzaskem okrožju 16, v Go-rickem okrožju 44 in v vzhodni Pri-morski 208. V coni A bi bil kader uč-nih moči popoln, ker je za Trst prosilo nad 150 učiteljev, v coni B pa potreba ustanovitve potvalne sole, dokler se ne ustanovijo pogoji za uvedbo redne so-le."(45) Levičarski krogi pa so delali "racune brez krčmarja", saj so zavez-niki ohranjali svojo linijo in niso upoštevali oziroma priznavali "strokovno pripravljenost" vsem tem učiteljem in profesorjem.

Postavilo se je tako vprašanje odno-sa učnega osebja do nove administraci-je. Se predno je bilo popolnoma ja-sno o resnični nameri zaveznikov pri izvajanju svoje politike do solske ure-ditve, je proti koncu septembra 1945, npr. med svoj predsedstva PNOO L. Tavcar poročal, da so naročili učnemu osebju naj se javi zaveznikom. Na tej isti seji je bil Boris Kraigher dodal, da bi morali, v slučaju totalnega prevze-ma oblasti z nasprotne "reakcionarne" strani, "naši profesorji dati odpoved." Po par dneh je L. Tavcar ocenjeval, da nameravajo zavezniki resno vsiliti svoj sistem in poudariti kako je imel PNOO moč odločanja: "Sedaj odvrti vse od nas, če učne moči sprejmejo mesta ali

ne."(46) Situacija ni bila enostavna, vseeno pa so se, kljub skepticnosti in dvomom, v projugoslovanskem bloku le odločili, da učno osebo ne odstopi. Svetovali so, naj se predstavi zavez-nikom za nastavitve in potrditev.(47) V solskem letu 1946/47 so se težave ponovno pojavile. Pozivu zaveznikov, (48) so se odločili, da celotno učno osebo predloži prošnje za nastavitve, iz letnega poročila Okrožne prosvetne komisije o solstvu, prosveti in fiskal-turi je jasno kako so imeli vpliv: "Na poziv ZVU [...] so s pristankom naših oblasti, vložili vsi naši učitelji prošnjo za nastavitve v soli."(49) ZVU je sprejela precej teh prošenj, z nezu-panjem pa je gledala na slovenske učitelje, ki jih je v cono A posiljalo slo-vensko ministristvo za prosveto. Vec slovenskih učiteljev je bilo odpusce-nih po določilih stare italijanske fas-tistične zakonodaje. Največji udarec, je slovensko solstvo v coni A doživelo 11. julija 1946, ko je ZVU odpustila 114 učiteljev.(50)

Nekateri učitelji pa so kljub temu ostali na svojem mestu. V reakciji Pro-svetne komisije na članek, ki ga je objavil Glas zaveznikov, (51) dobimo nekaj res zelo zanimivih podatkov: med solskim letom 1945/46 je delova-lo v coni A 165 sol 413 učiteljev; približno 310 je priznavala ZVU, 100 pa je bilo zacasnih in brez priznanja.(52) V tem smislu je zgornjo zagotovilo L. Tavcarja, 18. februarja 1946: "V ZVU priznava samo nase poklicno učitelj-stvo in zahteva, da odstranimo pomož-no učiteljstvo. Naši učitelji ostanejo!"(53)

Nepriznano učno osebo seveda ni bilo plančano s strani ZVU, je pa bilo na plačilnem spisku PNOO in sloven-skih oblasti. V ARS-II so ohranjeni nekateri seznami nepriznane učitelj-stva in nekaterih odpustenih, ki so prej-mali plačo v dinarjih. Med temi so tudi nekateri, sicer priznani, ki so za to dobivali plačo v lirah, s sloven-ske strani pa so dobili še dodatek v di-narjih.(54) Navajam se kar piše A. Ga-bric, ki pravi kako je bil ob začetku solskega leta 1945/46 še vedno ne-rešen problem plač učiteljstva: "Vprašanje je bilo rešeno 31. decem-bra 1945, ko je minister za prosveto Slovenije Ferdo Kozak odelil pred-log, po katerem »se dovoli vsemu učiteljstvu, katerega ministristvo za pro-sveto v Ljubljani odobri in dodeli in službovanje v Slov. Primorju v cono A in B, prejemati službene prejemke pr-vega draginskega razreda, počeni od 1. januarja 1946.«"(55)

Ogledajo si sedaj kako so si v Lju-bljani predstavljali, kakšno naj bi mo-ralo biti učno oseboje v Slovenskem Primorju. Tako je Ministristvo za pro-sveto slovenskih oblasti 25. januarja 1946 dalo vsem prosvetnim oddelkom okrajnih in okrožnim ljudskem odbo-

rom jasna navodila: "Za Slov. Primorje predlagajte le vsestransko delavno in politično razgledano ter zanesljivo učiteljstvo."(56) Se posebno je bilo nujno pravilno razlaganje bistva na-rodnoosvobodilnega gibanja - za kar so navodila prihajala direktno iz Beo-grada v Ljubljano - (57) paziti je bilo treba, da se ne bi zamenjalo spozna-vanje tega obdobja in "sedanjosti".(58) A. Gabric pravilno ugotavlja, da je bil problem politične narave, kar je raz-vidno že iz sklepa na seji solske komi-sije pri CKKPS 28. decembra 1945.(59)

V coni A so naloge učnega osebja odražale bistvo zgornjih opozoril. Ogledajo si eno izmed teh, iz zapisnika seje Prosvetne komisije PNOO 6. maja 1946, ki zgornjo prikazuje kakšna naj bi bila prava vloga učnega osebja: "Pri imenovanju nadzornikov naj se upostevajo tudi mlajše učne moči, me-rodajna bodi politična zrelost. NALO-GA UČITELJSTVA (podčrtano in ve-like cirke v originalu). Učiteljstvo se mora vzgajati politično. Čeprav je glavno težišče učiteljevega dela v soli, mora biti poudarjeno tudi izvensolsko kulturo, politično in gospodarsko de-lo. Učitelj naj vodi delo na vrvi kot or-ganizator, ne kot podoben delavec. K podrobnemu delu naj pritegne mladi-no in druge sposobne delavce." Zato je prvi sklep v istem zapisniku logična posledica te usmeritve: "Za učiteljstvo naj se organizirajo kratki politični tečaji predvideni se ob pričetku sol-skega leta (mišljeno je bilo seveda se pred pričetkom solskega leta 1946/47)."(60) Se pred tem je bilo predvideno, da naj bi se učiteljstvo vključilo v razna društva, ki bi delova-li po direktivah in pod okriljem sin-dikatov.(61)

Takoj po osvoboditvi se je solska uprava projugoslovanskega bloka zasl-na pred mnogimi nalogami, med katerimi je bilo eno izmed najpo-membnejših, kako usposobiti pomož-no učiteljstvo. V ta namen se je odloči-la, da v juniju 1945, med počitnicami, organizira trimesečni tečaj za pomož-ne učitelje, ki so se izkazali v partizan-skih solah. Kot piše sekretar Okrajnega komiteja KPS za gorisko okrožje med letoma 1945-1947 in član izvršnega komiteja KP Julijske krajine (dalje: KPJK) Julij Beltram-Janko, na osnovi osebnih spominov in nekaterih doku-mentov, (62) je bilo dogovorjeno, da je bilo treba v petih letih z dopolnilnim solanjem ob delu usposobiti vse po-možne učitelje za reden pouk v solah. Pripravljenih je bilo 300 tečajnikov iz vse Primorske. V ta namen je bilo urejeno vprašanje prostorov, predava-teljev, prehrane in prenočišča v Gori-ci. Vodstvo tečaja je takoj naletelo na razne ovire: najprej so cerkvene obla-sti tečajnikom odpovedale gostoljubje v svojih prostorih, potem so zavez-

ni organi zasedli ravno tiste prostore, ki jih je vodstvo tečaja rezerviralo za tečajnike. Zaradi tega so tečaj prelozili na 2. julij, zamuda pri izdaji do-volenja pa je pomenila, da so začetek tečaja ponovno preložili, in sicer na 20. julij. Medtem so se pri zavezniki upravi odločili, da se tečaje preprovejo, kar je logično izzvalo nelagodje z le-vičarske strani, ki je začela kaj kmalu posiljati s Trsta in Gorice protestna pi-sma in intervencije, (63) da ji je uspelo naknadno dobiti dovoljenje za 24. ju-lij. Tečajnikov je bilo 81. Tudi organi-ziranje privatnih tečajev je naletelo na podobne težave s strani zaveznikov, ki so pozneje vendarle dopustili njihov potek.(64) Ni se popolnoma jasno ko-liko tečajev je projugoslovanski blok sploh nameraval organizirati in koliko jih je tudi uspešno izvedel ter kakšne narave so bili.(65) Jasno pa je, kdo se jih je lahko udeležil; tisti, ki so odgo-varjali določenim pogojem, med kate-rimi je bil tudi tale: "ki so neoporne po-litične preteklosti."(66)

Po drugi strani so se novi admini-stratorji odločili za podobne korake. Na levičarje je na začetku, a tudi pozne-je, do teh pobud prevladoval skepticizem, saj se je ocenjevalo - in najbrž je tudi držalo - da so zavezniki nameravali formirati določeno število učnega osebja, ki bi nadomestilo tiste projugoslovanske miselnosti.(67) Vodstvo le-vice se je, po omenjenih posebnih, vendarle odločilo, da bi bilo bolje, če ne bi bojkotalo zavezniki tečaje. V juliju 1946 je dalo navodila "svoje-mu" učiteljstvu, da se jih mora udele-žiti, ne da bi ("v nobenem primeru") sprejelo ali podpisalo katerokoli obve-zo ali izjavo.(68) Skoraj istocasno pa se levice ni kar tako odpovedala svoje-mu vplivu na tem področju, saj je ju-nija 1946 nameravala organizirati po-cinitniške tečaje za profesorje in učitelje iz cone A, (69) za kar nimamo po-datkov, če ji je res uspelo oziroma kako in kje so tile "dodatni" tečaji po-tekali.

Kot smo že videli so zavezniki or-gani prepovedali uporabo nepriznanih solskih učbenikov. Kljub temu je projugoslovanskim organizacijam uspelo, da so marsikje rabili tekste, ki jih je izdal PNOO, (70) se posebno po zaslugi Roditeljski svetov.(71) Med sejo Prosvetne komisije je L. Tavcar o dvojnosti na solah poročal: "Vzgojni duh je osvobodilne fronte. Obstojajo Roditeljski sveti, ki vplivajo na razme-stitev učiteljstva. [...] V 70-80% solah se poučuje po naših knjigah in načrtu." D. Pahor pa, da so v Trzaskem okrožju večinoma vse sole brez zaveznikiških knjig in da "sedaj se je začela ostra borba za odstrani-tve vseh zaveznikiških knjig." Na isti seji je bil tudi izražen predlog, da naj bi se sestavila statistika vseh sol, ki so uporabljale "nase knjige

in knjige ZVU"(72)

Kadarkoli je bilo mogoče so uche-nike, ki jih je ZVU predvidevala, odv-rnili ali vračali. Zato je toliko bolj pre-senetljiv sklep k) na seji Prosvetne ko-misije PNOO, 30. avgusta 1946: "Na-baviti bo treba Beličevce »Zgodovino slov. slovstva«."(73) Namen je bil res "revolucionaren", saj je omenjeno knji-govo sestavil, s pomočjo Martina Jev-nikarja in A. Gerziniča, Vinko Beličic, to se pravi izmed tistih profesorjev emigrantov, ki jih je projugoslovanski tabor na ves glas razglasal za "izdajal-ce, bivše kolaboracioniste" itd. Drugih omenb o tem namenu nisem zasledil v pregledanem gradivu ljubljanskih arhivov, medtem, ko sta bodisi A. Ger-zinič, kot M. Jevnikar pisala, kako so nekaj let profesorji na slavistiki v Lju-bljani uporabljali omenjeno knjigo, ker pac ni bilo ostalih.(74)

Pri pouku so večkrat solske uche-nike dopolnjevali z mladinskimi re-živami, kot "Ciciban" in "Pionir". Za-vezniške oblasti so tudi te zasegle; ko običajno reakcij s strani levice ni manjkalo. Na obnem zboru SHPZ, 23. maja 1948, je D. Pahor, poročal o prepovedi zaveznikov in njihovem stikanju po torbah uencev ter dodal, da to si nasprotno dovolili razdelje-vali mladinske revije "Pastirček", ki naj bi omladoveval NOB, izdajali pa naj bi ga trzaski sol Antonio Santin, goriski nadškof Carlo Margotti in "njihovi uslužbenici."(75)

Prepoved s strani zaveznikov je veljala tudi za izobesbanje, po razredih, in slike, v prepovedanih knjigah, za-stavit z rdečo zvezdo in portretov Tita. Zahteval so njihovo odstranitev, med-tem ko so odredili, da je treba zaradi napisov pobeliti solske zidove.(76)

Po vsem tem, kar smo prebrali o vplivu projugoslovanskega bloka, se moramo vprašati kolikšen je bil realen odziv na navodila in njihovo uposte-vanje s strani učnega osebja - seveda ne upostevajoc tistega, ki je ze apriori sprejel pogoje zaveznikov -. Nemo-góče bo dati katerikoli dokončen od-govor, saj bi bilo zato potrebno pre-verti osebné spomine takratnih protago-nistov. Vseeno pa si oglejmo stanje, ki izhaja iz arhivskega gradiva projugoslovanskih sil. Na splošno bi odgovor lahko bil pozitiven, to se pravi, da je učno oseboje zvesto sledilo navodilom levice, nekateri podatki pa nam dajo slutiti, da ni slo "vse po olju". V glav-nem so bili na vodilnih položajih mnenja, da je situacija v coni A zado-vljiva, razen v Gorici in nekaterih manjših krajih, (77) kot tudi lahko omenimo, da je bilo dobro mnenje o premocnosti ljudim in uencev, saj naj bi se ti uprli krivicnim odločitvam za-veznikov in bi raje sledili PNOO. O tem je bil npr. prepričan tudi Boris Ki-dríc, ki je poslal to depeso Edvardu Kardelju: "Kot ti je znano, so Anglizi

zaprli obe slovenski gimnaziji v Trstu. Dijaki in večina profesorjev izvajajo pouk daleč kljub angleškemu za-prtju."(78)

Seveda so na levičarje ocenjevali, da obstajajo posebni primeri, ki pa naj bi bili osamljeni. Nekateri so bili označe-ni kot "apatični" v političnem delu in naj bi bili aktivni "samo" na didaktič-nem področju. Nekateri se "celo" niso držali "pravil", saj so se npr., se pred-no je projugoslovanski blok dal sogla-sje, udeleževali tečajev, ki so jih orga-nizirali zavezniki, nekateri pa se niso udeleževali tistih, ki jih je organiziral PNOO.(79) Čeprav "disidentov" ni bilo veliko, bi njihov zgled lahko pred-stavljaj nek nevarnost za ostale. Na splošno katerikoli "devijacija" je izgle-dala sumljiva, ki je poročal Julij Bel-tram, ki je tako ocenjeval, po njego-vem, nie kaj raznoto stanje: "Nimamo večino učnih moči, ki bi bili s pre-pričanem odločno na naši strani. So sicer Slovenci, da pa jim je ljubi star navzdol in sicer prav od vrha v naši deželi. Ni slučaj, da so enake tenden-ce in enaki pojavi v Trzaskem, Go-rickem in v Ajdovskem okrožju."(80)

Obnasanje nekaterih je lahko tudi, nezavečajoc se, oskodovalo taktiko projugoslovanskega bloka. Kritike so bile usmerjene npr. proti tistim, ki so se sami odpustali iz službe, zaradi ne-zazelenih premetestev, ki so jih odreja-le zaveznikiške oblasti. To je povzročalo naraščanje števila otrok, ki so posegali po solah ZVU.(81) Opazalo se je tudi, da se je premalo učnega osebja borilo za "Slovensko knjigo", sploh so neka-teri bili prevec malomarni, kajti niso redno posiljali poročila.(82)

Se največ problemom je bilo s tisti-mi, ki jih je poslala slovenska oblast, saj so bili označeni kot prevec apoli-tični in naj ne bi razumeli mladice, ki jim jo je dal PNOO pri vzgoji mladine. Pri tem se je cutila razlika med politično angažiranostjo na solskem področju na Primorskem in tisto v osrednji Slo-veniji, saj naj bi le v Ljubljano dovolj poskrbeli za politično delo med izo-brazevanjenj.(83) Tisti, ki so prihajali iz Slovenije se niso niti vedno držali pravil PNOO, saj so npr. večkrat na la-stno iniciativno zapuskali delovna me-sta, da bi se vračali v Jugoslavijo. Za take primere je prišlo do predloga, da bi se jim posvetilo strogo kontrolo in o njih posiljalo poročila.(84)

Najbolj zanimivo poročilo o teh problemih in kako naj bi se po mnenju varnostnih služb ukrepalo o-čeprav se verjetno nanasa na cono B - je naslednje: "Na našem teritoriju imamo precejšen del učiteljev, ki ne vsrijo svoje službe zadovoljivo oz. ne vz-gajajo mladine v naprednem duhu. Le malo je takih učiteljev, da bi se udele-ževali v političnemu življenju po va-

seh in jim pomagali pri razlagi gotovih nerazumljivih problemov, kakor bi bi-lo to zeleti. [...] smo se sporazumeli z okrožnim komitetom, da bomo pred-lagali vse take elemente za odstrani-tve, katere se bo izvedla med počitni-cami."(85)

Svojevtrsten primer predstavlja dol-go poročilo o situaciji srednjih sol v coni A, ki ga je napisal namestnik re-ferenta za srednje sole pri PNOO za Trst, Rafael Bacar.(86) Je različno od ostalih zaradi izjemno kritičnega tona in tendencioznosti; pogojeno verjetno zaradi osebnih antipatij avtorja. Če-prav je v bistvu apologetičen zapis, je vredno, da si oglejemo njene glavne stavke, saj nam indirektno predstavljajo vlogo, ki si jo je zadal PNOO pri vpli-vu na učno oseboje in obnavljanje teme, ki smo jih brali na prejšnjih straneh. Po-ročilo so nanasa na težave solske sek-cije za srednje sole v coni A med sol-skim letom 1945/46, ki so po mnenju Bacarja izhajale ne le samo zaradi po-litike ZVU, temvec zaradi notranjih organizacijskih težav in pomanjkanja "zgrajenih, borbenih učnih kadrov." Bacar je prišel z odstranjevanjem po-majskosti v največješi in najbolj izpostavljeni soli, na nižji gimnaziji v Trstu, kjer je bilo vpisanih vec 1/3 vseh slovenskih dijakov Primorske. Njegove ugotovitve so bile naslednje:

I) "Profesorji oz. drugo učno oseboje na srednjih solah ni imelo urejenih odnosov do sindikalne organizacije (Enotnih sindikatov). Za organizacijo se niso zanimali, niso placevali niti članarine, niso imeli sindikalnih se-stankov."

II) "V odnosih do Prosvetne komi-sije PNOO v Trstu je bila popolna anarhija. Razen redkih izjem niso ob-veščali o svojem delu Prosvetne komi-sije. Niso dajali informacij o soli, nje-nem napredovanju itd. niti na ponov-ne uradne pozive. [...] Na sestanke SIAU je prihajalo le majhno število profesorjev in drugih [...] tako, da tudi tam niso mogli biti opozorjeni na na-vodila in smernice, ki jih je dajal PNOO in druge organizacije. Mnogi se niso niti zavedali, da so za svoje dele odgovorni Prosvetni komisiji PNOO v Trstu in so se po možnosti ogibali stikov s PNOO razen v primerih, ko je slo za njihove osebne interese (potne dovolilnice, prenakazovanje dinarjev v lire, službeno razmerje v Jugoslaviji itd.) Svojih dopustov in izostankov na gimnaziji niso javljali."

III) "Niso imeli stikov z mladinski-mi organizacijami, kar je bilo kvaro vplivalo na razmere v srednjih solah v Trstu. Bilo je sicer nekaj poskusov [...] po sta ostali osamljeni."

IV) "Niso sodelovali v roditeljskih svetih in v Dijski matici."

V) "Vidni dijakov so zahtevali do-datnega pouka [...] Bilo je nekaj po-kusov, rednega dodatnega pouka pa

niso bili večinoma po krivdi profesorjev, ki niso redno učili v napovedanih tečajih."

VII) "Ker so nekateri profesorji stal-no hodili v Slovenijo in niso o pravem času prihajali nazaj (zlasti na nižji gim. v Trstu) so bili uenci večkrat brez rednega pouka. Starsi so se večkrat na roditeljskih sestankih zaradi te-ga pritoževali."

VIII) "Nekateri profesorji so imeli in-timnejske stike z belogardisti: Na profesor (Penko Anton) se je celo podpi-sal belogardistu (Pogacniku) na epu-racijsko listino kot prica, da ni belogardist."

IX) "Niso ugovarjali sirjenju knjig, ki so jih izdali belogardisti v sporazu-mu ZVU."

IX) "Ni bilo med profesorji - vsaj nekaterimi - nobene konsipativnosti. ZVU je po belogardistih izvedela mno-gokrat tudi za nase najintimnejše skle-pe, zlasti kar se je godilo v okviru srednje sole."

X) "Ogibali so se vseh sporov z ZVU in belogardisti tudi v načelnih st-varesh. To je slo tako dalec, da po 20. marcu niso v soli niti omenili jugosla-vije in njenega dela (mladinsko delo, razne proslave)."

XI) "Mnogi se niso obnašali kot ak-tivisti temvec so se ravnali bolj po svojih osebnih koristih. Niso se ude-leževali manifestacij, niso se upirali krivicnim sklepom ZVU, niso dajali nobenega dobrega vzgleda dijakom itd."

XII) "Nekateri profesorji so prevzeli obveznosti - v mnogih primerih precej vazne - in jih niso izvršili v redu (pre-delav stanovanj)."

XIII) "Večina profesorjev ni bila vključena v terenske organizacije."

XIV) "Izvensolsko delo profesorjev je bilo zelo razcepljeno. Potrebna je bi-la večja koncentracija dela."

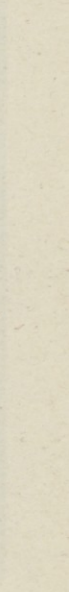
R. Bacar je nameraval vse te po-manjkljivosti na različne načine cim-prej odpraviti, ni pa bilo zadovoljivega odziva s strani profesorjev. Čeprav so se, npr. zmenili, da bi profesorji sode-lovali pri mladinskem glasilu, s kate-rim bi opozorili na napade "iz belogardističnega tiska na nase gibanje, po-sebno pa članek Simonija v »Mladi svetvi«" si ni nihče upal pisati, čeprav bi bil članek nepodpisan. Poskusal je tudi to: "Poskusal sem vplivati, da bi mi dajali informacije o svojem delu, o načrtih in naklepih ZVU, o delu in razvoju mladine v srednji soli. Za-man! Prosvetni komisiji sploh niso dajali odgovor za svoje delo." V na-daljevanju beremo: "Pasiven odpor proti smernicam in navodilom PNOO se je cutil zlasti v političnem smislu. To se je pokazalo ze pri vdoru civilne policije v poslopje slovenske sole dne 8. in 9. marca, ko so hoteli policisti sneti na oknih izobesbene zastave. Dijaki so se pogumno branili polici-

stom jemati zastave. Razumljivo pa je nazadnje med njimi le nastal poplah, ki bi ga bilo treba umiriti. Tov. Cerček, Penko, Umek in nekateri drugi so takoj zapustili gimnazijsko poslopje in Umek celo Trst za 15 dni, cetudi je bi-gim. v Trstu) so bili uenci večkrat brez rednega pouka. Starsi so se večkrat na roditeljskih sestankih zaradi te-ga pritoževali."

Zaradi prizadevanja Bacarja, da bi uredil te "pomanjkljivosti", je nastala med njim in med nekaterimi profes-orji napetost, ki je izbruhnila 17. maja 1946 na sestanku SIAU. Profesorji, z Umkom na celu, so začeli napadati Bacarja in branili svoje delo. Jasno so povedali, da niso bili pripravljeni tr-peti kontrole v smislu pisanja poročil za PNOO, itd. Na naslednjem se-stanku, 24. maja 1946 so profesorji protestirali in poudarjali, da, zaradi truda pri ustvarjanju vzorne sole, ne morejo biti drugod prisotni, dejalo so: "Prvo je sola in ne politika". Debatu se je razvnela in Bacar je zapustil sestanek.(87) Trditve Bacarja so dobile nekatere potrditve, na sestanku ("8. grupe" PNOO, 27. maja 1946:(88) pazljivo naj bi se vedlo do "sumljivih" profesorjev. Pretežna ocena o njihov-em ravnanju je bila, da so bili oportu-nisti. S tem se lahko samo strinjam, saj menim, da je oportunitizem odigral eno bistvenih vlog pri odločitvah in rav-nanju marsikoga in koljivih trenutkih medvojnega in povojnega dogajanja in ga ne bi smeli ocenjevati kot samo ne-gativen pojav.

Ostaja nam se, da si na kratko ogle-damo, kako je potekal boj proti soli ZVU. Pri tem je imelo casopisje zelo vazno vlogo. Čeprav se pri tem zapisu nisem izrecno naslanjal na casopisno gradivo, sem menil, da moram vti vsaj malo vpovest glasilo OF na pri-morskem ozemlju, Primorski dnevnik, (89) ki je 13. maja 1945 nasledil bive-mu Partizanskemu dnevniku. V prvih treh povojnih letih je bilo objavljanih 95 člankov z izrecno kritično vsebino do sole ZVU in "reakcionarnemu" uč-nemu osebju. V letu 1945 je bilo 16 takih člankov, leto kasneje 35, leta 1947 jih je bilo 30, do resolucije Informbiroja pa 14. Hude obtožbe so dosegle višek v nepodpisanem članku "Zgodba se nadaljuje", 24. novembra 1945, kjer so bile obtožene zaveznikiške sole, da so bile sestavljene iz nacistov, fašistov, in kolaboracioni-stov. Odgovorni urednik Primorskega dnevnika, Ciril Ster, ni hotel preklicati obtožb, zato so zavezniki 6. decembra zacasno prepovedali izhajanje casopi-sna. Prepoved je veljala do imenovanja novega odgovornega urednika, Dusa-na Hresčaka, ki je preklical vse obtož-be 23. decembra je Primorski dnevnik ponovno lahko izhajal. Vsekarot, ki je pravilno zapisal A. Gerzinič, so se napadi nadaljevali tudi pozneje.(90)

Projugoslovanski blok se je zavedal, da je v tem boju lahko uporabljal me-

Nagrada
Albina
Bubniča

43. Prim. ARS-II, f. PNOO, 5-II. Prošnje PNOO za Slovensko Pri-morje, naslovljene na Ministristvo za kulturo in Ljubljani, naj poslje nemu-doma nekaj primernih oseb, ki bi kri-le vazne funkcije v vodstvu sole in kulturo. Prošnja 19. maja 1945 je vsebovala naslednje motivacije: "Svoja prošnja uveljavljamo s tem da [...] nujno potrebujemo novih kadrov ze z ozirom na izredno kolicjo polozaj Slovenskega Primorja. Prav zaradi tega Vas nujno pozivamo, da nam za zdaj ne odtegujete kadrov, sicer ne bomo kmo polnozaju." Prošnja 29. maja pa: "Nujno potrebujemo refe-renta za treseno kulturo, se obraca-mo na Vas s prošnjo, da nam daste pristavek za povratek v Slovensko Primorje-Danila Fonu in Ivana La-venicu. Zelo nujno potrebujemo vsaj enega [...] Istocasno Vas pro-simo, da nam odstopite tov. Jozeta Bevka, profesorja [...] kolikor nam je znano, tudi pripravljeno nam na Pri-morsko, da ga nastavimo za referen-ta za srednje sole pri naši komisiji. Nastavili smo bili ze dr. Andreja Bu-

dala, profesorja v Vidmu, a se na nas poziv se ni javil, nimamo pa drugega primernega komisija". Zapisnik seje Prosvetne komisije. Glej tudi: 9-V. Po-ročilo Prosvetne komisije o soli in kulturi, za januar 1946. Trst, 20. fe-bruar 1946 in zelo podobno v ARS-I, f. GOKPK, fasc. 6-"Referati, govori, poročila". Poročilo 1. februarja 1946 o soli v Trzaskem okrožju, od 1. maja 1945. 45. ARS-II, f. PNOO, 1-III-2, Zapi-snik seje nacelnikov odsekov PNOO, 2. avgusta 1945; 1-III-3, Zapisnik seje Prosvetne komisije, 15. oktobar 1945. Glej tudi: Gabric A., 1990. Str. 139. 46. ARS-II, f. PNOO, 14-B, Zapi-snik seje predsedstva PNOO, 28. sep-tember 1945; 14-B-9, Zapisnik seje predsedstva PNOO, 12. oktobar 1945. 47. Zorn T., 1979. Str. 271. 48. Glas zaveznikov, 5. avgust 1946. 49. ARS-II, f. PNOO, 15-IV-2, 50. Glej op. 31. 51. 25. julij 1946. V članku je pi-sec poudarjal, da ni prišlo nikoli do ukinitve slovenskih sol v coni A. 52. ARS-II, f. PNOO, 10-II-"Pro-

svetna komisija". 53. ARS-II, f. PNOO, 10-II-"Pro-svetna komisija". Zapisnik seje Pro-svetne komisije. Glej tudi: 9-V. Po-ročilo Prosvetne komisije o soli in kulturi, za januar 1946. Trst, 20. fe-bruar 1946 in zelo podobno v ARS-I, f. GOKPK, fasc. 6-"Referati, govori, poročila". Poročilo 1. februarja 1946 o soli v Trzaskem okrožju, od 1. maja 1945. 54. ARS-II, f. PNOO, 38-II-2: 38-II-3. Vredno si je tudi ogledati 1-III-3. Zapisnik seje Prosvetne komisije, 3. decembar 1945, skelje čr: "Prosvetna komisija se bo se nadalje prizadevala pomagati tovarisem-profesorjem na srednjih solah v pogledu hrane, bo-lidskega zavarovanja, prejezanja plac ter zamenjave denarja", podob-no na seji 17. decembra 1945, ze S. Banga je bilo na opozorjal v svojem po-ročilu o prvem solskem letu, ki ga je poslal J. Simoniju, v: Gerzinič A., 1983. Str. 108. 55. Gabric A., 1990. Str. 139. 56. ARS-II, f. PNOO, 23-V-"Mini-stristvo za prosveto, navodila, odloki,

uredbe". Zanimiva so se ostala navo-dila o "neoporneosti" tega didaktič-nega osebja: "Odslej posiljate za vsake-ga učitelja(ico), ki ga predlagate za nastavitve v Slov. Primorju razen podatkov o rojstvu, strokovni izo-brabi in službenem kraju tudi izcer-pne in točne podatke o) o njihovem zadržanju in političnem delovanju med okupacijo b) o njihovem se-danjem delu v soli ter izvensolskem prosvetnem in političnem udejetvo-vanju c) o njihovih sposobnostih". 57. ARS-II, f. PNOO, 23-IV, Mini-stristvo prosvete FLRJ piše Ministri-stvu prosvete Slovenije, Beograd, 19. januarja 1945. 58. ARS-II, f. PNOO, 23-IV, Na-rodna vlada Slovenije - Ministristvo za prosveto, je poslalo grobo opozo-rilo ravnateljstvu gimnazij in učiteljs-tve in okrožnim ljudskim odbo-rom, Ljubljana, 1. februar 1946. 59. Gabric A., 1990. Str. 139. 60. ARS-II, f. PNOO, 10-II-"Pro-svetna komisija". O poučevanju parti-zanske zgodovine glej: AINV, f. ZO, 46-191-6, Poročilo o situaciji sloven-

ske sole v coni A in B v letu 1945. 61. ARS-II, f. PNOO, 17-I-3, Zapi-snik 18. seje "3. grupe", razlage L. Tavcarja kako bi lahko nadzirali učiteljstvo, 9. november 1945. Sindikati so bili po vsi verjetnosti mišljeni "Enotni sindikati Julijske krajine", na-slednji "Dolavske enotnosti", usta-novljeni v Trstu na zborovanju 16. ju-lija 1945. Njihov glavni odbor je po zgledu Partije in SIAU razsli delo-vanje s predstavniki obseh cel Julijs-ke krajine na zborovanju 15. sep-tembra 1945. O tem kaj vec v: Troha N., 1998. Str. 179-184. 62. Beltram Julij, 1983: Tukaj je Jugoslavija: Goriska 1945-1947. Ko-per: Lpa-ZTT. Str. 65, 66. 63. Prim. ARS-II, f. PNOO, 5-IV, Odgovor polkovnika Nelsonu M. Monfortu zaslup prepovedi tečaja v Gorici, 23. junij 1945. Podobno tudi v: 6-I-5. 64. Beltram J., 1983. Str. 66. 65. Po tem kar piše v zapisniku seje nacelnikov odsekov PNOO, 2. avgusta 1945, naj bi projugoslov-an-ske organizacije organizale pribli-

no 170 tečajev, poleg tega so predvi-devali se nekatere, v: ARS-II, f. PNOO, 1-III-2. 66. ARS-I, f. OBKna zbirka Boris Kraigher (dalje: KBK), fasc. 1, leto 1945, "Pooblastila", Objava PNOO za Slovensko solo, na Gorickem in Trzaskem 1945-1985. Test: Odbor za proslavo 40-letnico obnove sloven-skih sil v Italiji. Str. 131-134, posr. str. 133. A. Gerzinič, Boj za slo. solstvo, str. 53. 75. ARS-I, f. BK, fasc. 7, Poročilo solskega odseka SHPZ, nacelnika od-seka Prahor D. 76. Prim. Zorn T., 1979. Str. 274. Glej tudi: ARS-II, f. PNOO, 34-I-1, Po-ročilo Okrajnega komiteja Trsta Glav-nemu odboru KPJK, o politični situaci-ji v krajini, 13. februar 1946. 77. Prim. ARS-II, f. PNOO, 12-I-1 "Poročila odsekov MOS, PNOO, PPNOO, 1945", Poročilo o stanju sol-stva, od 15. julija 1945 do 3. avgusta 1946. 78. ARS-I, f. CKZKS, s. 1. Depese Zvezni valdi, slega 175-5-49, leto 1946. 79. Vkladi se tice udeleževanja za-vezniških tečajev; ARS-II, f. PNOO, 32-II-2b, Zapisnik 6. rednega se-

svetna komisija", Poročilo o službe-nem potovanju 11. junija 1946 Tavcarja L. v Ljubljano, datirano 22. junij 1946. 70. Prim. Nasa beseda: Zacetna za slovensko solo v Primorju in Slo-venska pota. Članaka za 3. in 4. leto ljudskih sol v Slovenskem Primorju. Obe je sestavil Pahor Joze. Obe je iz-dal PNOO za Slovensko Primorje v Ajdovscini, tiskala pa Zadrzna Knji-garna v Trstu. 71. Kot dokazujejo mnoga price-vanja v zapisnikih in poročilih, ki sem jih do sedaj navedel. 72. ARS-II, f. PNOO, 38-I-3, Zapi-snik seje Prosvetne komisije, Aj-dovscina, 1. julij 1946. Glej tudi: 10-II-"Prosvetna komisija", Zapisnik seje Prosvetne komisije, 18. februarja 1946, poročanje Tavcarja L. O po-membnosti lastnih uchenikov si je vredno ogledati: 14-B, Zapisnik seje predsedstva PNOO za Slovensko Pri-morje in Trst, 28. septembra 1945, ko je Boris Kraigher očitno dobro za-vedal pomembnosti sestavljanja učenikov. 69. ARS-II, f. PNOO, 10-II-"Pro-

stanka

NAŠI
OTROCI
RIŠEJO
IN
PIŠEJO

Otroci v svetu

NAŠI
OTROCI
RIŠEJO
IN
PIŠEJO

Miklavževanje je praznik otrok. Na ta dan se delno uresničuje naše želje. Zato smo hoteli izrabiti priložnost, da ta dan posvetimo ravno nam samim. Najprej smo se naučili, da kot otroci uživamo določene pravice. Nato smo 4. in 5. razred sodelovali in s skupnimi močmi izvedli naslednjo raziskavo. Naš namen je bil odkriti, ali so te naše pravice res spoštovane.

Pred kratkim, in sicer 20. novembra, smo v Italiji prvič praznovali vsedržavni dan otroštva. Lani je namreč italijanska država izbrala ta datum kot dan posvečen otrokovim pravicam. Na ta dan se veliko pozornosti posveča otrokovim potrebam in iskanju novih poti, ki bi otrokom omogočile veselo in mirno odraslanje. Na srečo živimo v demokratični državi, ki štiti svoje prebivalstvo, med temi tudi otroke, s posebnimi zakoni. Naša država torej priznava vse mednarodne listine, ki štiti človeka, med katerimi velja omeniti:

DEKLARACIJO O OTROKOVH PRAVICAH: sprejela jo je Organizacija Združenih Narodov 20. novembra 1959

KONVENCIJO O OTROKOVH PRAVICAH: sprejela jo je Organizacija Združenih narodov 20. novembra 1989

Otroci smo večkrat žrtve nasilja. Podatki so zelo zgovorni. V 80 odstotkov primerov nasilja so to nasilje zagrešili ljudje, ki otroka poznajo. To dejstvo dokazuje, da večkrat odrasle osebe ne spoštujejo dovolj nas otroke. Res je, da smo včasih nagajivi

in da je naše obnašanje včasih za odrasle nerazumljivo. Zeleli pa bi odrasle spomniti, da so tudi sami bili otroci in da so tudi sami, morda kot otrok preizkusili nasilje na lastni koži. Največkrat nasilje povzroča nasilje, zato je potem včasih naše obnašanje še toliko hujše. Pomagajte nam širiti to našo misel:

TREBA JE BITI DOVOLJ VELIKI IN ZRELI, ZATO DA LAHKO JEMLJEMO RESNO OTROKOVO STVARNOST.

Na zasedanju leta 1996 Unicef je razglasil podatek, da nekatere države različno ravna s fantki in punčkami. V nekaterih državah je ta diskriminacija zelo močna, tako da deklice ne smejo niti obiskovati šole. V manj razvitih državah 20 odstotkov deklic ni vpisanih v šolo. Večkrat same države ne razpolagajo s šolami. Ta je primer Mozambika, kjer je divjala državljanska vojna. Posledica te vojne je bila velika revščina, ki se danes mori državo. V vojni je bilo porušenih 3.400 šol. Od teh so obnovili le 180. Druga posledica te vojne je veliko število min razstresenih okoli po tem območju, ki grozijo otrokom.

Na žalost Mozambik ni edino območje, kjer zaradi vojne, sedaj otroci trpijo. V Sudanu, kjer je divjala huda vojna, 2.000.000 oseb trpi zaradi lakote. Hudo je ogroženo predvsem zdravje otrok. Več kot 60 odstotkov otrok pod petim letom starosti je slabo hranjenih. To ni edini primer območja, kjer se kršijo osnovne človekove in otrokove pravice po primerni hrani in

predvsem po miru. Spomnimo se na številne otroke, ki so izgubili življenje ali starše v raznih vojnah tudi blizu nas, npr. v Bosni. Sedaj trpijo Kosovarji in čakajo jih hudi časi.

Prostovoljci, ki sodelujejo v UNICEFU, trdijo: »Celotni svet bi se moral bolj preudarno boriti proti izkoriščanju otrok pri delu«. Zadnji podatki so zgovorni in pričajo, da je to zelo hud problem, katerega ne gre zanemarjati. 250.000.000 mladoletnikov dela. Do tega pride, ker družine so revne in potrebujejo denar, zato pošiljajo otroke delat. Večkrat pa so krivi delodajalci, ker vedo, da otroci so ranljivejši in so najcenejša delovna sila. Sufia živi v Bangladešu in ima 12 let. Delala je v tekstilni tovarni, kjer je šivala majčke in druga oblačila, ki so jih potem prodajali v Evropi ali Ameriki. Delala je tudi 12 ur na dan. V Bangladešu ena četrtna vseh otrok dela toliko ur dnevno.

Mladoletniki v Nikaragui, Srednji Ameriki imajo nič manj lahko življenje. Ze v zgodnjih letih se morajo soočiti z revščino, onesnaževanjem, nasiljem in večkrat se zatečejo v uživanje alkohola in mamil. Veliko otrok ne obiskuje šole in opravlja najrazličnejša dela po ulicah, v tovarnah, na tržnici, tudi če se nekaj otrok vpiše v šolo, le polovica teh uspe pri do konca, ostali pa šolo zapustijo. Vilma Isabel iz Manague, glavno mesto Nikaragve, ki se danes ima 18 let, pripoveduje: »Začela sem delati že zelo zgodaj, saj sem morala vzdrževati družino. Kot najstarejša od enajstih sinov sem morala pomagati mami pro-

dajati na tržnici slaščice. Moja želja pa je postati frizerka.«

Ko govorimo o delu otrok, moramo nujno razlikovati med lahkim delom, to je dela, ki so za otroke nujna za preživetje in ki ga zaposlujejo le kako uro dnevno, in težka dela, ki jih otrok opravlja ves dan in ki otroku onemogočajo, da obiskuje šolo. V nekaterih državah sami starši otroke dajejo v najem za določen čas, kar se morajo oddolžiti nekemu. To se dogaja predvsem v Indiji, kjer otroke uporabljajo za delo na polju ali pa v tobačnih tovarnah, saj so otroci ročno zelo spretni in zato delajo cigarete. Zelo razširjeno je tudi izdelovanje tepihov, predvsem v Pakistanu, pri čem otrokom ne sploh dovolijo, da se od tepiha oddaljijo. Bangladeš prednjači zaradi uporabe otrok pri izdelavi žog, čevljev in nakita. Vsi ti otroci so stari od 5 do 12 let. V Afriki otroke izkoriščajo za iskanje dragocenih rud. Ta dela so zelo nevarna za odrasle, predstavljajte si za otroke. Podobno se dogaja v Kolumbiji, kjer otroci vdihavajo škodljive snovi in kjer otroci delajo brez primerne zaščite. Otroci torej imajo malo možnosti preživeti. Največkrat zbolijo zaradi prevelikega napora, ali pa njihovo zdravje utrpi trajne neozdravljive posledice.

Naj omenimo, da vsak dan na svetu umre 33.000 otrok pod petim letom starosti.

Na svetu živi približno 2 milijardi otrok pod 18. letom. 87 odstotkov teh otrok v razvitih državah, oziroma v državah v razvoju. Od teh približno 250 milijonov otrok med petim in štirinajstim letom starosti de-

la. Približno 61 odstotkov teh živi v Aziji, 32 odstotkov v Afriki in 7 v Srednji in Južni Ameriki. En otrok na štiri v teh državah dela več kot 9 ur dnevno 6 dni na teden. To so statistični podatki, ki jih je zbrala organizacija UNICEF, vendar domnevamo, da so številne še višje. Zato ne smemo misliti, da je ta pojav popolnoma odsoten v Evropi in torej tudi v Italiji.

Naša zakonodaja prepoveduje, da otroci delajo. Vendar predvsem v južni Italiji je ta zakon pogosto kršen. To se dogaja največkrat v deželi Kampaniji, in sicer v Neaplju. Tu otroci delajo v tovarnah in trgovinah, ročna in fizična dela, prodajajo tudi ukradeno blago ali mamila. Izhajajo iz številnejših in revnejših družin v katerih so starši često brezposelni. Na tem območju so zelo razširjene kriminalne organizacije, zato otroci večkrat zaidejo na slabo pot. Ko odrastejo, se v teku njihovega življenja večkrat srečajo z zaporom. V otroštvu gradimo svojo prihodnost.

UNICEF stalno organizira različne pobude, ki stremijo k nabiranju prostovoljnih prispevkov in čimvečjih sredstev za najbolj prizadete države. Večkrat organizira razne pohode po mestih, prodaja svoje izdelke, kot npr. božične razglednice in ljudi na različne načine obvešča o kršenju otrokovih pravic. Omenili bi pobudo, ki so jo izvedli pred začetkom svetovnega nogometnega prvenstva, ko so 19. aprila pred vsako tekmo prvenstva vstopila na igrišče ena deklica in en fantek, ki sta prinesla žogo, na kateri je pisalo »NON CHILDREN LABOUR«, kar pomeni, da žoge

niso sešili otroci. S tem je hotela ta organizacija opozoriti javnost na žalostno vest, da 80 odstotkov nogometnih žog se proizvaja v Pakistanu: sešijejo jih otroci. Približno 8.000 otrok šiva žoge namesto, da bi se z njimi igralo. Iz raznih raziskav smo ugotovili, da je UNICEF izredno dragocena ustanova za nas otroke. To je Fond Združenih narodov za otroštvo, ki je bila ustanovljena leta 1946, da bi pomagala žrtvam druge svetovne vojne. Takrat je bilo stanje zelo hudo tudi v Italiji. Unicef je pripomogla z gradnjo prepotrebnih objektov, nabavo zdravil, ustanavljanjem šol. Ko so se države v Evropi opomogle, je Unicef dejavnost razširila na države v razvoju v Afriki, Aziji in Južni Ameriki.

Leta 1965 je ta ustanova prejela Nobelovo nagrado za mir.

Unicef danes izvaja svojo dejavnost v 161 državah na svetu. Primarni cilj UNICEFA je izboljšanje življenja otrok, kateri ne uživajo niti najosnovnejših pravic. Vodilna misel te organizacije je:

OTROCI SO NAŠA PRIHODNOST, OTROCI SO NASE BOGASTVO, ZATO GA MORAMO ČUVATI KOT NAJDRAŽJE BOGASTVO NA TEM SVETU.

(raziskavo so pripravili učenci 5. razreda: Daniel Batich, Stefano Bernetti, Maja Bizjak, Kevin Bortolutti, Martina Ferro Casagrande, Daniel Malalan, Emanuela Renko, Alessio Sgarro)

Naše pravice

1. Pravico imam do življenja, imena in državljanstva!
2. Pravico imam do ljubezni in do družine!
3. Pravico imam do enakosti, ne glede na raso ali vero!
4. Pravico imam, da živim v hiši imam primerne obleke in hrano!
5. Pravico imam, da hodim v šolo in, da se igram!
6. Pravico imam, da ljubim svojo domovino in poznam njeno zgodovino.
7. Pravico imam do, posebne pomoči, če sem bolan.
8. Pravico imam do posebne zaščite na delu, saj nekateri otroci delajo.
9. Pravico imam do spoznanja drugih otrok!
10. Pravico imam, da ne doživljam nobene vrste nasilja.
11. Pravico imam, da me vsi spoštujejo in upoštevajo da sem otrok!
12. Pravico imam do posebne pomoči v primeru nevarnosti.
13. Pravico imam, da živim v miru.
14. Pravico imam, da poznam svoje pavice in, da zahtevam, da jih drugi spoštujejo.

Učenci 4. razreda

Če bi učenci postali mavrica...

Nekoč so živeli otroci, ki so vedno radi risali. Nekega dne se je prikazala vila. Otroci so obćudovali vilo, ker je bila tako lepa. Vprašali so jo, če jih začara v mavrico.

Otrokom!

Na svetu je veliko ljudi, ki so srečni kot mi, veliko pa je tudi takih, ki umirajo vse dni!

Ce bi vsi se zbrali, bi ta problem reševali, otroci bi se igrali in hodili v šolo kot mi.

Ce bi se zbrali in problem reševali v Indiji, Afriki, Aziji in Južni Ameriki otroci ne bi več umirali in bili bi veseli kot mi

Ales Ukmar, Vanja Kalc in Marko Girlinger

co. Vila jim je izpolnila njihove želje. Otrokom ni bilo več všeč biti mavrica, ker so se dolgočasili. Prosili so vilo, če jih začara sepet v otroke.

Od takrat so radi hodili v šoli in so bili veseli, da so bili spet vsi v družini.

Sara, 3. razred

Nekega dne so učenci rekli: »Ah, če bi učenci postali mavrica!« Učiteljica je slisala vse in jih vprašala: »Zelite biti mavrica za miklavževanje?« »Jaaaa,« so odgovorili otroci. Deklice so nosile raznobarna krila in dečki raznobarne hlače. Tako so naredili čudovito mavrico.

Erika, 3. razred

Doma sem narisala mavrico. Pod njo so bili otroci. Tina si je mislila: »Ko bi bila svetlooranžna barva!« Kaj pa si je mislila Mateja? Kar poglejmo! »Jaz si želim biti zelena!« Tako tudi ostalih pet otrok. Nekega lepega

dne pa so se otroci začeli jokati. Niso se več smejali, žalostno so gledali v prazno nebo. Mavrice ni bilo več, sonca ni bilo več, niti oblakov in

Otroci

1. Mi se veselimo, ker v lepi hiši živimo, imamo prijaco in tudi jedaco. Ampak nekateri otroci v daljnih dezelah dosti trpijo, slabo živijo in umirajo od lakote.

2. Miklavza prosimo na vso moč, da priskoči tem otrokom na pomoč, da jim prinese srečo in veselje, in uresniči vse želje. Jamil in Matej z vsem srcem!

dežja! Jaz sama pa sem se spomnila, da lahko znova narišem. Ko sem poskusila narediti pikico, se je zbrisala. Dolgo sem premisljevala. Domislila sem si, da bi otroci zeleti postali mavrica! Mislili so, da bodo vsak dan lahko prišli ven in leteli, kamor bi zeleti. A to ni res! Mavrica se prikaze le s soncem in dežjem.

Neža, 3. razred

vprašal vilo: »Vila, me lahko začaraš v mavrico?« Vila odgovori: »Seveda, lahko!« In res, vila je začarala otroke

Svoboda otrokom

Vsi otroci smo enaki a na svetu so tudi taki, ki zaradi lakote trpijo in zato nesrečno in žalostno živijo.

Zabava, igra, družina, prijateljstvo, sola, domovina.

Te so naše pravice, svobodni sva kot ptice! Iz kletke jih bomo spustili, tako da se bodo tudi oni veselili, vsi skupaj jim bomo podarili ljubezen pomoč in mir.

Jan Pisani in Nika Nadlisek podariva to pesem nesrečnim otrokom

v mavrico tako, da je za vse večne case ostal na nebu v prečudovitih barvah.

Daša, 3. razred

Nekega dne so otroci v neki soli postali mavrica. Imenovali so se: Martin, Vanja in Davor. Sli so po mestu. Potem so sli k »NASI« in so sli pod laser ter so postali spet učenci. Ko so naši trije dečki postali spet učenci, so naenkrat učitelji postali mavrica. Učenci so se prestrasili.

Davor, 3. razred

Mavrica ima sedem barv: rumeno, oranžno, rdečo, roza, vijoličasto, modro in zeleno. V našem razredu smo v sedmih. Vsak bi vzel eno barvo. Jaz sem vzel rdečo barvo, ker mi je ta najbolj všeč.

Martin, 3. razred

Stran so pripravili učenci osnovne šole Frana Milčinskega s Katinare.

KAS JE
LJUBEZEN?

... je nekaj lepega

(Leda)

... je objem

(Valentina Cunja)

... ko se imamo radi

(Carlo)

... da smo prijatelji

(Sanja Mikac)

... da se otroci imajo radi

(Irene Sgarro)

... je lepa beseda

(Alenka)

... so srčka in zvezdice

(Kristjan)

... je dati nekaj

(Andro)

... je prijateljstvo

(Shary Pischianz)

... je moja mama

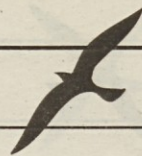
(Silvia)

... je mavrica

(Tanja Vatić)

... je božično vzdušje

(Ivo)

Afrika kot lastovka, ki ni prinesla pomladi

Boris Kobal je zrasel v slovenskem trzaskem gledališču ob ocetu Silviju in se ob ustanovitvi vključil v Slovensko amatersko gledališče. Po maturi ter prvem soočanju z zamejsko politično nomenklaturo, se je vpisal na trzasko Filozofsko fakulteto, vendar je bila ljubezen do teatra močnejša. Preprisal se je na AGRFT v Ljubljani, ki mu je odprla vrata v vsa slovenska gledališča. Kot svobodni umetnik je režiral predvsem komedije. Zelja po povratku v trzasko stvarnost je dolga leta pogojevala njegove izbire in se morda najboljše izrazala v kabaretu, ki sta ga skupaj s S. Vercem pripravljala najprej na trzaski radijski postaji. Od poznejših odskih nastopov je duo presel na ekran RTV Koper in zdaj se osrednje slovenske TV. V sezoni 1995-96 je Kobal nastopil službo v SSG in izgledalo je, da bo v bližnji bodočnosti dobil mandat za ravnatelja ali umetniškega vodjo. V trzaskem gledališču smo Kobalu zadnjič navdušeno ploskali, ko nam je v novembru 1996 predstavil svojo Afriko. Potem pa...

Tiste tri pikice po »potem pa« so ena cela biografija. Pravzaprav sem zivel v cudni, evforični zavešti, da sem napravil s to Afriko za Trst zelo močno potezo in sem malce naivno mislil, da je to zmogovita pot za trzaski prostor. Potem se je izkazalo, da je bil to moj triumfalni labodji spev. Prišel sem v konflikt z vodstvom SSG, seveda ne bom metal vse v isti koš, toda nekateri vodilni so se odločno postavili proti. Nismo se mogli ujet glede tega, kaj naj bi ta teater bil, ali naj crpa iz tradicije, kar se je meni zdelo povsem logično, ali naj se potegne nek oster rez in začne vse na novo. Prav bi bilo preveriti in smotno pretehtati, kaj pomeni to »vse na novo«. Vsega tega ni bilo, niti neizdelanega razmišljanja ne. Za vodilne v upravnih in izvršnih svetih, je bila to še vedno institucija, ne preveč pomembna, ki jo je treba vzdrževati tudi »a colpi de flebo« kot bi se po trzasko reklo. Kaj se na odru dogaja, pa je bilo postranskega pomena.

Ce naj povzamem, v SSG ni bilo nobene strategije, torej nobene načrtovanja, pogleda v bodočnost?

Ne, ni bilo! Ne vem, ce je kdaj bila. Naj obrazložim to trditve s primerom. Ko se je sprejemalo novi statut SSG, je hvala bogu izpadel tisti člen, ki so nam ga v 60. letih, ob pripravah na stalnost gledališča, vstavili med druge obveznosti in je prepovedal delati, producirati, vabiti, gostiti italijanske predstave. To je bila varovalka, ki jo je zahtevalo italijansko gledališče, ker smo jih mi takrat očitno ogrozili. Spomnimo se, kaksne polemike so bile, ko je Dario Fo pri nas gostoval: bili smo cenejši, uslužnejši, imel je isto stevilo gledalcev kot kjerkoli drugje in mi smo ga rade volje gostili. Zdjaj tega člana ze davno ni več in predlagal sem, da se odpremo v trzaski italijanski prostor, nisem razmišljal o Benetkah ali dlje, kar bi lahko prislo v postev morda v bodočnosti. Zedel sem, da bi prijavili del italijanske populacije, ker pridejo gledat za njih tujo predstavo le redki sladokusci, tudi ce jim das prevajalca. Predlagal sem, da bi se delalo Cecchelina, imel sem celo zvezo z odvjetnikom, ki je upravljal Cecchelino-ve avtorske pravice. Delali bi ga

izven abonmaja, mogoče kot polletno predstavo, v trzascini. Prepričan sem, da bi dobili veliko publike... Toda reakcija je bila taka, kot bi virgel vžigalico v bencin: vdor Italijanov, oskrumba! Nakar je prišel Benedetič s fenomenalno idejo, da igramo Cecchelina, ampak v slovenscini! Si predstavljate, da gremo prevajati Cecchelina. Danes je Contrada, kar se tiče svojega programa za otroke, vzela slovensko igralko Niklo Panizon, ki je dvojezična, vzela Frankota Korošca, ki je dvojezičen in bodo delali predstave v italijanscini in seveda v slovenscini! Pripravljajo tudi gostovanje v Ljubljani. »

Osnovni konflikt je sonel torej na delovanju v sozvočju s časom? V problemih prostora si zaslužil izziv in predlagal možno rešitev, da bi nas drugi ne prehiteli?

Da ne bi postali objekt! Bil sem zraven, ko se je ponovno vzpostavil dialog med obema stalnima gledališčema. Projekt Handkeja smo delali v tem smislu. Jaz sem zelo, zelo navijal za to, da bi delali z Italijani, ker bi bil to začetek. Takoj za tem pa bi morali z drugo iniciativo »rukneti« naprej nove predloge. Sli smo v ta projekt in samo jokali, koliko deficita bomo imeli! In dejansko se je vse zreduciralo samo na deficit! Pa recimo projekt Tomizza, Bolhe v operi. Zame, kot režiserja, je bil to neumetniški užitek, je pa bila politična poteza, da naredimo isto predstavo v italijanscini in slovenscini. Toda po tem se nismo premaknili niti za pol koraka naprej. Ne moremo biti servis za prevajanje!

Morda se vse to malce zrcali v zdajšnjem prerekanju o upravljanju in namembnosti Narodnega doma.

Ja, pri takih projektih, pri takih izbirah pa so vedno zraven ljudje, ki imajo polne gobce multikulturalnosti in ne vem se česa, ne?

Povrnimo se k Afriki, na katero v Trstu gledamo z veliko nostalgijo, predvsem mladi, dvajsetletniki, ki so z Afriko začutili nek nov, svez utrip. Si morda takrat dobil kaksno politično podporo, ti je kdo od politikov izkazal svojo naklonjenost?

Ne, v Afriki sem bil sam v dobrem in slabem. Roko na srce, slabega ni bilo veliko, pa tudi nobene podpore ne, ko je prislo do govorice, ces, kaj je zdaj to? Ostal sem sam. Tisti, ki je pri tem zaslužil je zaslužil, jaz tudi! Ne le finančno, ampak predvsem v popularnosti.

Gledalci so drli v gledališče, nekateri so bili takrat prvič v KD, na cesti so se te dotikali kot svetnika in ti z velikim pričakovanjem stiskali roko. Bil si na visku slave, ko si se odločil, da sprejmeš mesto ravnatelja MGL.

Bilo je eno za drugim. Morda naključje, ali pa tudi ne. Prides v določena leta in do določenih razmišljanj. Znajdes se pred izzivi. Kdor to tvoje stanje razume, te sam postavi pred izzive. Ce bi kdo malo prislunil takrat, ko smo zaključili prvi cikelus Afrike, in ko se je videlo, kaj se je iz tega rodilo, bi rekel: »Aha, hic Rhodus, hic salta!« Logično bi bilo, da bi rekel: tukaj imas, delaj naprej!

Posebno zato, ker je občinstvo jasno pokazalo, da hoče prav to!

Absolutno! Takega razmišljanja in posledičnega ukrepanja s strani vodstvenih kadrov v Trstu ni bilo. V MGL pa! Najprej je Zvone Sedelbauer zaslutili v meni, tako mi je bilo vsaj rečeno, potencialnega naslednika neke poti, ki jo je MGL ubralo v zadnjih šestih/sedmih letih. Verjetno se jim je zdelo najbolj primerno, da se ta pot nadaljuje in razvija z menoj, mogoče tudi z nekim mediteranskim pridahom. In ta mediteranski pridah se je takoj pokazal, ker imamo letos na

plačano. To je povzročilo pravo nevihto: predsednik upravnega sveta je izjavil, da macka v zaklju ne bomo kupovali! Ce bi vesoljni svet priznaval Flisarju posebne zasluge, pri nas o vsem odloča politiki!

Verjetno bi bili s tem projektom lahko prehiteli italijanske sissijade.

Zadeva je propadla. Kosuta je bil tako obziren, da je Flisarju napisal pismo, v katerem se mu je opravičil, ker se te zadeve ni dalo

repertoarju Fojev Burkaski misterij, prihodnjo sezono bomo delali Harlekina! Gre za dela, ki jih je slovenski prostor pogresal. Mislim, da lahko Mestno gledališče peljem naprej po uspešno začrtani poti...

Trajalo je nekaj mesecev preden sem se odločil. Prvic sem ponujeno mesto odbil. Po premieri Afrike sem se vračal v popolnoma nedefinirano službo v trzaskem teatru. Bil sem pomočnik direktorja, kar ne pomeni nič, ker se nismo domenili, kaj naj bi to bilo. Nekajkrat sem stegnil jezik v upravnem svetu, pa me niso več vabili na seje. Ko sem se v Ljubljani pogovarjal z različnimi sodelavci, sem moral o tem najprej poročati direktorju, potem je bilo to postavljeno pred upravni svet in minevali so meseci. Bile so stvari, ki jih je bilo treba takoj potrditi. Naj dam spet primer. Evald Flisar si je za trzaski teater pridobil vstopnico s Kaj pa Leonardo in Prešernom. Obe predstavi sta ugajali trzaskemu občinstvu in kot se temu pravi »publika ga je kupila«. Ko sem nastopil službo v Trstu, mi je Flisar rekel, da ima nekaj zame. Bila je zgodba o Miramaru, Habsburzanih, ob 900-letnici njihove monarhije. Govoril mi je o predstavi, ki bi bila slovenska in bi postavila italijanski element znotraj naše predstave in ne obratno! To se mi je zdelo zelo zanimivo, pogovarjala sva se tudi o nemškem elementu, morda se o hrvaskem. Naj povem, da je Kosuta podprl ta projekt, mislim pa, da se zanj ni boril do konca. To je bistvena razlika. Takrat je bilo jasno kdo in o čem odloča. Ko smo prišli na upravni svet, sem formalno prosil, da napišemo narocilo za ta tekst, kot se običajno dela v slovenskem prostoru. Gre za dogovor, v katerem se naroci delo, ki je potem po branju in odobritvi, sprejeto in

speljat. Takrat je začelo meni ne zvoniti, ampak zvončkljat v glavi, da se pač ne razumemo. Ko je bil sklican izvršni svet, ki se je vedno odvijal ali na radiu pri Benedetiču, ali v Dolharjevi ambulanti, nikoli pa v gledališču, sem iznesel svoje pripombe glede te zadeve. Nekdo mi je takoj povedal, da me ne bodo mogli več vabiti na izvršne svete, ce bom tako ugovarjal. Pa sem vendar bil pomočnik direktorja! Postavili so me v kot. Istočasno so v ansamblu pričakovali, kaj vse bom jaz naredil in kako se bo zasukalo. Kolegom nisem mogel povedati, da ne morem ničesar, ker pač nisem imel instrumentov, da bi karkoli naredil. Začeli so me gledat čudno, ces, aha, si gor in ne delas en... nič! Tedaj je začela postajati, kljub dvomom, ponudba vodstva gledališča, ki je eno najbolj afirmiranih v Sloveniji, ima 112.000 gledalcev za 400 predstav v sezoni in 99 stalno zaposlenih ljudi, vse bolj vabljiva. Moje tedanje stanje in ponudba sta dve stvari, ki jih nikakor ni mogoče dajati skupaj. Izbral sem zase, enkrat je treba izbirati zase, ne?

Torej imas zdaj priložnost, da sam, v večji meri kot tvoji trzaski kolegi, vnašas mediteranskost v slovenski prostor in opravljaš nalogo, ki jo je vsaj do 70. let opravljal trzasko gledališče?

Ja, to je bila primarna naloga tega gledališča. Takrat so bili časi prvih Fojev in je bilo trzasko gledališče okno v svet za tiste, ki so delovali za neko sicer tanko ali majhno železno zavesico, ki pa je vsekakor bila. Zaprtost in tudi neko nepoznavanje sta tukaj bila. Trzascani so imeli prednost, ki so jo napravili! Naravno je, da z večjim pretokom informacij izgubiš prednost, vendar ne smes izgubiti korenin, ne brisati namembnosti, za katero si bil ustvarjen.

Morali bi iskati novih ustreznejših poti. MGL ima neko sorodnost s trzaskim SSG.

S trzaskim ga druzi tudi pisano, raznorodno občinstvo.

Ja, izbira je ta, da vsak clovek, vsak državljan te države najde v tem teatru eno svojo predstavo. To ni ekskluziven tip teatra, ki bi koga izločal, pa tudi za populizem ne gre. Ce gledalcem nudis bulvarko, je to pač bulvarka, ce jim nudis Burkaski misterij, je to pač nekaj drugega. V tem slučaju jim nudis spoznavanje nepoznanega sveta, ki je upoveden na komedijski način.

Vsekakor skušamo vedno vse predstave pripraviti enako skrbno. To omenjam, ker mi je žal, da je pri gostovanju s Tartuffom prislo do tehničnih motenj. Tehničnemu sem takoj rekel, da mora sceno postaviti cimbolj v ospredje, potem sem pa izvedel, da se je slabo slisalo. In za to se pač opravičujem.

Koliko let traja tvoj mandat v MGL in kako ta stvar funkcionira?

To je mandat, ki ti ga da mesto Ljubljana, ker je ustanovitelj tega gledališča in mandatna doba traja 5 let. Po 5 letih imas možnost kandidirati samo se enkrat (ne moreš biti 20 ali več let direktor) in ko ponovno kandidiraš zelo natančno pregledajo tvoje delo, da ugotovijo, ce si sploh ustrezen ali ne. Vendar je to preverjanje pravzaprav stalno. Jaz sem popolnoma suveren, živim na nekem proračunu, na nekem kapitalu, ki ga v veliki meri sami ustvarjamo. Enkrat na leto pa preverijo, vsaj s finančne plati, ce ta teater deluje ustrezno ali ne. Ce bi po dveh, treh letih ugotovili, da stvar ne funkcionira, je cisto možno, da dobiš nogo, kot se temu pravi. Nad mano je svet MGL, ki je sestavljen iz predstavnikov mesta Ljubljane, Ministrstva za kulturo ter notranjih članov in oni preverjajo moje delo.

To so resne zadeve! Preidiva zdaj k znanju, po katerem te pozna cela Slovenija in ga nosiš v sebi od otrostva dalje. Govorim o kabaretu in seveda satiri, ki je privrela na dan v stiku s stvarnostjo, v kateri si zivel oz. živiš.

Naj se spomnim, kako se je rodila ta ideja med mano in Sergijem. Bila sva se studenta na Akademiji, leta 1979 je bilo, 3. letnik. Sedela sva v Smrekarjevem hramu, kamor sva hodila na enolončnico. Takratni ljubljanski ambient je bil zelo različen od današnjega. Iz mrakobnosti se je rodila ideja po nečem drugačnem in s Sergijem sva vedela, da to stvar lahko izpeljave samo v Trstu, kjer je bilo zaledje, pa tudi naše korenine, ki so izhajale iz Arboreja, Foja, Jannacija, Gaberja itn. In začela sva na radiu Trst A, kar tako, z neko improvizacijo, ker sva pač mislila, da sva strašna »frajerja«. Sergij ima posnetke, ki sva jih enkrat pred časom poslušala in sva se blazno smejala, ker sva bila prava piščanca! Dokler ne izdelas svojega modela, pač isces!

Res je tudi, da je to znanr, kjer tekst zadobi pravo podobo sele z interpretacijo, s smiselnim poučkom.

Ja, ko so brali tekste, so pravili, da to sploh ni smešno. Ne moreš razlagati, kdo je kominformovec Gigi, moras ga slisati, kako je poln naduhe! Stvar je sla potem naprej in imam zelo lepe spomine na

odrske predstave, tista od Bubnica, ali tista s Polono Vetrh, Ime mu bo Just. Afrika, kot moj prvi poizkus samostojnega teksta, izhaja iz vse te izkušnje. V liku Stankota, ki ga igra Rustja, je recimo sinteza kakih 15. nostalgicnih ljudi. Toda trzaski prostor se je zelo spremenil in fantje, s katerimi delamo, so v določenem trenutku rekli, o čem lahko po Afriki se govorimo? Razmerja moči so se spremenila. Kaj naj bi danes govoril o SKGZ-ju? Ze dolgo imam v glavi projekt a la Giorgio Gaber, delno glasbeni večer za trzaski ambient, za trzasko občinstvo. Ne vem, kdaj mi bo to uspelo, zelim pa izpostaviti, do kaksne mere sem se zvezan s tem prostorom. Ceprav smo imeli tudi v Ljubljani zelo uspešne večere. Zanj je tukaj nepoznan, toda ljudje so takoj posrkali ta humor, lahko bi igral za njih, ni pa to ciljna publika.

Torej nimas tukaj tistega odziva, ki si ga želiš?

Ves, ko pridem v Trst, mi sovrstniki govorijo o sinovih, ki si stvari, ki sva jih delala s Sergijem na radiu presnemajo in znajo na pamet... No, nekaj podobnega dozivljamo vsi, ki sodelujemo pri koprskem kabaretu, ki je zdaj viden po celi Sloveniji. Ljudje me vsak dan ustavljajo na cesti, vsak dan me kličejo, da mi povedo svoje mnenje, se mi zahvalijo, kot bi jim potem odleglo. Tudi to je nek pokazatelj. Ce zdaj to poveževa z Afriko: ne vem koliko časa jo bodo se igrali. Lahko povem, da me iz raznih koncev Slovenije kličejo in sprasujejo, kje jo lahko se vidijo. Tedensko se to dogaja in jaz dopovedujem ljudem ali kulturnim društvom, da nimam vpogleda v gostovalno politiko SSG. Očitno pa je dejstvo, da ima Afrika se svojo publiko in z njo v zvezi bi lahko teater se kaj zaslužil. Bojim se, da ni v načrtu niti komercialna strategija gostovanj SSG.

Trzaski prostor si te zeli, misliš, da boš v bodoče sodeloval z SSG?

Ko je MGL gostovalo s Tartuffom v Gorici, sva se prijateljsko setala z Markotom Sosićem, da bi si izmenjala nekaj besed o tem in onem. Marko mi je ponudil sodelovanje z SSG in sem mu hvaležen za to gesto. Ko sem se vozil nazaj v Ljubljano, mi je ves čas rojilo po glavi, kaksno naj bi bilo to sodelovanje, kajti v odnosu do SSG se je v meni nekaj premaknilo. Prišel sem do zaključka, da sem od tega teatra izgubil ves emocionalni naboj, ki sem ga genetko nosil v sebi. Zdjaj mi je trzaski teater enak kot vsi ostali slovenski teatri, izbrisal je v meni vso čustvenost, ki sem jo gojil do njega. Mimogrede: slisal sem zgodbo, ki me je prizadela. Mladi igralec SSG je v valu ne vem kaksne blodnje, snel s stopnišča vse fotografije, ki so bile del zgodovine trzaskega teatra. Očitno niso sle v koncept mlade, neizkušene in povprečne miselnosti. Misili je, da bo zbrisal vse narejeno in da bo on na novo delal zgodovino SSG. Usmiljenja vredno. A jaz se vedno ne vem, kako bi sodeloval v SSG. Ceprav vem, da imam svoje gledalce in da cakajo name.

Res je, nate cakajo kot na odrésenika!

Ja, ma Odrésenika so pribili na kriz!

S Kobalom se je 7.1.99 pogovarjala Bogomila Kravos

Spomin Cirila Zlobca kot zgodba upornega človeka

NOVA KNJIGA

Res, nekaj časa si moraš že vzeti: tudi če knjigo, pravzaprav dve knjigi, samo potezkaš, te zagrabi panika. Danes, ko so človeku dnevi, kaj dnevi ali ure, celo minute odmerjene, pomisliš dvakrat, preden se spoprimes s 700 stranmi dolgo prozo. Pa dodatno te bremeni se dejstvo, da je avtor te proze pesnik; in jaz, ki sem pragmatik do mozga, ki res ne nosim prav nič pesniškega v sebi, sem za knjigo prijel zgolj iz radovednosti, čes, nekaj bom prebral, nato pa jo bom odložil na polico, kjer imam kup neprebrane proze: knjig, ki sem jih začel, a jih nisem končal.

Zato sem bil prvi presečen nad samim seboj, da sem avtobiografski roman Cirila Zlobca Spomin kot zgodba prebral do konca. Pa ne samo, z užitkom sem ga prebral, kot že dolgo ne nobenega romana.

Zlobec obnavlja svoje življenje takorekoč od A do Z, le zadnja leta nekako preleti in bralca povabi, naj si prebere »Lepo je biti Slovenec, a je težko,« knjigo, v kateri v bistvu odgovarja na napade, ki so nanj leteli v času osamosvojitve. Za to se je verjetno odločil tudi zaradi ravni, ki jo je vtišnil prav vsakemu poglavju svojih spominov: visoke ravni, ki ne dopusca nikakršnega obračunavanja z nikomer, ne z živimi in ne z mrtvimi. To pa je nedvomno ena odlik te avtobiografije. Običajno namreč pisci to zvrst uporabijo za obračun s svojimi nasprotniki, pri Zlobcu pa tega ne bode našel; polemik je veliko, tudi kritik ne manjka, vendar obračunavanja ni niti s tistimi, za katere vsi vedo, da je Zlobec niso imeli lahke roke.

No, to velja za vso knjigo. Pravzaprav za obe knjigi, čeprav je prva znatno nedolž-

nejša, saj obravnava čas od pisateljevega rojstva pa do trenutka, ko je kot partizan po osvoboditvi zapustil Trst. Rdeca nit prve knjige so Ponikve, vasica na Krasu, kjer je Zlobec preživel svojo mladost, osrednja lika pa sta pesnikova mati in oče: lika, ki po humanosti, z opisom, ki je vseskozi spoštljiv a se zdaleč ne servilen, obenem pa nikakor ne prikriva boleti tedanje družbe, okornega in robatega pristopa k življenju, predvsem kot posledico tedanjih razmer, segata nedvomno v vrh tovrstnega slovenskega slovstva. Mati in oče, pa kopica otrok, pa revščina kot »notranji« del pripovedi; poezija, slovenstvo, odpor do fašizma kot »zunanji« del pripovedi; in končno sanje, otroška čustva, vse do malih lumparij, ki jih Zlobec ne prikriva; le toliko pazi, da ne bi drugih potunkal, in tako marsikdaj »pozabi« na kako ime, opise kak dogodek le mimogrede ali ga le nakaze...

Pravzaprav v knjigi ni veliko likov, ki bi pritegnili pozornost bralca. Poleg staršev je to župnik Virgil Scek, ki ga Zlobec spoustuje, a ne ljubi, ravnatelj koprškega semenišča Marcello Labor, o katerem Zlobec ni pojasnil svojih dvomov (njegov odnos do tega konvertita, nekdanjega žida, je vseskozi nejasen; pravzaprav je negativen, vendar je avtor z njim prizanesljiv, ker je tudi on postal žrtev nacistične genocidne politike), in je tržaski škof Santin, ki ga Zlobec ne mara. Njegovo prvo in edino srečanje s Santinom v semenišču je pravzaprav trenutek, ko se Zlobec morda dokončno oddalji od vere.

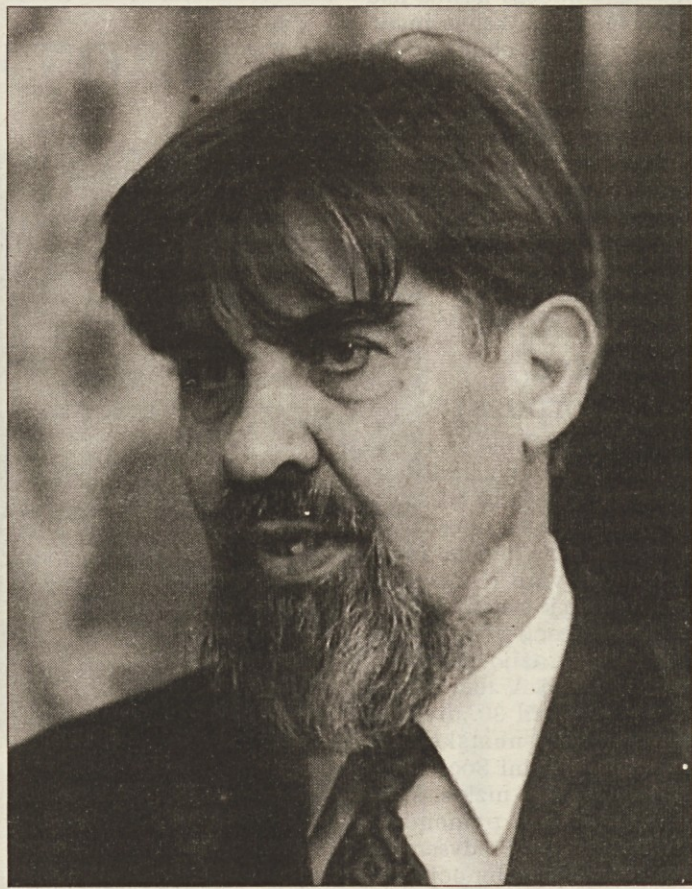
Listas po knjigi in besedilo bezi mimo tebe, razmišljanja in dogodki, sanje in kruta dejstva se prepletajo v pripovedi, ki te priklene k branju.

Otroštvo, malo semenišče, izbruh vojne, posebni bataljon, povratek in vključitev v Osvobodilno fronto, srečanja z Nemci, nato pa osvoboditev, dogajanja ki jih poznamo in katerim Zlobec noče dodajati zgodovinskih dejstev, dodaja jim le svoj spomin. Prizanesljiv do vseh, tudi do Italijanov in do Nemcev, na kar kaže zapis o kratkem obdobju, ko je kot partizanski učitelj poučeval v Gropadi.

Tako prides do konca Zlobcevega otroštva in do začetka druge knjige. Prides do trenutka, za katerega velja recenica, da se je potem partizanom samo dobro godilo. In najdes človeka. V začetku upornega mladeniča, v nadaljevanju upornega literata.

(Vem, genetik postavljam na glavo, kajti običajno je sin podoben očetu in ne obratno, vendar si bom dovolil naslednjo misel: opis, ki ga daje Ciril Zlobec o samem sebi, me spominja na njegovega sina Jašo, kateremu sem v težkih letih, ko se je znotraj sistema upiral sistemu, sledil, včasih na razdaljo in včasih od blizu. Ko bereš to knjigo, postane jasno, po kom je Jaša podedoval svojo upornost.)

To, da se je bivsim partizanom dobro godilo, je seveda res; vendar to resnico pogojuje relativnost časa, ko ni bilo blagostanja, ko ni bilo ne hrane in ne stanovanj, pa tudi časa, ko je bilo tudi na levici mnogo sumničenj in ko nihče ni bil varen niti pred tistimi, ki jih je imel za najboljše prijatelje. Zlobec se je večkrat izmazal iz težav, včasih celo zaradi svoje naivnosti. Naivnosti mladega človeka, ki se po koncu vojne iz Primorske, kjer je obstajala samo OF, preline v Ljubljano in zaprepačen razume, da tam ni bilo tako; človeka, pri katerem osebna čustva prekašajo ideo-

logijo, pa čeprav je bila ta dominantna; človeka, ki se morda bolj zaradi naivnosti kot iz poguma postavi v bran sibekejšemu in se zoperstavi oblasti. Skratka, tvega.

Če se skozi prvo knjigo kot rdeca nit vije Zlobceva navezanost na dom in starše, se skozi vso drugo knjigo (mimo žene, sina in nato hčere, ki pa niso protagonisti pripovedi, kot sta to v prvem delu oče in mati) vije njegov konfliktualni odnos do tistih, na katerih strani naj bi bil in na katerih strani je navsezadnje tudi bil. V začetku je to partizanski komandir, ki ga hoče poslati na vojno akademijo (Si predstavljate Zlobca kot generala?!), kasneje je to generacija establišmenta v slovenski kul-

turi, trojka Vidmar - Bor - Potrc, na koncu pa je to srbski del društva pisateljev Jugoslavije. Prav ta zadnji del knjige, zaton »pisateljske« Jugoslavije pred političnim zatonom države, čas, ko so Slovenci in Zlobec je bil takrat eden voditelj bitke, tokrat res general - pokopali velikosrbsko zamisel o skupnih programskih jedrih, negaciji kulturne samostojnosti narodov, ki so sestavljali Jugoslavijo.

V knjigi navaja dva stavka pisma, ki mu ga je v zvezi z njegovim zadržanjem poslal tedanji nadškof Alojzij Suster. In dodaja: »Vsi drugi, kulturniki in politiki, razen najozjih prijateljev, pa kot minister Gregor v Martinu Krpanu: niti besede.«

Tu se spomin konca. Ostalih nekaj strani je zgodba današnjih dni, tista, ki jo poznamo. Zlobcu se je - vsaj tak je moj vtis - zapisala, ker je bilo treba pač knjigo nekako zaokrožiti, vendar spominu ne dodaja veliko.

Človek, ki izhaja iz te zgodbe je pravzaprav enigmatična osebnost; enigmatična predvsem zato, ker ne veš na cigavi strani je. Ta občutek imaš pri branju knjige od vsega začetka, tako da na koncu skleneš misel, da je Zlobec pravzaprav samo na svoji strani. In čeprav pisatelj verjetno postavlja samega sebe v ospredje nekoliko bolj, kot ga bo postavila zgodovina - kar je za avtobiografski roman sicer nekaj naravnega - pa je vendar treba reči, da tudi Spomin kot zgodba potrjuje, da je Ciril Zlobec eden izmed pomembnih sooblikovalcev slovenske biti povojnega časa.

Prav za konec pa se ena misel: Zlobec namenja veliko pozornost italijanski kulturi. To opaziš skozi vso knjigo, ko ti postane jasno, da trpljenje, ki so ga fasisti kot utelešeni predstavniki italijanstva povzročili Slovencem (in tudi njemu samemu), ne pogojuje njegovega odnosa do italijanske kulture. V Ljubljani, ki jo izvoli za svoj drugi dom, je bil vsa ta leta eden redkih s takim odnosom. Bil je, in je še sedaj, eden redkih, ki vnasa nekaj mediteranskega duha v svet, ki je čedalje bolj uzrt v sever. Tudi v tej knjigi dihaš nekaj Sredozemlja, kjer človek prevladuje nad paragrafom, kjer je navsezadnje srce vselej pred listino. In tudi v tem je vrednost knjige, ki ni in ne bo biti nova zgodovina, ampak želi biti - in tudi je - predvsem spomin.

Bojan Brezigar

ODLOMEK IZ KNJIGE »SPOMIN KOT ZGODBA«

Prvikrat v Trst

In tako se je zgodilo, da je nekega večera pred vsemi naznanil: V soboto greš z mano v Trst.«

V trenutku me je preplavilo čustvo, ki ga dotlej nisem poznal: v Trst! Nobeden mojih vrstnikov se ni bil tam. Odlocitev je bila že sama po sebi nekakšno priznanje, da sploh sem, da obstajam, da morda celo zaslužim takšno pozornost.

Napočila je težko pričakovana sobota. Mati me je skrbno pripravila, kot bi spet moral k birni ali obhajilu, vsekakor skrbneje kot za prvi solski dan.

Prvi del poti do železniške postaje v Dutovljah je bilo seveda treba opraviti pes. Sla sva kot vsi, po bližnjici, najprej po poti med vinogradi, potem po stezi čez travnike, senožeti, gmajno, in spet čez senožeti, travnike, po poti med vinogradi do postaje. Oče je skoraj vso pot molčal, le včasih je skrivnostno kaj rekel o Trstu, da bi pomiril ali podžgal mojo radovednost. Jaz pa sem gorel od nestrpnosti. Očeta sem kar vlekel za roko; v svoji neučakanosti, morda tudi v zli slutnji, sem hotel, da bi stopal hitreje.

Na postaji sem se skoraj sesedel od groze. Oče me je mimo, kot da se ga ne tiče, vprašal: »Ja, kaj pa zdaj? Zamudila sva, vlak je že odpeljal.«

V meni so se nabirale solze, čeprav se v očeh niso zaiskrile, zatajeval sem jih. Pred očetom ne bi zajokal, bilo bi me sram.

»Naj se vrneva domov,« me je mucil oče, »ali naj jo mahneva v Trst pes?«

Niti za hip nisem pomisljal.

»Boš zmogel?« me je vprašal z igranim sočutjem, saj je bolj kot jaz vedel, kaksne so moje moči in da jaz tako dolge poti se nisem prehodil, a bi jo. »Do Trsta je še daleč,« mi je na koncu še navrgel v razmislek.

Pritrdil sem mu. Oba sva vedela, da bom zmogel. »Ves, pa tudi vlak ni tako poceni,« je se dodal in sla sva z roko v roki skozi vas, bolj kot kadarkoli prej bližja drug drugemu, po prvem stresu sem postajal celo nekako ponosen nase: po prvotnem načrtu, če bi se ujel vlak (ki ga je oče namenoma zamudil), bi me on samo vzel s sabo v Trst, zdaj, ko je pot v mesto pogojeval z mojo pripravljenostjo, se je njegovo pokroviteljstvo do mene nenadoma prijazno znižalo skoraj do tovariskega sopotništva.

Toda, ko sva imela Dutovlje za sabo, me je oče spet presenetil s svojo neizčrpno domisljijo revščine. »Ves, ampak do Trsta ni tako blizu,« je povzel prejšnjo misel, vendar tokrat z nekoliko drugačnim poudarkom, ki mi ni usel.

»Oh, prava rec,« sem skoraj zaplesal pred njim, »tudi ves dan bi hodil, če bi bilo treba.«

»Ze, ze, saj ne mislim, da ne bi zmogel...«

Zacudeno sem ga pogledal, on pa mene pod noge s pogledom, ki je bil povsem nedvoumen: »Pa skoraj nove cevleje imaš...«

»Ne bodo me ozulili, so že shojeni,« sem mu hitel zatrditi v strahu pred nevarnostjo novega obrata v njegovem načrtu.

»Ali se ne bi sezul?« je nenadoma tresčilo vame, »saj rad hodiš bos. Navajen si.«

Debela solza je bila tokrat že med vekami, težko sem jo zadrževal, rekel nisem ničesar, molče sem se sezul, z vezalkama privezal oba cevlija in si ju vrغل okrog vratu. Spet me je obsel občutek revščine. In tokrat je bil ta občutek ponizujoč.

Med potjo sva večinoma molčala, njemu je morda le bilo nerodno, da se je tako poigral z otrokovo zaupljivostjo, jaz pa sem se bal, da ga ne bi s svojim sprasevanjem napeljal se na kakšno neprijetno misel. Oba sva imela za takšno zadržanost v pogovoru svoje razloge. Sla sva skozi nekaj vasi in mariskdo se je začudeno ozrl za nama, saj cevliji, obeseni okrog mojega vratu, niso bili povsem v skladu z najinama oblekama, ki sta bili prazni.

»Naj ti ne bo nerodno,« me je pomirjal oče, »saj vsi mislijo, da so te cevliji ozulili.«

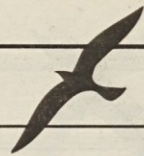
Verjel sem mu, tudi sam sem se tolažil, da bos, s cevliji okrog vratu, res zbujam tak vtis.

Ko sva že bila v predmestju, so začeli tržaski otroci s prstom kazati name in se mi glasno posmehovali. Takrat mi je oče dovolil, da sem se obul. Bil sem precej potr. Sele ko sva prišla v sre-

dišče mesta, sem se spet razživel: dolga in široka ulica Carducci z velikimi palačami, kakršnih dotlej se nisem videl, me je čisto prevzela. Gledal sem in se čutil in vse glasneje spraševal očeta o vsem mogočem, kar mi je prihajalo na misel ob tem prvem srečanju z mestom. Bila sva še zmerom na Via Carducci, ko se je nenadoma nekdo postavil pred naju in nama zaprl pot, da sva za trenutek obstala. Zmrazilo me je: bil je visok, postaven moški srednjih let v črni, fasistični oficirski uniformi. Pljunil mi je v obraz in mi rekel nekaj, česar nisem razumel, a sem čutil, da je grozljiva. Pozneje, ko sva bila spet sama, mi je oče prevedel: »Če se enkrat slišim ta svinjski jezik, ti razbijem gobec!«

Marsičesa takrat nisem razumel, tudi polnega pomena tega pljunka in te groznje ne, vendar mi je Trst zaradi tega prvega srečanja ostal vse življenje tuj, hladen; vse do danes sem ohranil do njega malodane sovražen odnos. Kljub občasni dobri volji, ob srečanjih s prijaznimi, plemenitimi ljudmi, ne morem in ne morem s tem mestom vzpostaviti prijaznejšega stika. Nezaceljena rana iz otroštva? Zanesljivo pa sem se že takrat, sedem, zagotovo se ne osem let star, dokončno ovedel, da sem drugačen, da govorim drug, zaničevan, prepovedan jezik, in da bo tako tudi ostalo.

Zavedal pa sem se tudi, da je to velika krivica.

ZGODOVINA

Obletnica partizanskega pohoda v Benečijo

Prav ob urah, ko je bila dotiskana današnja številka Primorskega dnevnika, se je pred 55 leti v noči od 30. do 31. januar 1944 ob dveh ponoči začel pohod 32. divizije IX. korpusa v Benesko Slovenijo, ki je v zgodovini partizanskega vojskovanja na Primorskem ostal zapisan kot drugi pohod. Vodil ga je komandant divizije, zdaj že pokojni polkovnik Albert Jakopic, na Primorskem bolj znan s partizanskim imenom Kajtimir. Isti Kajtimir se je kot komandant takrat 5. Gregorčičeve brigade udeležil tudi prvega pohoda maja 1943, s katerim je bil tudi takratni namestnik komandanta NOV in POS Slovenije general Jaka Avsič. Ze drugi dan drugega pohoda, ko enote divizije se niso prekoracile rečice Idrije (Iudrio), je iz staba IX. korpusa prislo sporočilo, da je divizija v okviru reorganizacije celotne slovenske partizanske vojske, dobila novo številko in je tako iz 32. postala 30. Zato govorimo tudi o pohodu 30. divizije.

Položaj po prvem pohodu

Kmalu po prvem pohodu takratnih prvih dveh primorskih brigad Gregorčičeve in Gradnikove, je v Benečiji nastala prva partizanska četa domaćinov, kar je bil prvi znak osveščanja beneskih ljudi, pravi rezultat dotedanjih prizadevanj pa se je pokazal ob kapitulaciji italijanske vojske, ko je tudi v beneskih dolinah prislo do pravicatv vstaje z nastankom cele vrste partizanskih čet, ki so se kmalu povezale v Zapadnoprimerški odred in v nekaj samostojnih bataljonov. V tem času je nastala tudi tako imenovana »Kobariška republika« z dokaj obširnimi svobodnimi ozemljem. Proti njej so velike nemške sile v oktobru in v začetku novembra 1943 sprožile silovit napad in prodrlje v Kobarid. »Svobodne republike« je bilo tako konec, Nemci pa so tezo svoje ofenzive preusmerili na območje Beneske Slovenije, kjer sta se zadrževali 18. Bazoviška in 17. Gregorčičeva brigada predvsem na območju Matajurja. Ta nemška ofenziva je predstavljala hud udarec za obe brigadi, se posebej za Gregorčičevo, ki je izgubila precej mostva in tudi poveljniškega kadra. Osičljeni in delno razkropljeni sta se prebili Bazoviška in 17. Gregorčičeva pa delno cez Soco, delno pa v Brda. Ta del brigade se je pozneje v sklopu enega bataljona spet združil z glavnino brigade na lokavsko-čepovanskem območju.

Položaj po novembrski ofenzivi

Po novembrski ofenzivi je območje zapadno od Soče, zlasti pa v Benečiji, ostalo brez pomembnejših partizanskih sil, razen nekaj čet. Ta čas je izkoristil okupator za

izvajanje hudega nasilja nad prebivalstvom, kar je imelo za narodnosovobodilno gibanje nevšečne posledice, saj je okupator s pobijanjem, pozigi, krajami in sirjenjem govoric, da je partizanska vojska uničena, hotel demoralizirati ljudi in jih odvrgniti od narodnosovobodilnega gibanja.

Odločitev vodstva IX. korpusa

Politico in vojsko vodstvo NOB je prav zaradi tega sklenilo, da je treba tak nevaren položaj za vsako ceno popraviti in dati ljudem znova zagona in vere v zmogovit odpor. Zato je stab IX. korpusa tudi narocil svojim enotam, naj sprožijo nekaj odmevnih akcij. V tem okviru je tudi zadolžil 30. divizijo, naj napada nemške postojanke v dolini Soce in ob robu Furlanske nizine, ki so varovale zanje pomembne prometne poti. Predvsem pa naj vdrejo na območje Beneske Slovenije in tam izvedejo vrsto vojskih in propagandnih akcij za dokaz okupatorju in prebivalstvu, da partizanska vojska ni uničena, pač pa vedno bolj usposobljena za spopadanje z nemskim okupatorjem in njegovimi pomagaci.

Po arhivskih podatkih je stab IX. korpusa ze 11. januarja stabu divizije narocil, naj poslje v Benečijo 18. Bazoviško brigado. Ker pa je prav tedaj sovražnik sprožil ofenzivo na partizanske sile na Banjski planoti, brigada ukaza ni mogla izpolniti in je bil pohod v Benečijo in severna Brda odložen. Medtem pa je prislo tudi do spremembe načrta in je bila za pohod zadolžena vsa divizija z vsemi svojimi brigadami, pristabnimi oddelki in podoficirsko solo. V treh tednih naj bi divizija prodrla ne smo v vzhodno, pač pa tudi v zapadno Benečijo do Furlanske nizine na eni in proti Režiji na drugi strani. Da ni slo za ločeno pobudo na Primorskem, priča med drugim tudi to, da je skoraj v istem času dobila tudi 14. divizija ukaz za znameniti pohod na Stajersko.

Skupno se je na pohod podalo nekaj nad 2.200 borcev in bork oboroženih z lahkim prenosnim orožjem od trojnic do brzostrelk in pušk ter minerskim materialom. To je bila za tedanje case ogromna masa, upostevajoč se posebej težak teren in pa prisotnost velikih okupatorjevih sil okrog in okrog območja Benečije in Brd.

Zasnova pohoda

Stab divizije (komandant Albert Jakopic - Kajtimir, komisar Vasja Kogoj) je pred začetkom pohoda, ko se vse tri brigade zadrževale v glavnem na Sentviski planoti, skupaj s komandanti in komisarji brigad, v največji tajnosti izdelal podroben načrt pohoda. Ta je predvideval tri osnovne faze. V prvi naj bi divizija presla Soco na primernih mestih, po

predhodnem izvidniškem delovanju in zasciti prehodov, zavzela višine na grebenu Lig-Kambresko-Debenje med Soco in Idrijo (Iudrio). S teh položajev naj bi se premaknila ločeno po brigadah na Kolovrat in proti Matajurju. Ta faza naj bi trajala 8 do 10 dni. V tem času naj bi posamezne brigade delovale družno in sprejemale manjše spopade s sovražnimi patroljami in vdori. V drugi fazi naj bi brigade delovale ločeno. Kosovelova brigada naj bi odsla nazaj na levi breg Soce, da bi s svojo dejavnostjo zadrževala sovražnika v Kobaridu in Tolminu; Gregorčičeva in Bazoviška pa naj bi sli cez Nedizo v zahodno Benečijo in po možnosti v Režijo. Ta faza naj bi trajala od 5 do 6 dni. V tretji in zadnji fazi, ki naj bi trajala od 8 do 10 dni, naj bi se 17. in 18. brigada vrnili cez Nedizo in usmerjali svoje prodiranje po južnih obronkih Benečije in severnih Brd, 19. brigada pa naj bi se naprej zadrževala sovražnika pri Kobaridu in Tolminu in se v primernem trenutku spet vrnila na desni breg Soce in zavzela položaje pri Kambreskem, ostali dve brigadi pa zasedli crto Debenje-Lig in se potem skupaj prebijali cez Soco v smeri Banjske planote.

Začetek pohoda

Začetek prehoda Soce je bil določen za nočne ure med 30. in 31. januarjem. Izbrana sta bila dva prehoda, kjer je bila Soc a razmeroma nizka in jo je bilo mogoče brez težav prebresti. Prvi prehod je bil določen pri vasi Morsko, južno od Kanala, drugi pa pri Desklah. Cez prvega sta sli 18. in 19. brigada, cez drugega pa 17. brigada s stabom divizije, podoficirsko solo in pristabnimi oddelki, vključno s propagandnim. Brigade so se v noči od 29. na 30. januar s Sentviske planote premaknile na izhodiscni položaje in se ob določenih uri na znak obveščevalcev spustile v cimvecji možni tišini v dolino, prekoracile cesto in Soco, potem pa na drugi strani spet cesto in zeleniško progo in se zarile v

strmino na greben nad Soco.

Prehod Soce je bil zaradi skrbnih priprav izvršen brez zastojev in brigade so v zgodnjem jutru 31. januarja bile ze na odrejenih položajih na grebenu. Le proti Kosovelovi brigadi, ki je hodila za Bazoviško, so Nemci izstrelili nekaj strelcev, vendar brez pravega cilja. Zadnje dejanje neposredno po prehodu so opravili minerji z rušenjem cest iz Soske doline proti grebenu, da bi, ce ze ne preprečili, pa vsaj zavrli prodiranje nemške motorizacije proti brigadnim položajem. Prvi dan na novih položajih je bil miren, ze drugega dne, se predno so brigade stopile na tla Beneske Slovenije, pa je ze prislo do prvih spopadov, v katerih je svoj ognjeni krst prestala Kosovelova brigada pri Ligu.

Opisovanje vseh spopadov in bojov ter vseh premikov enot v tem spominskem zapisu ni mogoče navajati, so pa dokaj podrobno opisani v monografijah Kosovelove in Bazoviške brigade, katerima se bo v prihodnjih dneh pridružila, zal z veliko zamudo, se monografija o Gregorčičevi brigadi. Zato bom povzel samo nekatere glavne dogodke.

Premiki v Benečiji

Po prehodu rečice Idrije (Iudrio) v noči med 2. in 3. februarjem je Gregorčičeva brigada zasedla položaje na crti Trusnje-Gorenji Tarbij-Topolovo, Bazoviška brigada na crti Dreka-Livske Ravne, Kosovelova pa na crti Klobučarji-Rukin-Praprotnica. Divizijski stab se je namestil na Lazeh. V noči od 5. na 6. februar se je Gregorčičeva brigada preselila k vasem Barca in Lazac, Bazoviška proti Dolenjemu Marsinu, stab divizije s podoficirsko solo pa k vasi Matajur. Kosovelova brigada se je iz takticnih razlogov zacasno vrnila proti dolini Soce na sektor med Livkom in Kambreskim. Zdaj so obveščevalci začeli poročati o zbiranju večjih nemških sil v Cedadu in Vidmu za ofenzivo proti diviziji,

ki se je pripravljala na prodor v zapadno Benečijo in proti Furlanski nizini. V noči od 8. na 9. februar sta 17. in 18. brigada presli Nedizo, 17. je zasedla področje Mazerol, 18. pa območje vasi Logje in Platišče, skupaj s stabom divizije in propagandnim oddelkom. 19. brigada je medtem odsla cez Soco na sektor Dreznica-Vrsno.

V tem času je sovražnik povecal svoje priprave za sunak proti položajem brigad, ki jih je odkril z delovanjem izvidniških poletov, pri cemer je tudi bombardiral položaje pri Mazerolah in Platišču, 17. brigada pa je kljub temu izvedla nagel prodor v nizino, vdrla v Fojdo, a se je morala pred nemsko oklopnno enoto hitro umakniti iz vasi in se podati na območje Crnega vrha nad Nedizo. Med spopadi so propagandni oddelki brigad prirejali mitinge in navdusevali ljudi za odpor.

Nazaj proti Soci

Vse bolj razvidno stiskanje obroca okrog partizanskih sil je stabu divizije narekovalo hitro ukrepanje in predvsem povratek brigad cez Nedizo na položaje na visinah vzhodne Benečije in v blizini Soce za izvedbo prehoda v primernem trenutku na njen levi breg. Tako se je 17. brigada usmerila proti Barnasu in Trčmunu, 18. proti Ronacu in Vodnjaku, nato pa 17. na linijo Gorenji Tarbij in Cernetice, 18. na položaje Kravanja, Raven in Oblice. Stab divizije in propagandni oddelki sta se namestila v Dugah med Gorenjim Tarbijem in Oblico. V tem kraju je propagandni oddelki v hisi, po domače pri Dugarju, natisnil na ciklostil drugo številko divizijskega glasila »Matajur«, ki je danes ze velika redkost. V noči na 17. februar se je 17. brigada spustila v visoka Brda do Kozbane in Slapnika, 18. brigada pa proti Cedadu do Stare gore in Obor.

Izvedba prehoda

Nemci so medtem ze pripravljali velik obkolovalni manever in koncentrirali ok-

rog 10 tisoč vojakov s topovi, tanki in s podporo aviacije. Stab 30. divizije je bil prisiljen k hitremu ukrepanju s premesčanjem brigad na najbolj ugodne točke za morebitne spopade s sovražnikom in za prehod Soce. 17. brigada bi se morala premakniti na crto Gorenji Tarbij-Duge, a je povelje ni doseglo in se je po spopadu z Nemci pri Debenjem in na Klobučarju vse do Liga ponoči spustila k Soci in jo kot prva prekoracila med Kanalom in Desklami. 19. brigada se je zacasno vrnila na desni breg Soce na položaje Pusnje-Srednje-Kambresko, da bi se združila z 18. brigado za olajšanje skupnega preboja. Ker pa to ni uspelo, se je 18. brigada odločila za samostojen preboj Soce, skupaj s stabom divizije in nekaterimi pristabnimi oddelki. Soco je prebredla med Kamnom in Volarji. V najhujše boje se je zapletla Kosovelova brigada, predvsem na območju Srednjega in se ponoči spustila k Soci ter jo prebredla na sektorju med Podselom in Gomilom. V bojih na Srednjem in okolici je brigada imela tudi večje število padlih in ranjenih. Prehod je bil se toliko bolj težak, ker so Nemci odprli jez pri Mostu na Soci, da je deroca in ledena voda segala borcem do vratu. Zadnji se je cez Soco prebil dva dni pozneje drugi bataljon 18. brigade, potem ko je spravil na varno v zasilno partizansko bolnišnico v dolini Idrije (Iudrio) večje število težjih ranjencev. Zelo težak in tvegan je bil tudi prehod Soce za 17. brigado in za stab divizije. Patrolja brigade pod osebnim vodstvom komandanta, je morala najprej brez štre la v največji tišini likvidirati nemsko zasedo v nekem seniku, pri cemer je ubila dva Nemca in ujela enega četnika, potem pa se je glavnina s stabom divizije in pristabnimi oddelki po zaledeneli stezi spustila v cimvecji možni tišini od požganega zaselka Foni na pobocju Kolovrata in prečkala deroco in ledeno Soco z vodo do pasu in cez in se nato kar najhitreje zagrizla v strmino proti Vrsnemu vse do Krna. Od hitre hoje in ogrehtih teles se je ledeni oklep na boricah začel tajati in nad kolono se je dvigala para kot iz kakšne lokomotive.

Vse to dogajanje od noči na 31. januar do zgodnjega jutra na dan 20. februarja 1944, ki ga z vsemi podrobnostmi ni mogoče dovolj verno opisati, je predstavljalo epopejo, ki se je številni preživeli udeleženci spominjamo s ponosom in zadoščenjem, da smo zmogli tolikšen napor. Se danes po 55. letih je živa in ostaja zapisana kot eno velikih dejanj primorske partizanske vojske.

Jože Koren

Na sliki (foto M. Magajna) lanskega leta svečanost ob obletnici pohoda.

Viri: monografiji Bazoviške in Kosovelove brigade, Pregled NOB v Sloveniji (III. knjiga), lastni spomini.

IZVAJANJE METODE HCCP

Tečaji za usposabljanje upraviteljev kmetijskih obratov

Tečaji bodo na pobudo Kmečke zveze stekli v mesecu februarju

O takoimenovani "metodi HCCP" smo v preteklih tednih že večkrat pisali, danes pa se k temi ponovno vrnemo, glede na važnost in aktualnost uvajanja te metode.

Najprej gre morda osvetliti, kaj okrajšava HCCP sploh pomeni. To je "Hazard Analysis and Critical Control Points", kar lahko prevedemo tako: Analiza možnih nevarnosti in nadzor kritičnih točk proizvodnje. Gre, kot nam je že znano, za nove določbe za higiensko-zdravstveno samonadzorovanje prizvodnje hrane.

Zakonski odlok 155/97, ki uvaja v Italiji direktivo EU 93/43, predvideva, da mora vsak kmetijski obrat, ki proizvaja hrano, uvesti z 28. junijem 1998 sistem dokumentiranega higiensko-zdravstvenega samonadzora. Zaradi birokratskih zamud ministrstva za zdravstvo so bile globe za morebitne kršitelje - te so izjemno visoke, od 600 tisoč do 60 milijonov lir - odložene za eno leto.

Obveznost zadeva kmetije, ki neposredno nudijo porabnikom bodisi nepredelane kot predelane proizvode, ali proizvode v embalazi. Sem spadajo na primer agrituristični obrati, vinogradniki in vinarski obrati in vsi ostali obrati, ki odjemalcu neposredno nudijo svoje pridelke ali proizvode.

Po navedenem odloku si mora kmetija izdelati sistem za samonadzorovanje lastnega pridelka oziroma njegove predelave, z namenom, da se prepreči higienska in zdravstvena tveganja. Na kmetiji je treba voditi ustrezen priročnik in druge potrebne zapise, upravitelji obratov pa se morajo osveščati o higieni hrane in o načinu izvajanja nadzora nad njo. To pomeni, da si mora vsak obrat izdelati svoj priročnik, ki ga mora nato dosledno spoštovati in mu priložiti vso potrebno dokumentacijo.

Kmečka zveza bo februarja v lastni prireditvi ali v sodelovanju z drugimi ustanovami priredila tečaje za usposabljanje upraviteljev kmetijskih obratov glede izvajanja metode HCCP. Clani zveze so v ta namen že prejeli na dom vpisno polo za obiskovanje omenjenih tečajev. Kmečka zveza vabi vse člane in interese, ki se se niso prijavili k tečaju, naj to storijo takoj. Uradi stanovske organizacije so na razpolago za vse potrebne informacije, kajti glede na pomen vprašanja za naše kmetije bo zveza v ta namen vodila strokovno-svetovalno službo.

Ocenjevanje krompirja pri Škerlju v Tomaju

Ker se bliža čas sajenja krompirja, je sezanska kmetijsko-svetovalna služba na kmečkem turizmu Škerlj v Tomaju organizirala predavanje, na katerem se je zbralo precejšnje stevilo krompirjevih pridelovalcev. O krompirju je predavala dipl. inž. specialistka za poljedelstvo z novogoriškega Kmetijsko-veterinarskega zavoda Anka Pozenel, ki je zlasti poudarila, katere so priporočljive sorte krompirja na Slovenskem, se zlasti pa primerne za kraska tla. Po predavanju je sledil ogled barvnih diapozitivov ter degustacija kuhanega in neslanega krompirja z ocenjevanjem. Rezultate z obrazložitvijo pa so udeleženci prejeli po pošti.

Letos prvič so strokovnjaki Kmetijskega instituta v sodelovanju s strokovno komisijo za poljedelstvo izdelali priporočeno sortno listo krompirja z namenom, da pomagajo pridelovalcem krompirja pri odločanju za nakup najprimernejših sort, prilagojenih na njihove rastne razmere. Sortna lista, ki vključuje 20 sort krompirja, je razdeljena na štiri dele po zgodnosti (zgodnje, srednje zgodnje, srednje pozne in pozne sorte) ter v štiri kategorije: nosilne sorte, sorte v uvajanju, sorte v opuščanju in domače sorte. Pri pripravi liste so strokovnjaki upoštevali razširjenost in pomembnost sort ter njihovo primernost za posamezni namen pridelave. Tako so udeleženci izvedeli, da so za krasko podnebje priporočljive sorte: adora, maris bard, minerva (zgodnje sorte), arinda, concorde (srednje zgodnje), desiree, escort, roma-

no in sante (srednje pozne sorte), medtem ko pozne sorte zaradi suše ne uspevajo. Po predavanju in ogledu barvnih diapozitivov so udeleženci se degustirali in ocenili osem sort kuhanega krompirja. Pri ocenjevanju so upoštevali razkuhanost, mokrost, vlažnost, barvo, predvsem pa okusnost. Največ točk po okusnosti so dali krompirju romano in mais bard, najslabše ocenjen pa je bil kennebec. Ocenjevalci so največ točk zaradi bele barve namenili sortam maris bard in kannebec, ugotovili so, da se najbolj razkuha cita, najbolj mokrasta sta sante in cornado, najbolj vlažna pa sta se jim zdela jaerla in romano.

»Krompir, ki je bil v Evropi najprej okrasna rastlina, saj lepo cveti, je ena izmed kultur, ki precej spremeni svoje lastnosti, če ga preneseš v drugo

podnebje. Tudi pri našem zavodu opravljamo sortne preizkuse s sortnim krompirjem, pri čemer je vedno en poizkus z ranimi sortami v Orehovljah, kjer ga odkopavamo v več rokih. Pričnemo s 1. junijem in potem sledijo odkopi vsakih 14 dni, da ugotovimo, katere zgodnje-sorte dajo najprej debele gomolje, kar je pomembno predvsem za trženje oz. prodajo na trgu. Na sezanskem pa poizkusi potekajo vsako leto na Ravnjah, kjer dosegamo tudi lepe rezultate. Poleg teh predavanj imamo se predavanja o tehnologiji pridelave, gnojenja in zaštite krompirja«, je poudarila Anka Pozenel.

Enako predavanje, ocenjevanje in degustacijo pa prirejajo se 2. februarja v Hrusevici.

Olga Knez

KORISTNI NASVETI

Kmečka opravila v mesecu februarju

Februar je eden izmed najhladnejših mesecev v letu in narava se vedno popolnoma miruje. Kljub temu je le nekaj kmečkih opravil, ki se jih moramo v tem času lotiti, saj do prebujanja rastlin ni več tako daleč.

VINOGRAD - V tem mesecu imamo v vinogradu kar precej dela. Trte gnojimo s fosforjem in kalijem, če tega nismo storili jeseni. Težko je izračunati točne odmerke gnojila, saj je to odvisno od številnih faktorjev, kot npr. od lastnosti tal, tipa nasada, starosti rastlin, predvsem pa od količine proizvodnje. Vsekakor razpolagamo s podatki, ki slo-nijo na raziskavah o tem, koliko elementov rastlina porabi. To nam lahko da neko zelo približno idejo o količinah gnojila. Za proizvodnjo 50-60 stotov grozdja na hektar potrebujemo 10 kg/ha fosforja in 35 kg/ha kalija na leto. To so ci-sti elementi, zato jih moramo pretvoriti v gnojila.

Februar je primeren čas za obrezovanje trte, vendar le, če vreme ni premrzlo. Najbolje je, če za to opravilo počakamo do konca meseca. Trte, ki prezgodaj obrezujemo, so bolj občutljive na spomladanske pozebe. Odstranjujemo predvsem sibeke, obolele in ne pravilno olesenele mladice. Pazimo, da z obrezovanjem ne premaknemo rodnosti prevec daleč od debla, da ne bi imeli na ta način prevec lesa. Zato moramo puščati vedno mladice, ki so najbližje deblu. Odrezani les odstranimo iz vinograde, ali ga unicimo. To storimo posebno v primeru bolezni, kot sta črna pegavost in kap vinske trte. Slednja je kar precej razširjena bolezen v naših krajih. Bolne trte moramo obrezovati posebej in skarje skrbno razkuziti, da ne bi prenesli povzročitelja bolezni na zdrave rastline. Trte, ki jih je hudo prizadela kap in ki smo jih v prejšnji sezoni oznacili, jih sedaj odrezemo 5-6 cm nad cepom. Les od-

stranimo in unicimo, rano pa premazemo s cepilno smolo. Le les zdravih rastlin lahko zmeljemo in ga potrosimo po vinogradu, da pripomore k povečanju organske snovi v zemlji. Se enkrat kontroliramo kole in zice, po obrezovanju pa trte povežemo. Boko zadnje case cim bolj nadomeščamo s plastičnimi vezalkami, ki so praktične in jih zlahka dobimo v prodaji.

KLET - Vino moramo stalno nadzorovati. Preveriti moramo, da ima zadostno količino zvepla in da ni motno. Stalno moramo biti pozorni, da so sodi polni.

SADNI VRT - Podobno kot pri trti, sedaj gnojimo v sadovnjaku s forforimi in kalijevimi gnojili, če tega se nismo storili jeseni. Lahko uporabljamo mešana gnojila, ki vsebujejo fosfor, kalij, zelo malo pa dušika.

Februar je čas za obrezovanje tudi v sadnem vrtu. Z

obrezovanjem bomo raje počakali do konca meseca. Pečkariji so na mraz bolj trpežni, zato jih praviloma obrezujemo prej, kot kosčicarje. Obrezovanje ni enostavno opravilo, posebno pa zahteva prakso in dolgoletno izkušnjo. Pri pečkariji je znailno, da imajo kratke rodne vejice, ki pogostoma rastejo na 3 do 6 let starih vejah. Če so slednje pregošte, jih redčimo. Breskve, nektarina, včasih tudi ostali kosčicarji imajo mešane veje. Veliko sort pri kosčicarjih rodi na koncu enoletne veje. Zato je zelo važno, da teh vej ne krajšamo. Pri redčenju enoletnih vej pustimo na breskvi srednje bujne veje, ki so dolge 40 do 60 centimetrov. Majski sopki so tipične kratke rodne vejice marelice, cesnje, slive in nektarine, katere dobro rodijo. Zato jih večji del pustimo. Pri kosčicarjih moramo odstraniti posušene sadeže, če jih imamo, ki jim redčemo munije. V slednjih prezimi monilija, to je glivica, ki povzroča

hudo bolezen. Če je bilo v tem mesecu podnebje zelo milo in so se proti koncu meseca popki breskve že napeli, skropimo proti breskvini kodravosti z bakrenimi pripravki.

OLJČNI NASAD - V primeru, da nameravamo saditi novo oljčno drevesa v marcu, moramo pravčasno poskrbeti za sadike in za ves potreben material za sajenje. Skrbno si pripravimo sadilni načrt in izberemo sorte, nabavimo kole in gnojila, ki so potrebna za sajenje.

OLJČNO OLJE - V shrambi moramo zelo paziti, da temperatura ne zdrkne pod ničlo. Olje namreč pod temi pogoji kristalizira. To zavira naravno čiščenje olja in se trdi delci stezka sesedejo.

ZELENJAVNI VRT - V zelenjavnem vrtu lahko že pripravimo zemljo za sajenje ali saditev, če vreme le ni prevelazno in premrzlo. Nabavimo

ali naročimo seme za spomladansko setev. Proti koncu meseca lahko sejemo korenje, grah, petršilj, spomladansko spinačo, sadimo pa cebulo in cesen. Pobiramo nekatere kapusnice, ki so odporne na mraz, zimsko solato, rdeči radič, motovilec in por.

OKRASNI VRT - Če ni premrzlo, obrezujemo okrasne grmovnice in drevesa. Pri vrtnicah redčimo rodne poganjke in jih krajšamo. Sadimo nove grmovnice, kot npr. vrtnice, oleandre, forsitiije in druge. Na blizajoco se pomlad se lahko pripravimo tako, da pregledamo vaze, ki jih bomo uporabili in jih očistimo. Kupimo nove vaze, zemljo in vse, kar je za sajenje, sajenje in presajanje potrebno. Sobne rastline moramo zelo zmerno zalivati in jih občasno orositi, da se ne bi poskodovala zaradi prenizke vlage, ki jo v stanjovanju povzroča centralna kurjava.

dr. Magda Sturman

ČLOVEK
IN
ZEMLJA

NOVICE

Okrog 250 podjetij na kmetijskem sejmu Agriest

Na videmskem sejemskem razstavišču je v teku 34. izvedba mednarodnega kmetijskega sejma Agriest, v okviru katerega se je te dni zvrstila serija manifestacij. V petek je bil v kongresnem centru občni zbor deželne konfederacije kmetov, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Kmečke zveze. Na sejmu sodeluje kakih 250 podjetij, ki večinoma prizvajajo kmetijske stroje in opremo. Sejem je tudi letos privabil valiko obiskovalcev iz območja Triveneta in držav kompenzorija Alpe-Jadran.

Seja glavnega odbora KZ

V četrtek, 4. februarja ob 20. uri bo na sedežu Kmečke zveze v Trstu seja glavnega odbora organizacije. Na dnevnem redu bo poročilo o delovanju, sklic rednega in izrednega obcnega zbora (predvidene so statutarne spremembe z ustanovitvijo deželne Kmečke zveze. Na vrsti so tudi organizacijska vprašanja, imenovanje delegatov za vsedrjavni kongres Konfederacije kmetov Italije, spet pa bo na dnevnem redu razprava o regulacijskem nacrtu občine Devin-Nabrezina.

Obvezno knjigovodstvo

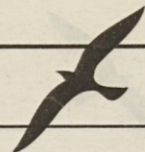
Kmečka zveza opozarja člane, ki so v letu 1998 presegli 5 milijonov lir skupnih prodaj (volume di affari), da morajo po obstoječi zakonodaji z začetkom letošnjega leta voditi knjigovodstvo. Omenjena meja 5 milijonov se dvigne na 15 milijonov, če se kmetija nahaja na goratem območju. To območje zajema na tržaskem sledece vasi:

Občina Repentabor: vse vasi
Občina Devin-Nabrezina: Mavhinje, Sempolaj, Kriz, Slivno Ribisko naselje, Cerovlje, Devin, Medja vas, Prečnik, Praprot, Stivan, Trnovca, razpršene hise.
Občina Zgonik: Brišciki, Devinscina, Gabrovec, Repnič, Salez, Samatorca, Zgonik, Brisce, Božje polje, Koludrovica, prosekna postaja, razpršene hise.

Poudarjamo, da za vse kmetije, ki so izven naštetih vasi, velja meja 5 milijonov letnega prometa. Za podobnejše informacije so uredi Kmečke zveze na razpolago.

Enodnevni izlet v Verono

11. februarja prirejata Kmečka zveza in Kmetijska zadruga enodnevni izlet na kmetijski sejem v Verono. Na razpolago je še nekaj mest in kdor se želi udeležiti, naj se prijavi na sedežih, ali Kmečke zveze (040/362941), ali Kmetijske zadruge (040/8990111)

STROKOVNO USPOSABLJANJE / POGOVOR Z RAVNATELJICO SDZPI TAMARO BLAŽINA

SDZPI s svojim delovanjem v veliko oporo slovenskemu gospodarstvu

Najrazličnejši tečaji - Letos 20-letnica ustanovitve - Pomen zakona 236

TRST - Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje, ki bo 24. oktobra slavil 20-letnico delovanja, saj so ga na isti dan leta 1979 ustanovili Slovensko deželno gospodarsko združenje, Sindikat slovenske sole, Kmečka zveza Trst, Kmečka zveza Gorica, Dijaska matica in Slovenski raziskovalni institut, stalno siri svoje delovanje in je postal ena izmed pomembnejših ustanov v sklopu slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, a je predvsem v veliko oporo slovenskemu gospodarstvu. Trenutno deluje na raznih področjih, pri Zavodu pa želijo opozoriti podjetja na državni zakon 236, ki daje tvrdkam ali skupinam podjetij možnost vložitve prošnje za brezplačno poklicno izobraževanje svojih uslužbenec. O delovanju zavoda in o omenjenem zakonu smo se pogovorili z ravnateljico zavoda Tamaro Blažino (na sliki).

Delovanje Zavoda je trenutno osredotočeno v bistvu na tri sektorje, in sicer: redno delovanje, to je prirejanje tečajev,

ki jih odobri Dežela FJK in ki zadevajo dveletne poklicne tečaje za mlade in vrsto tečajev za odrasle (zaposlene in brezposelne), tečaji v sklopu Evropskega socialnega sklada, ki so večinoma namenjeni absolventom visjih srednjih sol (stipendije), ticejo pa se tudi mladih nad 25 leti in trajajo od 400 do 700 ur

ter končno zakon 236.

Kot je povedala tudi na nedavnem obnem zboru SDZPI, so kljub precejšnjim omejitvam s strani Dezele FJK (predvsem iz birokratskih razlogov) zadovoljni s svojim delovanjem, saj so ob rednem delovanju na razpolago tudi druga sredstva, med katerimi je v prvi vrsti

prav Evropski socialni sklad. Zavod je tako v prejšnjem solskem letu pripravil dvajset tečajev rednega delovanja, stiri tečaje Evropskega socialnega sklada in en privatni tečaj za skupno 8380 ucnih ur, tečaje pa je uspešno zaključilo 278 tečajnikov. Kar zadeva redno delovanje, je dejala Blažina, ni bilo veliko sprememb ali novosti (med slednje spada vsekakor 50-urni tečaj angleščine za mlade priseljence v Dijaskem domu), a pozitivna je bila izkušnja sodelovanja z nekaterimi visjimi srednjimi solami.

Potrebni so širjenje delokroga Zavoda, poseganje na različna področja in crpanje prispevkov iz različnih skladov in zakonov, je se poudarila ravnateljica SDZPI. Se posebno zanimiv je po njenem mnenju zakon 236, ki finansira stalno izobraževanje v posameznih podjetjih oziroma skupinah podjetij. Slednja lahko prošnje vložijo neposredno ali s pomočjo združenj (kot Slovensko deželno gospodarsko združenje ali tudi SDZPI). Stevilo udeležencev je neomejeno (najmanj pet ljudi), ure in vsebina (vezana je na prilaganje podjetij raznim novostim) tečajev pa so poljubne. Trenutno sta v teku dva tečaja informatike za vse uslužbence SDGZ, ki sta se pričela septembra in se bosta zaključila konec februarja. Uslužbenici so razdeljeni v dve skupini in bo vsakdo opravil 140 ur. Programi predvidevajo uvod v informatiko in osnove informatike, windows, word, excel,

marketing, fiskalne novice itd. Tečaji potekajo ob petkih popoldne pretežno v prostorih Zavoda (na začetku so potekali tudi cele tedne popoldne) med predavatelji pa so med drugim Miran Pečenik in David Potočnik (informatika) ter Karel Devetak (marketing).

V sklopu zakona 236 bo na področju informatike februarja stekel tudi projekt za potovalno agencijo Aurora, ki predvideva 80 ur za vse uslužbence in se bo odvijal v dveh fazah (druga bo pozimi). SDZPI je pripravil tudi projekte za nekatera goriska podjetja, ki jih je koordiniralo Slovensko gospodarsko združenje Gorica. Zavod je konec decembra predstavil stiri načrte, sedaj pa čakajo na odobritev. Prvi tečaj predvideva izpopolnjevanje v angleščini, drugi

zadeva varnost na delu (zakon 626), tretji knjigovodstvo, v četrtem je govor o tehnikah prodaje. Gre za skupno enajst podjetij, v primeru odobritve načrtov pa bo Zavod cimprij pričel z izvajanjem tečajev.

Blažina poziva podjetja, naj se obrnejo na Zavod, tudi z morebitnimi predlogi, saj je pobuda brezplačna. SDZPI pripravi načrte, jih predstavi na Deželi in ko so slednji odobreni, Zavod prevzame celotno organiziranje tečajev (od predavateljev in prostorov do zaključnih obračunov na Deželi).

SDZPI razpolaga s svojimi profesorji oziroma načrtovalci in je od njihove kakovosti ter poizrtvovalnega dela odvisno, ali Dežela odobri projekte. Poleg birokracije se tudi vsako leto spreminjajo formularji,

tako da je pripravljajna faza dejansko bolj zahtevna od izvajalne.

Zavod je aktiven tudi na gospodarskem področju, saj organizira med drugim delovne prakse in staze. Trenutno je v teku praksa za tečaj kuharjev (nadaljevala se bo maja), marca bodo sli na delovno prakso obiskovalci tečajev iz Evropskega socialnega sklada. Tečajniki gredo na prakso bodisi v slovenska kot italijanska podjetja, pomembna pa je vključitev v delovno okolje. Za podjetja je delovna praksa brezplačna, a se je večkrat pripetilo, da so tečajnike po končani praksi zaposlili. V tej luci gre tudi omeniti, da se razna podjetja za zaposlitev ljudi obračajo na Zavod s prošnjo za posredovanje seznama bivših tečajnikov.

Aljosa Gasperlin

KNJIGA OB 50-LETNICI SDGZ / JUTRI PREDSTAVITEV

Lastno gospodarstvo jamstvo za obstoj

Avtor je tržaški zgodovinar Milan Pahor - Pregled gospodarske dejavnosti Slovencev od 1848 - 1998

TRST - Slovensko deželno gospodarsko združenje vabi vse članke na predstavitev knjige »Lastno gospodarstvo - jamstvo za obstoj« tržaškega zgodovinarja Milana Pahorja, ki bo v ponedeljek, 1. februarja 1999, ob 17.30, v veliki dvorani Visoke sole za prevajalce in tolmače v Trstu (bivši Narodni dom), Ul. Filzi 16.

Zgodovinski okvir knjige bo podal zgodovinar in univerzitetni profesor Joze Pirjevec, aktualno razsežnost slovenskega gospodarstva, med kroniko in zgodovino, pa bo podal odgovorni urednik Primorskega dnevnika Bojan Brezigar. Predstavitev, ki se je bo udeležil sam avtor, je prirejena v sodelovanju z oddelkom za slovenscino trzasko Visoke sole za prevajalce in tolmače.

SDGZ je knjigo pripravila in

izdala, da bi počastila 50-letnico obstoja organizacije. Knjiga ne obsega samo povojnega obdobja, ampak, kot se glasi podnaslov, gre za pravi pregled gospodarskih dejavnosti Slovencev na področju sedanje dezele Furlanije-Juljske krajine od leta 1848 do 1998. Z bogatim dokumentiranim in fotografskim gradivom obravnava razvoj slovenskih zadrug kreditnega, konzumnega, obrtnega, trgovskega značaja in drugega organiziranega slovenskega gospodarstva na Primorskem, ki sega v polovico prejšnjega stoletja in je doseglo višek leta 1918.

Knjigo namenja Združenje vsem članom, ki so zvesto delovali v vrstah SDGZ in bodo se naprej soustvarjalci uspeha slovenske stanovske organizacije iz F-JK.

SLOVENIJA / PRIPOMOČEK ZA PODJETNIKE

V poslovnem imeniku 1999 veliko zanimivih informacij

PIRS je izdala Slovenska knjiga, gre pa že za 7. izdajo

LJUBLJANA - V Vili Bistrica pri Trzicu so pred nekaj dnevi predstavili PIRS 1999, sedmo izdajo Poslovnega imenika Republike Slovenije (spremlja ga tudi poslovni telefonski imenik). Predstavniki izdajatelja in založnika, Slovenske knjige d.o.o., Ljubljana, so povedali, da so njihovi zastopniki obiskali 96.100 poslovnih subjektov in se po najboljših močeh potrudili, da so objavljeni samo tisti, ki so poslovno aktivni. Tako je vpisanih 78.298 delujočih poslovnih subjektov, pri čemer pa je objav skupno 80.295. Skoraj 3000 objav več je zaradi tega, ker so se nekateri tudi letos odločili, da bodo glede na svojo razvejanost dejavnost vpisani na več mestih v PIRS. Sicer pa je ta izšel v nakladi blizu 20.000 izvodov.

V letosnjem PIRS so vpisi razporejeni v skladu s standardno klasifikacijo dejavnosti v 16 področjih in 16 podpodročjih, pri čemer popisani subjekti opravljajo eno od 593 dejavnosti. To pomeni, da obstaja približno 35 takšnih dejavnosti, s katerimi se ne ukvarja nobeden od poslovnih subjektov, vpisanih v PIRS; tudi to je dobrodošla informacija za tiste, ki se sele odločajo za vstop v podjetništvo, menijo v Slovenski knjigi. Sicer pa na osnovi klasifikacije dejavnosti Slovenska knjiga ze nekaj let razvija ustrezen sifrant izdelkov. V PIRS se vpisana podjetja predstavljajo s 6885 različnimi izdelki. To je sicer za približno sto novih izdelkov glede na lansko leto, vendar v

podjetju opazajo, da se mnogi podjetniki ne zavedajo potrebe po celovitejši predstavitvi svoje ponudbe, ampak se odločajo samo za enega ali dva izdelka, ki sta po njihovem mnenju za trg najbolj privlačna. Med letosnje novosti sodi med drugim bistveno povečano število zemljevidov (uporabnik lahko najde »mikrolokacijo« iskanega poslovnega subjekta v 15 večjih slovenskih mestih). Pomenljivo je tudi, da so lanski PIRS prodali v več kot 20 državah.

PIRS 1999 so izdali tudi na zgoščenki (CD-ROMU) in disketah (te se z letosnjo izdajo poslavljajo). Tudi nekaj deset tisoč obiskov PIRS strani na internetu mesečno dokazuje, da je tudi ta različica lepo uveljavljena.

BETONFER

PRODAJA IN OBDELAVA
BETONSKEGA ŽELEZA
TER ARMATURNIH MREŽ
ZA GRADBENIŠTVO

OBRTNIŠKA CONA DOLINA 507/12
34018 Dolina - TRST
Tel. 040/227078 - 227084 - Fax (040) 228539
e-mail: Betonfer@iol.it

SMUČANJE / SVETOVNO PRVENSTVO V VAILU

Največ medalj naj bi pobrala avstrijska ekipa

Jutri ženski veleslalom, Kostnerjeve pa ni med favoritinjami
V ZDA je zanimanje za SP enako ničli

VAIL (KOLORADO) - Po sinočnjem slovesnem odprtju se bo jutri v Vailu začel tekmovalni del letosnjega svetovnega prvenstva v alpskem smučanju. V ZDA je zanimanje za to veliko tekmovalno »belega cirkusa« enako ničli. Tudi v Koloradu je vsa pozornost sportne javnosti usmerjena v današnji superbowl, to je finale v ameriskem nogometu med Broncosi iz Denverja in Falconsi iz Atlante. Odprtje smučarskega SP je bilo ponoci ob treh po našem času v znamenju »divjega zahoda« s prizori iz prejšnjega stoletja, bojem indijancev z belopolnimi vojaki, bizoni in tako naprej, vse to pa ima kajpak s smučanjem bolj malo skupnega. Krajevni dnevnik Denver Post je v svoji včerajšnji izdaji namenil dogodku le štiri stolpce na osmi sportni strani! Nekoliko bolj naj bi se Američani za SP zanimali, ko bodo nastopili smukaci, res pa je tudi, da so razprodane vstopnice za ogled vseh tekmovalj do 14. februarja.

Prve se bodo v boj za kolajne spustile tekmovalke v ženskem superveleslalomu (ob 20.30). V tej disciplini je branilka naslova prvakinja Ladinka Isolde Kostner, ki je zmagala tako na zadnjem SP v Sestrieresu kot leta 1996 v Sierri Nevadi. Toda Kostnerjevi v super-

geju letosa ne gre in ne gre. V svetovnem pokalu je na zmagovalni oder stopila samo v smuku in se to le takrat, ko je bila proga hitra in tekoča. Zahtevnejše tehnične tekme ji ne ležijo, proga v Vailu pa je polna težkih ovinkov, dodatno težavo pa predstavlja še dolg skok. Težko je pričakovati, da bo »azzurra« lahko še tretjič zapored slavila zmago, čeprav je Kostnerjeva nepredvidljiva. Pobiralci stav največ možnosti pripisujejo vodilni v skupnem seštevku svetovnega pokala v super-G Avstrijki Alexandri Meissnitzerjevi, najbolj konstantne rezultate je pokazala Hilde Gerg (čeprav ni nikoli zmagala), vrhunsko formo pa je tik pred SP dosegla Francozinja Cavaignoud.

V italijanskem taboru si sicer letos v Vailu največ obetajo od 28-letne Deborah Compagnoni, branilke naslova prvakinja v slalomu in veleslalomu. Tekmovalko iz Santa Caterine Valfurva pestijo številne bolečine in manjše poškodbe, vendar zna ona to v najtežjih trenutkih preboleti. Ker se suslja o skorajšnji poroki z Alessandrom Benettonom bi bil to lahko zadnji njen nastop. Več možnosti ji pripisujejo v veleslalomu.

Med moškimi so italijanski aduti Ghedina, Rocca in Holzer, ven-

dar so možnosti za osvojitve medalj manjše. Slovensko smučanje upravičeno največ pričakuje od Urske Hrovat in Jureta Kosirja, ki bosta vse energije koncentrirala v slalomsko preizkušnjo.

Seveda pa je osrednja osebnost letosnjega SP avstrijski as Hermann Maier, član fenomenalnega avstrijskega mostva, ki naj bi pobral tudi največ najvišjih uvrstitev.

Spored svetovnega prvenstva v alpskem smučanju

Jutri: ženski superveleslalom
Torek, 2.2.: moski superveleslalom
Petek, 5.2.: ženski smuk in kombinacijski slalom
Sobota, 6.2.: moski smuk
Nedelja, 7.2.: ženski smuk
Ponedeljek, 8.2.: moski kombinacijski smuk
Torek, 9.2.: moski kombinacijski slalom
Četrtek, 11.2.: ženski veleslalom
Petek, 12.2.: moski veleslalom
Sobota, 13.2.: ženski slalom
Nedelja, 14.2.: moski slalom

TENIS / AUSTRALIAN OPEN

Hingis zmagala tretjič zapored

Kljub »surovi moči« ji Francozinja Mauresma ni mogla dolgo kljubovati

MELBOURNE - Švicarska teniška igralka Martina Hingis je že tretjič zapored osvojila odprto prvenstvo Avstralije v Melbournu. Tokrat je v finalu po vsega eni uri (67 minutah) igre premagala Francozinjo Amelie Mauresmo s 6:2, 6:3. Med dvojicami sta slavila Sved Jonas Björkman in Avstralec Patrick Rafter, ki sta premagala Indijca Mahesha Bhupathi in Leanderja Paesa s 6:3, 4:6, 6:4, 6:7 (10:12), 6:4.

V finalu se nepostavljena Francozinja, 29. igralka na svetovni lestvici, ni mogla dolgo upirati Hingisovi, drugi nosilki in branilki lanskega naslova. Prvega niza Francozinja, ki je tokrat prvič nastopila v finalu enega izmed velikih turnirjev, začela slabo. Slabo je servirala, Hingisova pa je njene napake neusmiljeno kaznovala. Bolj izčena bila igra v drugem nizu. Obe igralki sta na začetku odvzeli servis nasprotnici, Hingisova pa je imela veliko težav, da je odgovorila na silovite udarce svoje tekme. Po izenačenju na 3:3 je imela Francozinja izredno priložnost za vodstvo, a je pri izidu 40:0 zapravila tri zaključ-

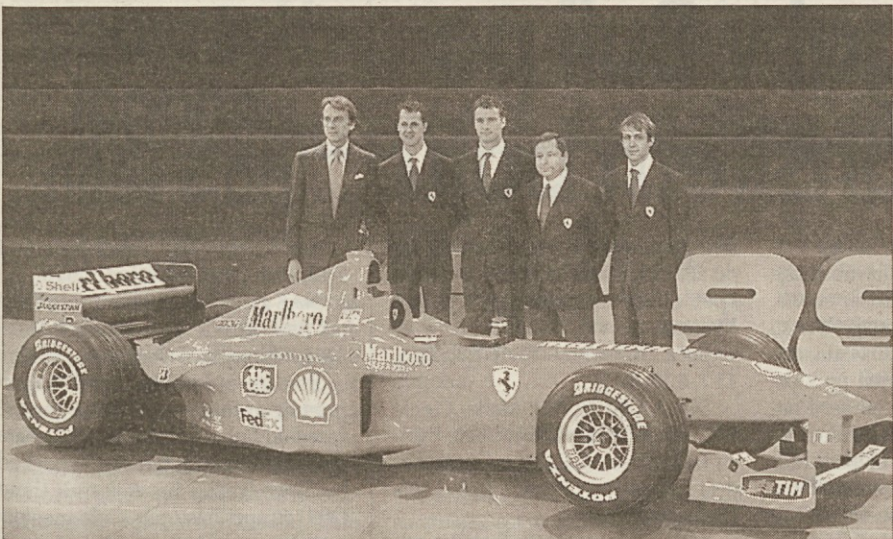

ne zoge. Hingisova je tako namesto zaostanka spet vodila, telesno močnejša Mauresmova pa kasneje ni več imela priložnosti, da bi potek tekme se obrnila sebi v prid.

»Zelo sem zadovoljna s svojo igro. Pokazala sem odlično tenis, upam, da bom tako tudi nadaljevala vso sezono,« je svojo igro ocenjevala zmagovalka, ki si je iz bogatega nagradnega sklada (11,7 milijona dolarjev) priigrala 427.000 dolarjev. Francozinja je v ženski tenis vnesla novo prvino - surovo moč, že na meji moskega tenisa. Hingisova pa se ji je postavila nasproti z raznovrstno igro in množico različnih udarcev. »V drugem nizu se je zelo borila, ni se ustrašila priložnosti. Imam več izkušenj, kar mi je tokrat zelo pomagalo,« je svojo tekmo pohvalila Hingisova. Tudi Mauresmo ni bila pretirano razočarana: »Najprej se moram naučiti, kako nastopati v finalu turnirja za grand slam. Pritisk je velik, prav tako napetost. Mislim, da niti ni bilo slabo, glede na to, da je to moj prvi nastop. Vso svojo kariero sem garala za kaj takega.«

AVTOMOBILIZEM / PREDSTAVITEV FERRARIJA F399

Jean Todt: »Želimo biti takoj uspešni«

MARANELLO - Mostvo formule 1 Ferrari je na svoji testni progi v Fioranu predstavilo novi dirkalnik za letosnjo sezono svetovnega prvenstva F1. Novo vozilo z oznako F399 se odlikuje predvsem z boljšimi aerodinamičnimi lastnostmi kot lanski dirkalnik, čeprav ne gre za novo konstrukcijo, ampak samo za razvojni prejšnjega. Za italijansko mostvo bosta v sezoni 1999 tekmovala ista dirkača kot v prejšnjih letih, Nemec Michael Schumacher in Irec Eddie Irvine.

Dirkalnik je za približno 20 kilogramov lažji od predhodnika F300, ima vgrajen nov motor, po uradnih podatkih pa zmogel »več kot 750 KM«.

V Ferrarijevem taboru seveda upajo, da bo njihov nov dirkalnik se uspešnejši od lanskega, vendar med posegi ni bilo slišati obljub o brezpozojni osvojitvi naslova svetovnega prvaka, čeprav ta naslov italijanska avtomobilistična hiša pogreša že celih dvajset let.

Izjave Jean Todt (sportni direktor): »Želimo biti konkurenčni že od začetka sezone, ne šele po šestih dirkah. Dirkalnik smo morali prilagoditi gumam Bridgestone. Skusali smo izboljšati vsako podrobnost.«

Luca di Montezemolo (predsednik): »Obljubljamo samo to, da se bomo za končno zmago trudili se bolj kot lani, naša želja pa je, da knock outa ne bi doživeli prav na zadnji dirki kot se je zgodilo zadnji dve leti.«

Michael Schumacher (dirkač): »Delamo dobro. Naslova vnaprej ni mogoče napovedovati, toda vem, da smo pripravljeni na boj. Sem zelo motiviran. Letosnji dirkalnik zgleda ena lanskemu, toda je pol novosti. Lani sem zmagal na šestih dirkah, izhodiščni položaj je torej zelo dober. Vemo, da v novo sezono startamo z zamudo, toda računam, da z vozilom ne bo hujskih težav, zato sem optimist.«

Eddie Irvine (dirkač): »Vsako leto sem izboljšal svojo uvrstitev. Lani sem bil četrti. Letos želim biti na koncu pred oba McLarna. Hocem drugo mesto, zadovoljil pa bi se tudi s tretjim. Pričakujem pa tudi zmago na kaki dirki.«

Gianni Agnelli (Fiatov gospodar): »Na naslov prvaka čakamo že predolgo.«

Nova sezona formule 1 se bo začela z dirko za VN Avstralije v Melbournu 7. marca.

KOŠARKA / A2 LIGA

Tržaški Linetex danes proti vodilni ekipi Snai iz Montecatinija

Derbi danasnega, 20. kola v italijanski košarkarski A2 ligi bo danes v Trstu, kjer bo domaći Linetex igral proti vodilni ekipi Snai iz Montecatinija.

Pred današnjim srečanjem pa je nepricakovano izbruhnila neljuba polemika v samem društvu, kar gotovo ni spodbudno pred tako delikatno tekmo, kot je danesnja proti vodilnemu z lestvice. Sredi tedna je Linetex prav z odlično skupinsko igro in z-zvrhano mero poztvovalnosti in borbenosti tesno, toda zaslužen premagal Binivaggi iz Livorna. Da bi tudi danes zmagali, bi tržaški košarkarji seveda potrebovali sloznosti v ekipi in tudi med vodstvom. Morda pa bodo prav te polemike spodbudno učinkovale na ekipo, ki mora danes nujno zmagati, da bi se tako se približala vrhu lestvice. Debitiral bo srbski play maker Jovanović.

PREOSTALI SPORED (18.00): Binivaggi Livorno - Viola R. Calabria, Ragusa - Montana Forlì, Scavolini Pesaro - Jesi, Bancosardigna Sassari - Avellino, Serapide Pozzuoli - Corridvari Roseto, Zara Fabriano - Fila Biella.

Danes Kinder - Varese, Chiacig član Zucchettija

BOLOGNA - Ob 18. uri bo danes v Bologni finale italijanskega pokala med Varesejem, ki je v razbujivem polfinalu premagal Teamsystem, in bolonjski Kinderjem, ki je celo po dveh podaljških odpravil Benetton iz Trevisa. In prav zaradi polfinalne tekme z Varesejem je disciplinska komisija košarkarske zveze diskvalificirala predsednika Teamsystema Giorgia Seragnolija do 5. marca. Seragnoli je po tekmi izjavil, da sta bila sodnika nepostena in je pozval košarkarsko zvezo, da naj sprozi preiskavo ter dodal: »Če bo ostalo stanje, kot je, to pomeni, da smo v rokah običajne mafije.« Zaradi italijanskega pokala danes ne bo tekem v A1 ligi. Naj dodamo, da se je v petek vzeer končala košarkarska borza. Basile je od Zucchettija Reggio Emilia prestopil k Teamsystemu, Roberto Chiacig (Teamsystem) pa bo odslej igral pri Zucchettiju.

Odbojka: zmaga rimskega Piaggia

MODENA - V včerajšnji anticipirani tekmi 4. povratnega kola odbojkarke A1 lige je rimski Piaggio v gosteh premagal Caso Modeno s 3:0 (15:10, 15:1, 15:6)

CASA MODENA: Vullo 4 (3+1), Patriarca 9 (3+6), Lucchetta 8 (0+8), Cuminetti 25 (6+19), Giani 14 (4+10), Tagliati 10 (0+10), libero: Diz.

Piaggio: Negro 24 (9+15), Grbic 17 (6+11), Tofoli 1 (0+1), Saraceni, Bracci 20 (7+13), Bovolenta 21 (9+12), Shadchin 15 (5+10), libero: Carizia.

DANASJNI SPORED: Montichiari - Padova, Palermo - Falconara, Lube Marche - Ferrara, Sisley - Ravenna, Alpitru Cuneo - Carifano.

NOVICE

Bukovčeva odlična

LJUBLJANA - Brigita Bukovec (Olimpija) je na dvoranskem atletskem mitingu v Ljubljani v teku na 60 metrov z ovirami zmagala s časom 7,90 ter tako dosegla najboljši letosnji rezultat na svetu. S tem je Bukovčeva tudi izpolnila normo za nastop na dvoranskem svetovnem prvenstvu od 5. do 7. marca v Maebashiju na Japonskem.

Samaranch poslal pisma vsem kandidatom za OI

LAUSANNE - Mednarodni olimpijski komite (MOK) je v petek vsem kandidatom za olimpijske igre med leti 1994 in 2004 poslal pismo s prošnjo, naj posredujejo podatke o morebitnem neprimeren vedenju članov MOK v času izbiranja prirediteljov OI. Pisma so prejeli nacionalni olimpijski komiteji držav, ki so kandidirale za prireditev OI, saj so organizacijske odbore marsikje že razpustili.

Japonci zmagali ekipno

WILLINGEN - Na mostveni tekmi svetovnega pokala v smučarskih skokih v nemškem Willingenju je zmagala Japonska (976,5 točke) pred Avstrijo (903,8) in Nemčijo (896,9). Slovenski skakalci Damjan Fras, Jure Radelj, Primož Peterka in Peter Zonta so zbrali 785,3 točke in končali na 6. mestu.

Celjski rokometiši zmagali v Volgogradu

VOLGOGRAD - Rokometiši Celja P. Lasko so v prvi tekmi četrtfinala evropske lige prvakov z 22:18 (9:8) premagali trenutno vodilno ekipo ruskega prvenstva Kaustik iz Volgograda. Povratno srečanje bo 6. 2. v celjskem Golovcu. Ostali izidi Zaporozje - Badel Zagreb 21:22 (7:12), Kiel - San Antonio 21:24 (11:12), Fotex Veszprem - Barcelona danes.

Rokomet: Genertel uspešen tudi v Teramu

TERAMO - V 19. kolu italijanske rokometne A1 lige je včeraj tržaški Genertel v gosteh premagal Teramo s 25:23 (13:11) in s tem ohranil prvo mesto na lestvici. Zmaga Trzaccanov pa ni bila lahka. Najboljša strelca v trzaskem mostvu sta bila Novokmet s 6 in Fusina s 5 goli. Pri domačem mostvu je bil daleč najboljši Diene, ki je dosegel kar 12 zadetkov.

Francozi boljši

GENOVA - Sanje italijanske državne reprezentance v rugbyju, da bi včeraj v Genovi v prijateljski tekmi premagali Francijo, so trajale le prvih deset minut. Nato so Francozi povsem nadigrali »azzurre« in zmagali s končnim izidom 49:24. Zaostanek so Italijani zmanjšali sele v drugem polcasu.

KOŠARKA / MOŠKA C LIGA

Vatočeva vrsta »razbila« vodilnega

Do zmage prišla zlasti s čvrsto igro
v obrambi - Rauber najboljši strelec

Jadran Nuova Kreditna - Roncade
72:60 (29:28)

JADRAN: Arena 17 (1:2, 8:12, 0:2), Cerne 10 (10:10, 0:6, 0:1), Pregarc 17 (8:8, 3:7, 1:4), Slavec, Franko (-, 0:1, -), Rauber 18 (1:2, 4:6, 3:4), Grbec 8 (3:4, 1:3, 1:2), Hmeljak 2 (0:2, 1:5, -), Valente n.v., Gustin n.v. TRENER: Vatovec.

SON: 19. TRI TOCKE: Rauber 3, Grbec 1, Pregarc 1.

RONCADE: Marascalchi 5, Vanin 5, Borin 2 (2:2), Torresan 3, Biasin 8 (2:4), Cavaladora 14 (2:4), Costantini 5 (1:4), Zamarin 4 (1:2), Olmesini 13 (3:4), Risitto. TRENER: Gabbarozzo.

SON: 27. PON: Olmesini (35), Marascalchi (40), Torresan (40). TRI TOCKE: Marascalchi 1, Vanin 1, Torresan 1, zamarin 1 in Olmesini 3.

SODNIKA: Colucci in De Rossi (oba iz Vidma).

»S takim mentalnim pristopom je treba igrati, kot smo igrali na tej tekmi. Čvrsto v obrambi in zelo zbrano v napadu. Mislim, da je treba samo na igro, na nasprtonika. Upam, da bomo tudi na naslednji tekmi igrali tako, in ne kot se nam dogaja veckrat, da na eni tekmi igramo na vso moč, na drugi pa popustimo,« je zadovoljen dejal Jadranov trener Walter Vatovec po sinocnjem zmagovitem srečanju proti Roncadam, na katerem se je zbralo zares veliko stevilo gledalcev.

Jadranovci, so torej uspeli premagati vodilni Roncade, in to povsem zaslužno. Ključ Jadranove zmage je bila ponovno dobra obramba, saj so dopustili gostom, da so dosegli le šestdeset točk. Bila je to zmaga, za katero zasluži prav vsa ekipa pohva-

lo, saj je vsak jadranevec, ki je stopil na igrišče, dal svoj maksimalni doprinos.

Kot je bilo sicer pričakovati, je bila tekma zelo izenačena že od prve minute. Ekipi sta se izmenjavali v vodstvu skozi ves prvi polčas. Gostje so v tem delu pretežno igrali s conso obrambo, kar je povzročalo našim košarkarjem nemalo težav. Na srečo pa so jadranevci igrali čvrsto v obrambi, tako da tudi Roncade v napadu ni imel proste poti do koša.

Tudi v drugem delu tekme se je bil srdit boj za vsako zogo. Jadranovci pa so bili stalno v vodstvu, čeprav z minimalno razliko. Tudi nekatere dvomljive sodniške odločitve jih niso spravile s tira, tako da so ohranili prednost, ki je v 11. min zrasla na 6 točk. Gostje pa se niso dali in se s kar preveč moško igro približali jadranevcem na samo eno točko (v 13. min 48:49). Vatočevi varovanci so nato še poostriili tempo, se bolj strnili vrste v obrambi, tri minute pred koncem pa si prislužili osem točk prednosti (57:49) in to razliko do konca srečanja se povečali na 12 točk.

Veseli so jadranevci v taboru in med gledalci na tribunah je bilo seveda veliko. Naši košarkarji so večer dokazali, da lahko premagajo vsakega nasprotnika v tej ligi, tudi najmočnejšega, potrebno pa je, da igrajo, kot vedno pri svojem vztrajni njihov trener Vatovec, s pravim mentalnim pristopom.

(bl)

DRŽAVNI KADETI
Bor Friulexport - Chiabola 72:62 (37:26)

ODBOJKA / ŽENSKA C LIGA

Olympia Kmečka banka nadigrala močno Porcio

Furlanke so bile 2. na lestvici - Rutinski zmagi Nuove Kreditne
in Vala Siderimpes - D liga: dve točki za Bor Friulexport

Olympia Kmečka banka
- Porcia 3:1 (9:15, 15:3, 15:7, 15:9)

OLYMPIA: Corsi 2+4, Bulfoni 1+0, Silvana Princi 4+5, Vanja Cernic 4+4, Mitri 0+0, Ditta 7+1, Lucia Princi 2+2, Mirjam Cernic 4+3, Braini.

Servis (točke/napake): Olympia 6/6, Porcia 2/15

Goricanke so poskrbele za velik podvig. Drugouvrščeno Porcio so povsem nadigrale. Igrale so odlično, predvsem pa so pokazale izjemno voljo. Po porazu v prvem setu so popolnoma prevzele vajo igre v svoje roke, pohvalo pa si zaslužijo se posebej za odlično reakcijo v 4. setu, ko je Porcia že vodila z 8:2. Goricanke so se tedaj pogumno vrle v boj in do konca seta dosegle delni izid 13:1.

Igro Olympie je sinoci odlikovalo majhno število napak, Goricanke so dobro sprejemale oster nasprotnikov servis, boljše od Pordenoncank pa so bile tudi na mreži.

Nuova Kreditna - Staranzano 3:0 (15:10, 15:10, 15:3)

NUOVA KREDITNA: Ciocchi 6+1, Coretti 2+4, Crissani, Fabrizi 3+3, Furlan, Gregori 5+4, Kalc, Mamillo 4+1, Prestifilippo 0+0, Srichia 10+5, Zagar.

Po spodrsrljaju iz prejšnjega kola je ekipa Nuove Kreditne spet prišla

do treh točk. Zmaga je bila kajpak predvidena, saj Staranzanov položaj na lestvici dovolj jasno govori o njegovi realni moči, vendar je pred tekmo le vladala rahla zaskrbljenost zaradi gripe, ki je prizadela naso ekipo. Maxi Srichia je kljub vročini sicer nastopila, odsotna pa je bila Irina Perot, ki jo je tokrat nadomestila Martina Coretti. Ze takoj na začetku tekme je bilo jasno, da so slogasice boljše, čeprav so igranje z nekoliko nižjim ritmom kot običajno. Prvi set so spravile pod streho brez težav in tudi v drugem takoj visoko povedle z 10:2. Staranzano je reagiral in s serijo borbenih in uspešno zaključenih akcij nekoliko omilil zaostanek, več pa ni zmozel. Prava junakinja tretjega seta je bila Daniela Ciocchi, ki je ostala na servisu od prve do stinajste točke in tako povsem strla vsako upanja Staranzana. Po zmagi ostaja Nuova Kreditna seveda še naprej sama na 1. mestu. Premor pred povratnim delom prvenstva pa bo prišel prav kot priprava na odločilna srečanja v boju za napredovanje. (Inka)

Fincantieri - Val Siderimpes 0:3 (6:15, 10:15, 13:15)

VAL SIDERIMPES: Monica Tomasin 10+10, Michela Tomasin 3+9, Lipone 10+3, Ambrosi 2+7, Ursic

Daniela Ciocchi odlično servirala

4+4, Tomsic 2+0, Danielis 0+0, Zuccarino, Visintin, Humar.

Valovke so v Trzicu gladko zmagale, čeprav niso igranje tako kot znajo. Njihova premoč je bila očitna samo v uvodnem setu, že v naslednjem so se morale bolj truditi, v tretjem setu pa so nekaj časa celo zasledovale nasprotnice, ki so dosegle kar trinajst točk.

»Letos smo napredovali do take mere, da lahko zdaj enakovredno igramo z vsemi nasprotniki, toda caka nas še veliko dela. Izboljšati moramo na primer tudi mentalni pristop do tekem. Tokrat ta ni bil najboljši, bili pa smo toliko boljše, da

nam je vseeno uspelo zmagati« je po tekmi dejal trener Massimo Stera.

ŽENSKA D LIGA

Bor Friulexport - Belfrutta 3:2 (15:13, 4:15, 15:4, 7:15, 15:11)

BOR: Gruden 2+0, Azman 10+17, D'Aniello 6+9, Flego 10+10, J. Milicevic 8+3, Zadnik 0+0, Sternad 1+1, Faimann 6+3, Z. Milicevic.

Servis (točke/napake): Bor 10/21, Videm 9/15. Napake: Bor 18, Videm 12.

Borovke so z zmago proti 5. na lestvici dokazale, da je kriza mimo, skoda le, da niso vknjizile vseh treh točk. Prvi set je bil kvaliteten, plave so v končnici izgubljale, a so lepo reagirale in zmagale. V drugem setu je pri borovkah povsem pustil sprejem (sest asov Videmcank), v tretjem pa so v težave zasle nasprotnice, ki jim v napadu ni slo nič več od rok. Flegova in Azmanova pa sta bili na centru ob dobrih podajah Grudnove neustavljivi. Belfrutta je s slabo igro nadaljeval tudi v četrtem setu, toda pa so se mu borovke prilagodile in tako zamudile priložnost za gladko zmago. Tie-break je bil izenačen do enajste točke, pomembne točke pa sta se v tem setu dosegli Jana Milicevic in Antonella Faimann.

domači šport

Danes

Nedelja, 31. januarja 1999
NOOGMET

PROMOCIJSKA LIGA

14.30 v Križu: Vesna - Capriva; 14.30 v Bazovici: Zarja/Gaja - Cividalese; 14.30 v Trzicu, Ul. Boito 53: Monfalcone - Primorje

1. AMATERSKA LIGA

14.30 v Standrežu: Juventina - Edile Adriatica; 14.30 v Spetru ob Soči: Isonzo - Sovodnje

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Poreptu: Porpetto - Breg; 14.30 v Doberdobu: Mladost - Roianese; 14.30 pri Briscikih, Ervatti: Portuale - Primorec

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Repnu: Kras - Fogliano; 14.30 v Zavljah: San Vito - Zarja/Gaja B

NARASCAJNIKI

9.00 na Opcniha, Vill. Fanciullo: Montebello Don Bosco A - Primorje; 10.30 v Starancanu: Staranzano - Sovodnje

NAJMLAJSI

10.30 na Padricah: Zarja/Gaja - Domio B

KOSARKA

MOSKA C2 LIGA

17.30 v Portogruaru, Ul. Lovisa: Portogruaro Bofix - Bor Radenska

DRŽAVNI KADETI

18.00 v Vidmu, Marangoni: Latte Carso - Kontovel La nuova edile

DEZELNI KADETI

11.30 pri Briscikih, Ervatti: Jadran - Bor Friulexport

DRŽAVNI NARASCAJNIKI

11.00 v Zoppoli: Polisigma - Bor Friulexport

ODBOJKA

DECKI

9.30 na Opcinah: Sloga Multinvest - Hammer Rigguti

DEKLICE

9.30 v Trstu, sola Rossetti: Oma A - Breg Comec; 11.30 v Repnu: Sloga Pizzeria Veto - Nuova Pallavolo; 11.00 na Opcinah: Sloga A - Altura Planet C

NARASCAJNICE

9.30 v Trzicu: Fincantieri - Tiskarna Budin

NAMIZNI TENIS

ZENSKA A1 LIGA

10.30 v Cagliariu: Quattro Mori Elidar - Kras Generali

ZENSKA C1 LIGA

10.00 v Zgoniku: Kras - Fincantieri

MOSKA C1 LIGA

10.00 v Trstu, Ul. Reiss: Fincantieri - Kras

ODBOJKA / V MOŠKI C LIGI USPEŠNA TUDI OLYMPIA IN SLOGA

Val Imsa zmagal v Buii po pravem maratonskem boju

Idealsedia Buia - Val Imsa 2:3
(11:15, 15:9, 17:16, 12:15, 17:19)

VAL: Florenin 11+25, Cernic 6+6, Mucci 5+3, Radetti 17+29, Paoletti 6+5, Orel 12+17, Lukes 2+4, Makuc 0+0, Jelen 0+0.

Valovci so hoteli dokazati, da so dijo v vrh prvenstva in jim je to na tezkem gostovanju v Buii po pravem maratonskem boju (2 uri 35 minut) tudi uspelo, njihova zmaga pa bi bila lahko še bolj izdatna. V tretjem setu jih je izdala neizkušenost, saj so bili stalno v vodstvu in so set nasprotniku dobesedno podarili. Tie-break je bil izredno dramatičen. Val je povedel s 5:1, nato pa je prišlo do preobrata. Buia je povedla z 10:5 in celo 14:10. Valovci so po edini se verjeli v zmago in so s serijo blokov izenacili, na koncu pa tudi slavili zmago. Poskodovanega Buzzinellija je v začetni postavi zamenjal Lukes (na centru je igral Radetti), od 2. seta dalje je igral Paoletti, ki je bil skupaj z Orlom najzaslužnejši za prestižno zmago gostov.

Pav Natisonia - Mima Eurospin 0:3 (4:15, 9:15, 4:15)

MIMA EUROSPIN: Bozic 7+4, Celledoni 11+4, Colautti 3+1, Drasic 0+1, Mikolj, Princi 5+6, Riolino 3+6, Sgubin, Stabile 5+7, Strajn, Veljak 0+0.

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva je Mima Eurospin dosegla svojo že enajsto zaporedno zmago in osmo z glatkim 3:0. Demar, ki se nahaja na dnu lestvice in se bo boril proti izpadu, seveda ni mogel računati na uspeh proti slogasem, za katere

je glavni imperativ samo zmaga s čim manj izgubljenimi seti. Glavno orožje Pav Natisonie je zelo dober servis, drugece pa tehnično zaostaja za naso ekipo. Slogasi so skozi vso tekmo zaigrali zelo zbrano, saj bi jim prav padec koncentracije lahko bil večji nasprotnik od domačinov. Povsem jasno je, da proti dobrim ekipam tudi skromnejše zaigrajo zelo motivirano. Tudi Pav je skušal na nse načine Mimi Eurospin greniti pot do zmage, vendar mu tokrat ni uspelo. Z dobro in preudarno igro so slogasi velikokrat prisilili domačine k napaki, ves čas pa so bili sami v vseh elementih absolutno boljši. Na mreži se je tokrat razigral Celledoni, dobro je deloval blok, s svojim nastopom pa sta povsem zadovoljila tudi Drasic in Veljak, ki je tokrat zaigral prvič po poškodbi. (Inka)

Demar Prata - Olympia Agraria Terpin 1:3 (7:15, 7:15, 15:6, 11:15)

OLYMPIA AGRARIA TERPIN: Simon Terpin 6+15, Janez Terpin 7+6, Grauner 4+8, Dorni 4+5, Bensa 6+5, Pintar 4+3, Sasa Hlede 0+0, Jurij Hlede 0+0, Komjanc, Guzzon.

Servis: 4 točke. Blok: 15+3.

Olympia je v Prati dosegla pričakovano zmago. V prvih dveh setih so Goricani igrali res dobro. V obrambi so polovili veliko število zog, dobro je deloval blok, razpoloženi so bili tudi v napadu, se zlasti velja to za Kristjana Graunerja. Nasprotnik, ki jim dotelj ni nudil pravega odpora, se je v tretjem setu nenadoma prebudil in izkoristil padec zbranosti pri Goricanih. Osvojil je tretji set in v 4.

setu gostom grenil pot do zmage vse do 10. točke, vendar je bila končnica spet dokaj prepričljivo v rokah Klokocovnikovih fantov.

Soča Unitecno - Vivil 1:3 (2:15, 15:7, 8:15, 8:15)

SOCA UNITECNO: Marko Cernic 0+1, Klede 10+13, Petejan 2+6, Battisti 0+3, Brisco 1+6, Mucci 5+5, Andrej Cernic 0+0, Princic 0+0, Mitja Cernic 0+0.

Sočani so spet doživeli gladek poraz. Kot že veckrat doslej so nastopili okrnjeni, saj so manjkali Tomsic, Feri in Braini. Igro sočanov je ves čas pogojeval slab sprejem, ki je se dodatno otežil nalogo mladega podajaca Marka Cernica. Napad je moral v glavnem sloneti na krilnih igralcih, tako da je Vivil lahko lažje organiziral svojo obrambo, čeprav gostje niso pokazali nič posebnega. Prvi set je bil porazen, v nadaljevanju pa je bila igra bolj izenačena. Sočani so bili v vseh treh preostalih setih v vodstvu, prednost pa so izkoristili samo v drugem setu, medtem ko v ostalih dveh niso znali reagirati, ko je reagiral tudi nasprotnik.

Hud poraz krasovkv A2 ligi

Krasove pingpongasice v A2 ligi so sinoci v San Marinu doživele hud poraz v boju za obstanek v ligi. Končni rezultat je bil: Juvenus RSM - Kras Avalon 5:1. V moški C2 ligi je Kras v gosteh s 5:0 premagal Sakuro.

ODBOJKA / D

Naš prapor zmagal po 5 setih

San Sergio - Nas prapor 2:3 (15:11, 7:15, 15:13, 9:15, 12:15)

NAS PRAPOR: Boskin 7+10, Debetak 3+3, Juretic 8+5, Figelj, Korecic 3+15, Sfiligoy 9+3, Ursic 9+14, Miklus.

Bricem je končno prvič uspelo premagati mostvo, ki je na lestvici zasedalo boljši položaj od njih. Zaradi diskvalifikacije Cevdka in poškodbe Serga (kazen prestaja tudi trener Orel) so spet nastopili s spremenjeno postavo, toda tudi gostitelji se ni godilo boljše, saj je disciplinska komisija tudi njih močna prizadela kar s tremi diskvalifikacijami. Nas prapor je pokazal v svoji igri velika nihanja. Ce bi igral bolj konstantno, bi lahko dosegel vse tri točke. Skoda je se posebej za razplet v tretjem setu, v katerem so gostje gostitelji iz rok vodstvo 13:9. Veliko zaslug za zmago ima deni Ursic, ki je odlično opravil svojo nalogo kot korektor, čeprav ponavadi ne igra v tej vlogi.

Bor - Majanese 0:3 (3:15, 3:15, 14:16)

BOR: Milic 0+1, Savarin, Jancar 1+0, Cuk 1+2, Miot 2+5, Sustersic 0+0, Pertot 0+1, Jagodic 1+6, Nigido 2+1.

Servis (točke/napake) 1/6.

Borovci so zaigrali nerazumljivo slabo. V prvih dveh setih so se gostje »sprehodbili« po 1. maju, v tretjem setu so povedli s 6:3, nato pa začeli počivati na lovori. Bor jih je najprej prehitel pri rezultatah 9:8, po novem vodstvu gostov s 14:9 pa se jim je spet približal na eno samo točko razlike, vendar pa je pokazal premalo, da bi lahko vsaj vknjizil častni set. (Dejan)

NOGOMET / DANES V A LIGI

Udinese doma proti nevarni Bologna

V Vidmu večerna tekma (20.30) - Vodilna Fiorentina favorizirana proti Vicenzi

VIDEM - Derbi današnjega, 19. kola v italijanski nogometni A ligi bo v Vidmu, kjer bo v večerni tekmi domači Udinese igral proti Bologni, ki je najugodnejše presenečenje tega prvenstva.

Videmčani so si v zadnjih kolih opomogli na lestvici in tudi upajo, da bodo nadaljevali s pozitivnimi nastopi. Trener Guidolin nima večjih problemov s postavo, toda Gargo in Poggi sta zbolela in danes gotovo ne bosta na igrišču. Tudi Bolognin trener Mazzoni nima težav za sestavo ekipe.

Favorizirane ekipe za visja mesta na lestvici naj bi imele danes lažjo nalogo. Vodilna Fiorentina bo igrala doma z Vicenzo. Batistuta in soigralci bi morali brez težav zmagati in imajo danes tudi priložnost, da se povečajo svojo prednost nad drugouvrščenim Laziom, ki danes gostuje v Bariju. Favoriziran za zmago je tudi Milan, ki danes igra doma proti Salernitanu. Zacheronijevo mostvo bi se lahko danes pomaknilo se bolj proti vrhu lestvice, čeprav tudi Parma igra doma proti Venezii in je seveda favoriziran za zmago.

Od favoritov za naslov je danes pred najtežjo nalogo Inter, ki gostuje v Piacenzi, ki se na

Gabriel Batistuta

vse kriplje bori za obstanek v ligi. Zanimivo bo tudi v Cagliariu, kjer gostuje Juventus, in v Perugii, ki igra doma proti Sampdoriji.

DANASNJI SPORED (14.30): Bari - Lazio (v prvem delu 0:0), Cagliari - Juventus (0:1), Fiorentina - Vicenza (2:1), Milan - Salernitana (2:1), Parma - Venezia (0:0), Perugia - Sampdoria (1:1), Piacenza - Inter (0:1), Roma - Empoli (0:0), Udinese - Bologna (3:1, ob 20.30).

B liga: Chievo premagal Treviso
VERONA - V anticipirani tekmi 20. kola italijanske nogometne B lige je včeraj Chievo v Veroni premagal drugouvrščen Treviso s 4:2 (1:0). Junak srečanja je bil De Cesare,

ki je dal kar tri gole. Ene ga pa je dosegel Franceschini, za goste sta bila uspešna M. Rossi (11-m) in Orlando.

DANASNJI SPORED (14.30): Atalanta - Cosenza, Brescia - Cremonese, Cesena - Fidelis Andria, Genoa - Monza, Lecce - Napoli, Lucchese - Pescara, Ravenna - Ternana, Reggiana - Torino, Reggina - Verona.

C2 liga: Triestina danes doma

TRST - Trzasko mostvo bo v C2 ligi danes igrala doma proti ekipi Baracca Lugo, s katero je v prvem delu izenčila brez gola. Če se Triestina zeli uvrstiti v končno prvenstvo, mora danes seveda zmagati. Trzaska ekipa je tudi favorizirana. Skoraj gotovo bosta danes nastopila nova naku pa trzaska ekipe, vezna igralca Pasa in Zamuner. Za Triestino bi bilo seveda vsako podcenjevanje lahko usodno, kajti Baracca Lugo b od dopotovanja v Trst z namenom, da osvoji točko, ki bi ji se kako zalegla, saj se bori za obstanek v ligi.

DANASNJI SPORED (14.30): Faenza - mestre, Giorgione - Fano, Gubbio - Sandoma, Maceratese - Trento, Rimini - Viterbese, Sassuolo - Castel San Pietro, Tempio - Teramo, Treistina - Baracca Lugo, Vis Pesaro - Torres.

NOGOMET / PROMOCIJSKA LIGA

Vesna na drugo zmago doma čaka že tri mesece Zarja/Gaja za tri točke

Primorje na težkem gostovanju v Trziču

Vesna - Capriva

Tudi po zamenjavi trenerja se rezultati kriške enajsterice niso bistveno izboljšali. Navjeca hiba mostva ostaja se vedno napad, saj je Vesna v 17 tekmah le 11-krat zatresla mrežo nasprotnikov. V osmih domačih srečanjih so »plavi« dali le štiri gole, zadnjo zmago pa so v Krizu izbojevali 11. oktobra lani, ko so v derbiju premagali Ponziano (1:0). Glede na to, da ima današnji Vesnin tekme enako število točk na lestvici je povsem umevno, da morajo Krizani danes odločno startati na zmago. Kljub temu da sta se v sredo na zaostali tekmi s Palmamovo lažje poskušala, bosta Sirca in Sannini verjetno le zaigrala, medtem ko bo moral slediti tekmi s tribun kapetan Soavi, ki je bil v sredo izključen.

Capriva le letos slabo začela, saj je po 11 tekmah zbrala le pet točk, najbolj pa preseneča dejstvo, da je v teh 990 minutah igre dala en sam gol. Proti koncu prvega dela prvenstva je ekipa vendarle uspešneje zaigrala, se ni pa oddaljila od spodnjega dela lestvice, kar pomeni, da se danes v Krizu obeta oster boj za točke. Gostje, ki imajo, podobno kot Vesna, glavno hibo v napadu (le 6 golov), bi se verjetno zadovoljili tudi s točko, medtem ko je za »plave«, po skoraj treh mesecih suse, glavni imperativ le zmaga.

SODNIK: Marco Canese iz Pordenone.

Zarja/Gaja - Cividalese

V Bazovico prihaja novinec lige, ki je bil v začetnem delu med protagonisti prvenstva. Ekipa iz Cedada se je po 12. kolu znašla z 22 točkami na 3. mestu lestvice, odtlej pa se je v mostvu nekaj zataknilo. Serijo starih zaporednih porazov so Cedajci prekinili sele v nedeljo, ko so doma igrali neodločeno z Vesno. Omeniti velja vsekakor, da je Cividalese v gosteh premagal le Aquileio, trikrat pa je igral neodločeno (Vesna, Latte Carso, Gradesse).

Po teh podatkih je razvidno, da se združeni ekipi ponuja danes lepa priložnost, da preseneti nasprotnika in tako izboljša že itak dober položaj na lestvici. Glede postave je spet pod vprašajem nastop vratarja Falettija, katerega bi v primeru odsotnosti nadomestil mladi Jas Gregori. Po vsej verjetnosti bosta zopet zaigrala Dussoni in bomber Giorgi, ki sta bila poškodovana, gotovo pa bo odsoten diskvalificirani Laurica.

SODNIK: Laura Mauro iz Vidma.

Monfalcone - Primorje

Tržičani, ki so bili med favoriti za končno zmago, so izredno slabo startali in v uvodnih treh tekmah dosegli le točko. V nadaljevanju so zaigrali nekoliko bolje, v glavnem pa so osvajali le remije. Prav zaradi teh blelih nastopov je v 12. kolu prišlo do zamenjave trenerja: Gallino je namreč nadomestil Medeat in ekipa je bistveno izboljšala položaj na lestvici. Pripomniti velja tudi, da je Monfalcone že 14 kol nepremagan, saj je zadnji in obenem drugi prvenstveni poraz utrpel prav na Proseku. Pričakovati je torej, da bodo Tržičani danes igrali se bolj zagrzeno in se skušali Primorju odolžiti za ta poraz.

Kot vidimo, bo tudi danes naloga Prosečanov zelo težka. Ze itak kritično stanje poškodovanih igralcev se je prejšnjo nedeljo še poslabšalo. Poleg Auberja in Stolfe, za katere je prvenstvo praktično končano, se je na tekmi s S. Canzianom resneje poskušoval tudi Tomasi, ki ima nogo v mavcu in bo še dolgo odsoten. Tezave imata tudi Mislei, ki že pet kol ne igra, in Pescatori, čeprav je za slednjega nekaj upanja, da bi vendarle zaigral. Tako bo moral trener Bidussi že spet poslati na igrišče okrnjeno in pomlajeno postavo, ki pa se je na nedeljski tekmi se kar dobro odrezala.

SODNIK: Dario Praturlon iz Pordenone.

Bruno Rupel

SMUČANJE

Na Trbižu prvenstvo slovenskih šol

V torek ga prireja zavoda Stefan

V torek bo na Trbižu potekalo 11. deželno smučarsko prvenstvo slovenskih šol.

Glavni organizator, DPZIO J. Stefana, je k sodelovanju povabil tudi smučarsko komisijo pri ZSSDI, ki je pomagala pri sestavljanju pravilnika.

K pobudi je pristopilo 9 visjih srednjih, 7 nižjih srednjih in 15 osnovnih šol s Trzaskga in Goriskega. Približno 250 tekmovalcem in njihovim spremljevalcem bo na razpolago 6 avtobusov. Dijaki nižjih in visjih srednjih šol se bodo morali spopasti z zahtevnejšo tekmovalno progo, osnovnosolcem pa bodo organizatorji pripravili krajšo progo z manjšim številom vrat. Koljane je poklonilo ZSSDI.

Upajmo, da bo pobudi zavoda Stefana naklonjeno tudi vreme.

Obvestila

SK BRDINA organizira v nedeljo, 7. februarja avtobusni izlet v Trbiz. Vpisovanje bo na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah, jutri, v ponedeljek, 1. in v sredo, 3. februarja od 19. do 20. ure. Informacije na tel. št. 040-212859 in 040-299573.

NOGOMET / V ŠTANDREŽU VAŽEN DVOBOJ ZA OBSTANEK V 1. AMATERSKI LIGI

Juventina proti E. Adriaticu spet potrebuje zmago

Sovodenjem pri Isonzu ne bo lahko - 2. AL: Mladost bi lahko še povečala prednost - Primorec se želi oddolžiti

1. AMATERSKA LIGA

Juventina - Edile Adriatica

Po nepriznani, toda povsem zasluženi zmagi v Cervinjanu je v taboru standreske ekipe zavel nov veter. Vzdušje v ekipi je namreč dokaj vedro in sproščeno. Treba pa bo že danes potrditi učinkovito igro s prejšnjega kola. V Standrežu bo namreč gostoval neposredni tekmeec za obstanek v ligi, trzaski Edile Adriatica, ki ima enako število točk kot Juventina. Juventina bo za to izredno tekmo spet nastopila v zelo okrnjeni postavi. Odsotna bosta Peteani in Calandra, ki sta diskvalificirana, poškodovani pa so Bastiani, Gomisček in Braida. Skoraj gotovo pa bo odsoten tudi Gambino, ki služi vojaški rok. Tako ali drugače, danes je za Juventino imperativ le zmaga.

SODNIK: Franco Fogal iz Trzica.

Isonzo - Sovodnje

Sovodenjci bodo gotovo pred zelo težko nalogo, saj bodo igrali v gosteh proti Isonzu, ki s 30 točkami zaseda 5. mesto na lestvici. Današnji nasprotnik Sovodenj je bil pred prvenstvom eden od glavnih kandidatov za napredovanje v visjo ligo. Očitno Isonzu doslej ni slo po načrtih, tako da krepko zaostaja za vodilnim Unionom (7 točk). Tako ali drugače, to ne pomeni, da je ekipa že vrgla puško v koruzo. Gotovo se bo do konca borila za sam vrh in zato racuna tudi na današnje tri točke proti Sovodnjem.

V prvem delu prvenstva so Sovodenjci premagali današnjega na-

sprotnika z 2:1 z zadetkoma M. Fatja in Marassija. Gostje bodo nastopili v popolni postavi, odsoten bo le diskvalificirani Fulvio Devetak.

SODNIK: Dario Praturlon iz Pordenone.

2. AMATERSKA LIGA

Mladost - Roianese

Doberdobji so sicer favorizirani za zmago, saj je današnji nasprotnik v spodnjem delu lestvice in ga je že premagalo v prvem delu prvenstva (2:1 z goloma Crocija in Sanza). Mladost bo danes igrala brez Caiffe, ki je poškodovan. Na razpolago trenerju pa bo Matej Ferletič, vprašljiva pa sta nastopa Sitaja in Zina. S posebnim zanimanjem bodo v doberdobjem taboru sledili obratunu v Medei, kjer bo gostovala tretjevršena Torviscosa. Vsako »računanje« glede lestvice pa se bo izjalovilo, ce Mladost ne bo zmagala.

SODNIK: Carlo Ingrao iz Pordenone.

Porpetto - Breg

Po treh zaporednih porazih proti sicer močnim ekipam (Medea, Fincantieri, Mladost) je Porpetto zdrknil na spodnji del lestvice. Po nedeljski zmagi proti Fincantieriju so Brežani dohiteli prav današnjega nasprotnika, zato je na današnjem srečanju pričakovati hud boj. Verjetno bi se predstavniki dolinske občine, ki morajo se nadoknaditi eno tekmo (Isonzo), zadovoljili s točko, medtem ko jurisajo domaćini na zmago. V prvi tekmi v Dolini je Popetto zmagal z 2:1, da-

nes pa bodo Furlani igrali v okrnjeni postavi, saj so Della Rica, Bignolini in Cristin diskvalificirani. Če upostevamo, da je Porpetto na domačih tleh kar petkrat izgubil, je upanje Brežanov, da iztržijo vsaj točko, povsem upravičeno.

SODNIK: Giulio Foschiatti iz Tolmece.

Portuale - Primorec

Po solidnem začetku so pristanisniki proti koncu prvega dela prvenstva nekoliko popustili, temu navkljub pa imajo le štiri točke manj od tretjevrščenega Primorca. Pričakovati je zato napadalno igro Trzacanov, kajti v primeru poraza proti Trebencem bi bili verjetno dokončno odrezani od zgornjega dela lestvice. Tega se varovanci trenerja Corone dobro zavedajo in bodo zato skušali ubrati pravo taktiko in tako zaustaviti nasprotnika. Dejstvo, da je Portuale že zmagal na prvi tekmi v Trebcah (2:1), bo morda dalo Primorčevim nogometasem dodatnega elana s ciljem, da neporaženi zapustijo igrišče športnega centra pri Brisicah.

SODNIK: Andrea Merlino iz Vidma.

3. AMATERSKA LIGA

Primorje B doseglo kar pet zadetkov

Primorje B - Portuale B 5:0 (2:0)
STRELCI: M. Emili 2, Kuč 2, M. Gherbassi.

PRIMORJE: Murri, Ferfolja, Bukavec, D. Gherbassi, Bianco, Sar-

doc, Lipovec, Kuk, M. Gherbassi, Zangari (Radina), Miliani (M. Emili).

Kljub močni burji so prestavniki druge ekipe Primorja igrali eno svojih najboljših tekem doslej in so tudi visoko zmagali. Ze od vsega začetka je bilo jasno, da so gostitelji zelo motivirani, saj so takoj vsilili svoj tempo igre nasprotniku. Ze v prvem polcasu so dosegli dva zadetka. Svojo premoč so nato potrdili v nadaljevanju, ko so dosegli še tri gole in dosegli visoko zmago.

Kras - Fogliano

Po zamenjavi trenerja (Cellie - Macor) se je Kras s tremi zaporednimi zmagami približal ekipam zgornjega dela lestvice, med katerimi je tudi današnji nasprotnik, ki je prav v nedeljo s porazom proti drugouvrščenemu Sagrađu prekinil serijo osmih uspešnih nastopov. Ce meri na visoko uvrstitev, mora torej Kras odločno startati na zmago, čeprav bo moral na igrišče v okrnjeni postavi, saj so M. Bratovich, Cocoluto in Bastianelli diskvalificirani.

S. Vito - Zarja/Gaja B

Združeni ekipi prihaja v goste nasprotnik, proti kateremu so v prvem delu prvenstva osvojili tri točke za zeleno mizo, ker se S.Vito ni predstavil na igrišču. Prav zaradi tega je takrat ekipo zapustil trener Tron, na njegovo mesto pa je prišel Enzo Colavecchia, ki je že treniral Breg, Gajo, Kras in Primorec.

Ceprav so domaćini v tem srečanju favoriti, vlada v taboru »zeleno-rumenih« precejšen optimizem, kar pomeni, da upajo na točko.

NOGOMET / MLADINCI

Zarja/Gaja in Vesna osvojili po eno točko

Zarja/Gaja - Pro Romans 1:1 (0:1)

STRELEC ZA ZARJO/GAJO: Furlani.

ZARJA/GAJA: Jas Gregori, Bencic, Jan Gregori, Sulcic, Longo, Masè, Berce, Skerl, Primosi, Furlani, D. Gregori (Ban).

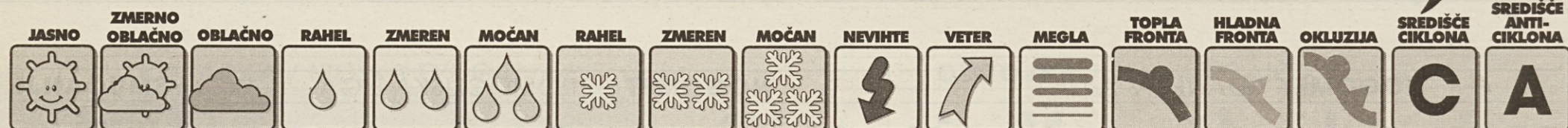
Nasi so tokrat zamudili lepo priložnost, da bi obdržali stik z vrhom lestvice. Prvi polcas je minil v znamenju »rumeno-modrih«, ki so predvajali svojo doslej najboljšo igro, z lepimi podajami in s povezanimi napadi. To se je tudi pozneje obrestovalo, ko je Furlani odlično izkoristil napako gostujoče obrambe in zatresel mrežo. Vzhodno-kraska enajsterica je imela še nekaj dobrih priložnosti za zadetek, a vratar je dobro ubranil strele domačih napadalcev. V drugem polcasu pa je naša združena ekipa igrala vse preveč nepovezano in nezbrano, kar so seveda izkoristili izkušeni nasprotniki, ki so v protinapadu izenačili, potem ko se je domača obramba spustila v napad in pustila napadalce same. Nato je igra postajala vse bolj živca in domaći napadalci so nekajkrat neverjetno zagrešili stoočstotne priložnosti za zadetek, Bercetov strel pa se je, zal, odbil od vratnice, tako da se rezultat do konca ni spremenil. Nasprotno so bili gostje vse bolj nevarni, tako da je moral nekajkrat odločno poseči razpoloženi vratar Jas Gregori, ki je »resil« rezultat. Res škoda, da so morali naši igralci prepustiti gostom točko, saj bi si po igri v prvem polcasu zaslužili kaj več, a pravila v nogometu so jasna: brez zadetka ni zmage (j.g.)

Costalunga - Vesna 0:0

COSTALUNGA: Esposito, Grando, Ravalico, Blasina, Robinbura, M. Germani, Laghezza, Spangaro (Scherbi), Urdih (Lucignano), S. Germani, Tomadin (Millo).

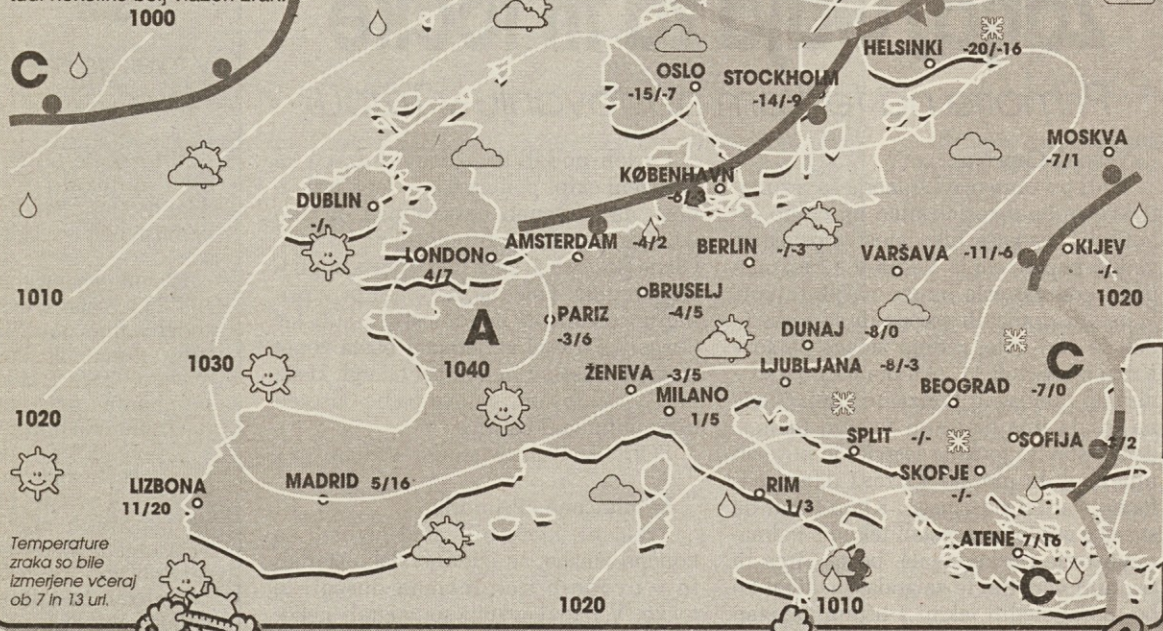
Kriska ekipa je proti močni Costalungi v gosteh osvojila dragoceno točko. V prvem polcasu je Vesna imela podubod v svojih rokah in bi lahko tudi povedla. V drugem polcasu pa so imeli premoč gostitelji, saj so Krizani od 13. minute igrale v desetih, ker je bil izključen S. Germani.

Za poštvalnost si vsa Vesnina ekipa zasluži pohvalo.

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjim Sredozemljem, Crnim morjem in deloma Balkanom je ciklonsko območje, drugod nad Evropo pa je območje visokega zračnega pritiska. S severovzhodnimi vetrovi doteka nad naše kraje mrzel in prehodno tudi nekoliko bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 7.28 in zatone ob 17.09.
Dolžina dneva 9.41.

LUNINE MENE

Luna vzide ob 9.17 in zatone ob 21.20.

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.09 najnižje -19 cm, ob 8.52 najvišje 48 cm, ob 15.36 najnižje -67 cm, ob 22.13 najvišje 42 cm.
Jutri: ob 3.46 najnižje -20 cm, ob 9.26 najvišje 46 cm, ob 16.06 najnižje -65 cm, ob 22.44 najvišje 43 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije

MORJE

Morje razgibano, temperatura morja 9 stopinj C.

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje bodo imeli manjše vremenske pogoje težave, ki se bodo kazale predvsem kot raztresenost in zmanjšana delovna storilnost. Pogostejše bodo težave pri ljudeh z boleznimi dihal.

TEMPERATURE V GORAH

	°C		°C
500 m	-4	2000 m	-14
1000 m	-7	2500 m	-15
1500 m	-12	2864 m	-16

DANES

JUTRI

KOSOVO / SKLEP ATLANTSKEGA SVETA PO SEDEMURNEM ZASEDANJU V BRUSLJU

Solana prejel pooblastilo, da ukaže letalske posege Natovih sil na Kosovu

Odločitev je bila sprejeta po vrnitvi Robina Cooka iz Beograda in Skopja

BRUSELJ, BEOGRAD - Države članice zveze Nato so sinoči pooblastile generalnega sekretarja zavezništva Javierja Solana, da lahko odredi za letalske napade na srbske cilje na Kosovu. Ozivitev povelja za napad (activation order) pride v postev v primeru propada mirovnega načrta, ki ga je v petek v Londonu izdelala kontaktna skupina in o katerem se bodo 6. februarja v francoskem Rambouilletu pogajali s predstavniki beograjskega režima in kosovskih albanskih separatistov.

Atlantski svet se je torej odločil za nadaljnji instrument pritiska na obe sprti strani, da bi Srbe in Albance, vključno s pripadniki separatistične vojske UCK, prisilil k sprejetju mirovnega načrta kontaktne skupine. Politicnemu ultimatu in rokovniku, ki so ga v petek določili v Londonu, se torej pridružuje še pristik v vojaškem smislu.

Včerajšnji sestanek atlantskega sveta v Bruslju se je zavlekel čez sedem ur, vsekakor veliko bolj, kot je bilo predvideno. Zavezniki so na dolgo in široko razpravljali o načinih in besedišču, ki naj ga uporabijo za novo grožnjo stranema v konfliktu na Kosovu. Prvenstvena potreba je bila namreč ta, da bi čim bolj kvantificirali Natove ukrepe in

Britanski zunanji minister Robin Cook na pogovoru s Slobodanom Miloševićem (AP)

tako dosegli čim učinkovitejšo podporo za mirovni načrt. Zato so ambasadorji potrpelivo čakali vrnitev britanskega zunanjega ministra Robina Cooka, ki se je včeraj sestal tako z Miloševićem kot z albanskimi sogovorniki.

»Za tem poskusom, da bi prisli do začasnega političnega dogovora med stranema, stojijo vse naše vojaške zmogljivosti,« je dejal Solana in se na popolnoma enakovreden način obrnil tako do Beograda kot do predstavnikov kosovskih Albancev: »V veljavi ostajajo zahteve, ki smo jih obema spr-

tima stranema naslovili pretekli četrtek in smo pripravljani na vse ukrepe, ki bi bili potrebni za uresničitev teh zahtev.« Generalni sekretar atlantskega zavezništva je podčrtal, da bo morebitno odločitev za letalske napade sprejel »se posebej na osnovi ocen, ki jih bo kontaktna skupina podala o reakcijah strani na njegove zahteve«. Na kosovske separatiste je Solana naslovil posebno sporočilo, ki ne pušča nobenega dvoma: pri svojih odločitvah bo upošteval »reakcije njihovih vodij in vseh oboroženih elemen-

to«. V primeru, če Kosovarji ne bodo izpolnili zahtev mednarodne skupnosti, bo zveza Nato sprejela »ustrezne ukrepe«, v prvi vrsti kar zadeva dotok orožja na Kosovo čez meje Albanije. Tudi ni izključeno, da bo Nato prek svoje navzočnosti v Albaniji poskrbel za sirsi in strojni nadzor nad tihotapljenjem orožja in nad drugimi pojavi, kot je npr. nezakonito izseljevanje, ki posebej prizadeva Italijo.

Solana je na koncu pojasnil, da želi zveza Nato tak dogovor med sprtima stranema, ki bo za Koso-

vo predvidel status okrepjene avtonomije in ki bo hkrati zagotovil ohranitev ozemeljske celovitosti Jugoslavije.

Britanski zunanji minister Cook, ki se je popoldne vrnil iz Beograda, je atlantskim zaveznikom, zbranim v Bruslju razgrnil karte, s katerimi je mogoče zaigrati težko kosovsko partijo. Milošević je po njegovih besedah pristal v preučitev mirovnih predlog kontaktne skupine, za kar ima le teden časa, medtem ko je Cookov obračun pogovorov s kosovskimi voditelji bolj razčlenjen. Rugova je namreč na pogajanja pripravljen, politični vodja UCK Demaci pa vztraja pri popolni osamosvojitvi pokrajine. Uspeh pogovorov s feda britanske diplomacije pa očitno ni bil tako prepričljiv, da bi atlantski svet odstopil od grožnje z orožjem.

Trenutno ima zavezništvo v oporiščih po Italiji in v Jadranu zbranih približno 200 letal, ki so sposobna izvesti napad v 48 urah. V primeru premirja in sklenjenega mirovnega sporazuma bi bilo za nadzor izvajanja dogovorov potrebno okrog 36.000 vojakov, če pa naj bi vojaki zagotavljali premirje in strani ne bi sklenili mirovnega sporazuma, bi jih bilo po vojaških ocenah potrebno 60.000.

DAVOS / SVETOVNI FORUM

Nadzorovanje kapitalskih tokov razdvaja EU in ZDA

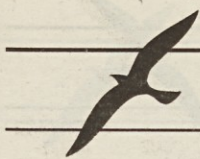
Na forumu tudi Prodi in Drnovšek

DAVOS - Svetovni gospodarski forum (WEF) v švicarskem Davosu je včeraj presel v središni del in med drugimi prisluhnil posegu ameriškega zakladnega sekretarja Roberta Rubina, ki se je izrazil proti nadzoru kapitalskih tokov kot sredstvu za preprečevanje ali omejevanje kriznih tveganj. S tem se je ogradil od evropskih pogledov na to vprašanje, kajti po njegovi oceni bi imelo tako ravnanje samo začasne učinke, na daljši rok pa bi »dusilo gospodarsko rast in omejevalo tuja vlaganja«. Po Rubinovem mnenju bi bilo bolj pametno sprejeti »ustrezne makroekonomske politike, finančne in legalne sisteme, ki bi temeljili na za kapitalski pretok odprtem tržnem gospodarstvu«. Ameriški zakladni sekretar je torej ponovil tisto, kar je v zadnjem času glavno načelo ameriške gospodarske politike: liberalizacija trgovine. Posredno je to tudi ameriška kritika obnašanja Evrope, ki posveča vse sile izvozu in se prav tako z vsemi silami brani uvoza.

Sicer pa so bile včerajšnje razprave v Davosu posvečene evru in mednarodnim financam, med italijanskimi udeleženci pa je bil tudi Romano Prodi, ki je sicer

vodil razpravo o prihodnosti Irana. Forumu se udeležuje tudi slovenski premier Janez Drnovšek, ki se je včeraj sestal s kanadskim kolegom Jeanom Chretienom, s predsednico Švicarske konfederacije Ruth Dreifuss in z generalnim sekretarjem Združenih narodov Kofijem Annanom. Drnovšek je pogovore izkoristil za oceno dvostranskih odnosov s Kanado oziroma Svico in za preverjanje možnosti povečanja sodelovanja, z Annanom pa se je posebej zadržal pri krizi na Kosovu, pri razmerah v Bosni in Hercegovini in pri Iraku. Generalni sekretar ZN se je ob tej priložnosti vnovič zahvalil Sloveniji za njeno vlogo v Varnostnem svetu avgusta lani in v drugih telesih ter izrazil upanje, da bo Slovenija v okviru ZN tudi v prihodnje dejavno sodelovala pri iskanju rešitev največjih kriznih zarisk.

V pogovorih s kanadskim premierom so bila v ospredju gospodarska vprašanja in želja po sirjenju sodelovanja, za kar naj bi Slovenijo se letos obiskala kanadska gospodarska delegacija. S švicarsko predsednico pa je Drnovšek ocenil odnose med državama, Dreifussu pa je zanimal tudi pogled Slovenije na kosovsko krizo ter njeni odnosi s Hrvaško.

SGG jutri in v torek v KC Lojzeta Bratuža s Polovičnimi resnicami

V sklopu letošnje abonmaj-ske ponudbe bo Slovensko stalno gledališče odigralo v ponedeljek in v torek, ob 20.30 komedijo Alana Ayckbourn *»Polovične resnice«*.

V komediji, v kateri nastopajo: Barbara Cerar, Maja Blagovič, Vočko Belšak in Vladimir Jurc ne manjka komičnih, absurdnih situacij in zapletov, v katerih se znajdetta dva no-vozarčenca in dva v zakonu zvezana protagonista.

Vladimir Jurc je zrežiral komedijo z elegantnim in nevsi-ljivim prijemom, dogajanje ni nikdar samo sebi namen in je

polno vrtočnega ritma. Gledalci v Trstu, ki so se polno-stevilno udeležili predstav v gledališču Cristallo, kamor se je igralski in tehnični ansam-bel moral preseliti zaradi obnovitvenih del, ki potekajo v Kulturnem domu, so s svojo prisotnostjo potrdili, da kljub neuporabnosti Kulturnega doma, ostajajo zvesti spremljevalci gledališča.

Goriški abonenti, ki tudi polnostevilno sledijo letošnji sezoni si bodo komedijo Polovične resnice lahko ogledali jutri, 1. in v torek, 2. februarja ob 20.30 v Kulturnem centru Lojzeta Bratuža.

GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA - GLEDALIŠČA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich

Jutri, 1. februarja ob 18.00, »Eno uro z ... Ulrichom Dünnebachom«.

Gledališče Rossetti

Danes, 31. januarja ob 16.00, bo Novo gledališče - Diana Orsi podalo delo Peppina De Filippa »Don Raffaele il trombone cupido scherza e spazza«. Režija Silvio Orlando.

V torek, 2. ob 20.30 in v sredo, 3. februarja ob 16.00 bo gledalska skupina La Famiglia delle Ortiche, podalo delo »La solitudine nei campi di cotone«. Režija Cherif.

Od 5. do 14. februarja bo na sporedu delo »Le false confidenze«, ki ga bo podalo gledališče iz Genove. Režija Marco Sciaccaluga. Predstave: 5. in 6. feb. ob 20.30, 7. feb. ob 16.00, 9., 10., 11., 12. in 13. feb. ob 20.30 ter 14. feb. ob 16.00.

Stalno gledališče iz Trsta - La Contrada

Gledališče Cristallo

Danes, 31. januarja ob 16.30, 2. februarja ob 16.30, 3., 4., 5., in 6. februarja ob 20.30 ter 7. februarja ob 16.30, George Bernard Shaw »La professione della signora Warren«. Režija Patrick Rossi Gastaldi.

Gledalska skupina Società per attori bo od 12. do 21. februarja predstavila delo »Mal di ma(d)re«. Režija Patrick Rossi Gastaldi.

Gledališče dei Fabbri (Ul. dei Fabbri 2/a)

Skupina »Teatro degli Asinelli« bo danes, 31. januarja ob 17.30 in v soboto, 6. ter v nedeljo, 7. februarja, podalo delo Alana Ayckbourn *»Camere da letto«*. Režija Liana Zonta.

Kinodvorana Alcione (Ul. Madonizza 4)

V sredo, 10. februarja bodo v sklopu - film v francoskem originalu - predvajali »Ma vie en rose« Alaina Berlinerja.

GORICA

Kulturni center »L. Bratuž«

Jutri, 1. februarja, ob 20.30 (red A) in v torek, 2. februarja, ob 20.30 (red B) gostuje SSG s predstavo Alana Ayckbourn *»Polovične resnice«* v režiji Vladimira Jurca.

VIDEM

Gledališče »Giovanni da Udine«

Danes, 31. januarja bo Piccolo Teatro di Milano podalo delo »La grande magia«, pravljico v treh dejanjih E. De Filippa. Režiser Giorgio Strehler.

11., 12., 13. in 14. februarja, Gledališče della Tosse, »Ubu incatenato e re«. Režija Tonino Conte.

PORDENON

Bivši samostan sv. Frančiška

V sredo, 10. februarja ob 20.45 bo Compagnia Picciola podala Magrisevo delo »Io non sono nessuno«. Režija Maria Pia Pagliarecci.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kulturni center »Srečka Kosovela«

V petek, 5. februarja ob 17. uri »Mali strah bav - bav« v izvedbi Mladinskega gledališča A'PART Sezana.

V torek, 9. februarja ob 20. uri, gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega - N. Kolijada »Murlin Murlo«.

V četrtek, 11. februarja ob 20. uri, gostuje SSG iz Trsta z delom F. Milcinskega »Butalci«. Režija Jaska Jamnik.

KOPER

Srednja šola »A. Ukmarja«

V četrtek, 4. februarja ob 17. uri, gostuje SSG iz Trsta s predstavo F. Milcinskega »Butalci«. Pripredba in režija Jaska Jamnik.

PORTOROŽ

Avditorij

Danes, 31. januarja ob 18.00 in 20.30, akcijska drama »Snake Eyes«. Režija Brian De Palma.

NOVA GORICA

Primorsko dramsko gledališče

Predstava »Jetrnik druge avenije« N. Simona, bo 5. februarja ob 20. uri.

4., 6., 12. in 13. februarja vedno ob 20.00, Samuel Beckett, »Konec igre«. Režiser Vito Taufer.

LJUBLJANA

Mestno Gledališče

3. in 5. februarja ob 19.30 William Shakespeare, »Antonij in Kleopatra«.

Jutri, 1. in 4. februarja ob 19.30 Bostjan Tadel »Policija, d. d.«.

2. februarja ob 19.30, Curth Flatow »Moz, ki si ne upa«.

V soboto, 6. februarja ob 19.30 Tone Partljic »Stajerc v Ljubljani«.

V sredo, 10., v četrtek, 11. in v petek, 12. februarja ob 19.30, Eugène Ionesco »Zavratne igre«.

V petek, 12. februarja ob 11. uri, Suzanne van Lohuizen »Primer Ronald Akkerman«.

V soboto, 13. februarja ob 21. uri, Bostjan Tadel »Policija, d. d.«.

GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA - GLASBA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Abonmajji

Gledališče Verdi sporoča, da se nadaljuje prodaja abonmajev za vse predstave pri blagajni gledališča od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

Danes, 31. jan. ob 16.00, »Salome« Riharda Straussa.

Dvorana Tripcovich

V petek, 5. ob 20.30 in v soboto, 6. februarja ob 17.00, Gioachino Rossini »Il signor Bruschino«.

Gledališče Rossetti

Na pobudo Trzaskega koncertnega društva bo ju-

tri, 1. februarja ob 20.30 nastop A. Specchi - »Accademici della Fondazione A. Toscanini« - B. Wohlfarth.

Na pobudo Trzaskega koncertnega društva bo v ponedeljek, 8. februarja ob 20.30 nastopil Andrea Lucchesini.

Gledališče »Silvio Pellico«

V torek, 2. februarja ob 20.30 muzikal, ki ga bodo izvajali dijaki zavoda združenega sveta.

Glasbena matica

V torek, 9. februarja ob 20.30 bo v Deutscher Hilf-sverein, Ul. Coroneo 15, cetri abonmajski koncert, ki ga bo izvajal Duo Danja Lukan - sopran, Marko Ozbič - klavir.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

SNG - Opera in balet

V torek, 2. in v sredo, 3. februarja ob 19.30, v sredo, 10. in v petek, 12. februarja ob 16.30, Domenico Cimarosa »Tajni zakon«.

V četrtek, 4., v petek, 5. in v četrtek, 11. februarja ob 11. uri ter v soboto, 13. februarja, ob 19.30, Bedrich Smetana »Prodana nevesta«.

SEŽANA

Vrabcjeva dvorana GŠ Sezana

V soboto, 6. februarja ob 19. uri, Večer slovenske

glasbe, nastopajo učenci in komorne skupine GS Sezana in Baročni kvartet iz Ljubljane s solistko sopranistko Marto Mocnik.

IZOLA

Dvorana glasbene šole (palača Besenghi)

V torek, 2. februarja ob 19.30 bo koncert tria Luwigana. Darko Brlek - klarinet, Igor Skerjanec - violoncelo in Vladimir Mlinaric - klavir.

NOVA GORICA

Kulturni dom

Jutri, 1. februarja nastop komornega orkestra »Ferenc Liszt« iz Budimpeste.

RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE - RAZSTAVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Miramarski park in muzej sta odprta vsak dan od 9. do 17. ure (grad od 8. do 18. ure).

Postna palača na Trgu Vittorio Veneto: odprt je poštini in telegrafski muzej. Ogled je možen vsak dan, tudi ob nedeljah, od 9. do 13. ure (zaprto ob praznikih). Za vodene obiske lahko pokličete na tel. (040) 4195148 od 9. do 14. ure.

Muzej Revoltella: do 28. februarja bo odprta obsežna razstava Avgusta Cernigoj - poetika spremembe. Istocasno so pripravili tudi razstavo arhitekta nacrtov Borisa Podrecca, ki je poskrbel za postavitev Cernigojeve razstave. Obe razstavi si je mogoče ogledati vsak dan, razen ob torkih, od 9. do 19. ure.

Gostilna »Stalletta«, Ulica Giuliani, 36: do 27. februarja peto »Srečanje umetnikov«.

Lipanjepuntin (Ul. Diaz 4): do 2. februarja 1999 razstavlja Elio Caredda. Urnik: od 11. do 13. ure in od 16.30 do 20. ure. Ob ponedeljkih in praznikih zaprto.

Galerija N. Bassanese, (Trg Giotti 8, I. nad.): do 10. februarja razstavlja Giuliano Dal Molin, Maria Morganti in Federico Rizzi. Razstava je odprta od torka do petka od 17. do 20. ure.

Državna knjižnica (palača Morspurgo, Osirek papeža Janeza XXIII, 6): razstava o življenju Giuseppeja De Morspurgo. Odprta bo do 27. februarja in sicer ob ponedeljkih, sredo in četrtek od 9.00 do 17. ure, ob torkih, petkih in sobotah pa od 9.00 do 13.30.

Art Gallery (Ul. Locchi19/A): osebna razstava Annamarije Ducaton.

OPČINE

V Zadružni kraski banki in v Prosvetnem domu bodo do 11. februarja razstavljali umetniki v spomin na Avgusta Cernigoja pod naslovom Zarek ustvarjalnega duha.

BORŠT

V Srenjski hiši bo v petek, 5. februarja ob 20.30. otvoritev razstave »Borstanska narodna nosa«. Urnik ogledov: v soboto, 6. feb. od 17. do 20. ure, v nedeljo, 7. feb. od 15. do 20. ure in v ponedeljek, 8. feb. od 17. do 20. ure.

GORICA

Goriški pokrajinski muzeji, Borgo Castello 13: Razstava »1918 leto zmage«, bo odprta do 28. februarja 1999 in sicer vsak dan razen ob ponedeljkih od 10. do 18. ure.

Goriški grad, do 30. junija 1999, razstava o življenju v srednjem veku »La spada e il melograno - vita quotidiana al castello medioevale 1271 - 1500«. Urnik: do 31. marca od 9.30 do 18.00 od 1. aprila dalje pa od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30. Ob ponedeljkih zaprto.

Kulturni center »Lojze Bratuž«: na ogled antološka razstava slikarke Zore Koren Sker. Razstava bo odprta do 19. februarja od 17. do 19. ure od ponedeljka do petka.

Galerija Ars, Katoliška knjigarna, Travniki 25: 5. februarja ob 18. uri, otvoritev razstave treh mladih ustvarjalcev: Dimitrija Brajnika, Ivana Zottija in Ivana Zerjela.

VIDEM

Nekdanje cerkev sv. Franciska: velika razstava o neolitiku z naslovom »Bilo je pred 7000 leti ... Prvi kruh«. Razstava bo odprta do 2. maja in sicer vsak dan, razen ponedeljkov od 9. do 12.30 in od 15.30 do 19. ure.

VENETO

BENETKE

Palaca Grassi: do 16. maja 1999, bo na ogled razstava o kulturi Majev.

Muzej Correr, Napoleonska hala: do 7. marca

1999 bo odprta razstava »Benetke 48«. Razstava bo odprta od 9. do 17. ure.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kulturni center Srečka Kosovela: v četrtek 4. februarja ob 18. uri otvoritev pregledne razstave grafik slikarja Bojana Kovacica.

ŠTANJEL

Galerija Lojzeta Spacala in Kraske hiše: razstava Goriškega muzeja. Odprta ob petkih, sobotah in nedeljah od 11. do 16. ure.

NOVA GORICA

Mestna Galerija Nova Gorica: do 31. januarja bo na ogled razstava umetnice Klementine Golja »Slike«. Urnik: ob delavnikih od 10.00 do 18.00 ure in ob sobotah in nedeljah od 13.00 do 17.00 ure.

AJDOVŠČINA

Pilonova galerija: stalna razstava slikarja in fotografa Vena Pilon. Urnik: od ponedeljka do petka, od 10.00 do 12.00 in od 14.00 do 17.00.

LIPICA

Kobilarna Lipica - ogled stalne razstave v Galeriji Avgusta Cernigoja je možen ob urah ogleda kobilarne.

KROMBERK

Grad Kromberk: na ogled so lapidarij, galerija starejše umetnosti, kulturnozgodovinski oddelek in galerija primorskih likovnih umetnikov.

Do aprila 1999 je na ogled etnološka razstava »Spomini naše mladosti« ali »Življenje pod zvezdami«. Urnik: ob delavnikih 8.-14., ob ne-

deljah in praznikih 13.-17., ob sobotah zaprto.

SOLKAN

Vila Bartolomei: na ogled je stalna muzejska zbirka »Primorska 1918-1947«. Urnik: od pon. do pet. 8.00 - 16.00, ob sob., ned. in praznikih 13.00 - 17.00.

SVETA GORA

Muzejska zbirka prve svetovne vojne - na ogled je razstava Solkan v prvi svetovni vojni. Urnik: ob sobotah, nedeljah in praznikih od 12. do 16. ure.

DOBOVO

Grad Dobovo

V galeriji Zorana Musica je poleg stalne graficne zbirke tega umetnika na ogled se razstava: »Graj-ska zbirka na Dobrovem - poskus rekonstrukcije«. Urnik: ob delavnikih od 11. do 19. ure, ob nedeljah od 13. do 18. ure, ob ponedeljkih zaprto.

KOBARID

Kobariski muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9. do 18. ure.

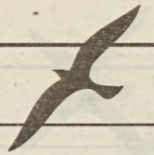
LJUBLJANA

Moderna galerija: na ogled je stalna zbirka Moderne galerije.

TANK! Slovenska zgodovinska avantgarda. Vecmedijska razstava. Odprta do 2. februarja in sicer od torka do sobote od 10.00 do 18.00 in ob nedeljah od 10.00 do 13.00.

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10. do 18. ure.

Slovenski solski muzej, (Plečnikov trg 1): »NE! razstava o drogah«. Odprta bo do 26. februarja od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 18.00.

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 **Risimo z Vesno**
20.30 **TV dnevnik, nato Sportna tribuna**
20.55 **Alpe Jadran**

RAI 1

6.00 Euronews
6.40 Nan.: Corsie in allegria
7.30 Otroški variete: La Banda dello Zecchino - Aspetta la banda! (vodita Alessandra Bellini, Marco Di Buono), vmes risanke
8.00 Variete: Plavo drevo
8.30 Variete: La Banda dello Zecchino, vmes risanke
10.00 Aktuelna odd.: Linea verde - Obzorja
10.30 Nabozna oddaja: A sua immagine
10.55 Masa
11.55 Nabozna oddaja: A sua immagine
12.00 Angelus - Papežev blagoslov
12.20 Aktuelna odd.: Linea verde - Zelena linija - V živo iz narave (vodi Sandro Vannucci)
13.30 Dnevnik
14.00 Nedeljski variete: Domenica in (vodijo Giancarlo Magalli, Tullio Solenghi, Elisabetta Ferracini, vmes (16.20) sportna oddaja Solo per i finali
18.00 Dnevnik
18.10 Sport: 90. minuta
19.30 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.35 Sport
20.45 Nan.: Un medico in famiglia - Zdravnik v družini (i. G. Scarpati, Lino Banfi, Claudia Pandolfi)
22.40 Dnevnik
22.45 Aktualne teme v tedniku: Frontiere (vodi Lamberto Sposini)
23.40 Aktuelno: Centrifuga - Parole a 360 gradi
0.10 Nočni dnevnik
Zapisnik, horoskop, vremenska napoved

RAI 2

6.50 Aktualno: 7 minus 7
7.05 Jutranja odd.: In famiglia - V družini (vodita Tiberio Timperi, R. Capua)
7.30, 8.00, 9.30 Dnevnik
10.05 Variete: Nedeljski Disney
11.10 Nanizanka
11.30 Variete: Ventanni (vodi Simonetta Martone)
13.00 Dnevnik
13.25 TG2 Motorji, vreme
13.45 Sport: Quelli che la domenica..., 14.25 Quelli che il calcio...
16.30 Sport: Stadio sprint
17.10 Nan.: Hunter
18.05 Aktualno: Tg2 Dosje
18.55 Vremenska napoved
19.00 Sport: Domenica sprint, vmes IP v kosarki
20.00 Komicni filmi
20.30 Dnevnik Tg2
20.50 TV film: Non sarò mai tua - Criminal Passion (thriller, Kan. '95, i. J. Cassidy, B. Langton)
22.25 Sportna nedelja
23.35 Dnevnik
23.50 Rubrika o židovski kulturi: Sorgente di vita
0.20 Vremenska napoved, sport, 1.25 poročila
1.30 SP v ciklokosu

RAI 3

6.00 Aktualno: Fuori orario
8.00 Vabilo na koncerte Rai 3
8.40 Smucarski tek: Marcialonga
11.15 Tgr Evropa
12.00 Aktualno: TeleCamere
12.30 Marcialonga
13.00 Nan.: Charlie Grace
14.00 Deželni dnevnik, vreme, 14.15 dnevnik
14.30 Film: L' albero della vita (dram., ZDA '57, i. M. Clift, E. Taylor)
17.10 TV film: Oliver Twist
18.50 Vreme, dnevnik, deželne vesti, sportne vesti
20.00 Aktualno: Tisoč in ena Italija, 20.30 Blob
20.45 Aktuelna odd. o zdravju: Elisir
22.30 Dnevnik, deželne vesti
22.55 Aktualno: Ragazzi del '99, 23.55 TeleCamere
0.25 Dnevnik, vreme
0.40 Fuori orario, film: La sala di musica (dram., Indija '58, r. Saryajit Ray)
2.10 Nan.: Star Trek, 2.55 Colomba solitaria
3.40 Film

RETE 4

6.00 Nan.: Un volto, due donne, 6.50 Guadalupe
7.30 Pregled tiska
8.30 Nedeljski koncert
9.30 Aktualno: La domenica del villaggio
10.00 Masa
10.45 La domenica del villaggio
11.30 Dnevnik
12.30 Aktualna oddaja o okolju in ekologiji: Melaverde
13.30 Dnevnik Tg4
14.00 Film: Viaggio allucinante (fant., ZDA '66, i. S. Boyd, R. Welch)
16.00 Film: Maciste nella valle dei re (pust., It. '60)
18.00 Nan.: Dell'avventura, vmes (18.55) dnevnik
20.35 Nan.: Blue Sky (dram., ZDA '94, i. J. Lange, T. Lee Jones, C. O' Donnell)
22.40 Film: Amateur (dram., ZDA '94, i. I. Huppert)
0.50 Pregled tiska

CANALE 5

6.00 Na prvi strani
8.00 Jutranji dnevnik Tg5
9.00 Nabozna oddaja: Le frontiere dello spirito
9.45 Velike zgodbe Canale 5 - Predstavitev TV filma «Tre addii»
10.00 TV film: Il mio piccolo angelo (kom., ZDA '98, i. Laila Dagher, Gary Imhoff, V. Allen)
12.00 Nan.: Robinsonovi
13.00 Dnevnik
13.30 Nedeljski variete: Buona domenica (vodijo Maurizio Lippi, Massimo Lopez, Paola Barale, Lauca Laurenti)
18.10 Nan.: Hisa Vianello - Razporoka (i. R. Vianello, S. Mondaini)
18.40 Variete: Buona domenica
20.00 Dnevnik TG 5 in vreme
20.30 Film: S.P.Q.R. - 2000 e 1/2 anni fa (kom., It. '94, r. C. Vanzina, i. C. De Sica, M. Boldi, L. Nielsen)
22.40 Variete: Finché c'è Ditta c'è speranza
23.00 Aktuelna odd.: Target (vodi Natasha Stefanenko)
23.30 Nonsolomoda
0.00 V parlamentu, nočni dnevnik
1.00 Film: Tradimenti (kom., VB '83, i. J. Irons)

ITALIA 1

6.30 Otroški variete, vmes nan. Le redini del cuore, risanke Pippo, Jem, Batman, itd. ter variete Bim Bum Bam
10.05 Risanke: Superman, The Real Ghostbusters, Tom & Jerry
11.30 Variete: Mai dire gol
12.25 Odprti studio
12.45 Sport: Vodič nogometnega prvenstva
13.30 Nan.: Tequila in Bonetti - Med dvema ognjema
14.30 Film: Il piccolo grande professore (fant., Fr.-VB '93, i. Daniel Gelin, L. Mikael)
16.30 Film: Cercasi Susan disperatamente (kom., ZDA '85, r. S. Seidelman, i. Madonna)
18.30 Odprti studio
19.00 Risanke
20.00 Variete: Benny Hill Show
20.30 Mai dire gol
21.30 Nan.: X-Files- Rdece in crno (i. David Duchovny)
22.30 Sportna odd.: Pressing
0.20 Italija 1 sport, 1.00 Sport studio
1.45 TV film: Il coyote (pust., ZDA '95, i. Peter Green)
3.40 TV film: Il ragazzo dal kimono d'oro ('92)

TELE 4

14.00 Palm Spring
17.00 Automobilissima
17.30 Od A do Z
19.15 Nedeljski sport
20.30 Zoom
21.00 Kom. v narečju: Quela strana malattia
22.45 Nedeljski sport
23.30 Film

MONTECARLO

12.45 18.45, 20.40, 22.40. 1.50 dnevnik
12.30 Aktualno: Blink
13.05 Nan.: Ellery Queen
14.30 Film: James Bond 007 - Bersaglio mobile ('85, i. R. Moore, G. Jones)
16.30 Film, ki ste ga vi izbrali
19.00 Sport: Goleada
22.00 Processo per direttissima
23.20 Aktualno: Moda
1.00 Film: Corriere diplomatico (dram., ZDA '52)

Slovenija 1

7.25 Napovedniki
8.00 Nan.: Mumini, 8.25 Taluga, 8.50 Srebnoglavi konjic, 9.15 Telerime, 9.20 Zares divje zivali: Zivalski gradbeniki
9.50 Ozare
9.55 Veliki skladatelji
11.00 Dok.: Gospodarji zivali
11.30 Obzorja duha
12.00 Ljudje in zemlja
12.30 4 X 4
13.00 Poročila, vreme, sport
13.10 Napovedniki
13.20 Resna glasba
13.50 Res je!
15.20 TV Poper
16.00 Trik-Trak, 16.30 P. plesa
17.00 Po domače
18.00 Obzorik, vreme, sport
18.10 Alpe-Donava-Jadran
18.40 Okus po cvetju
19.15 Risanka, 19.20 Loto
19.30 TV Dnevnik, vreme, sport
20.00 Zoom
22.05 Portret: J. Gradisnik
22.30 Poročila, vreme, sport
23.25 Večer koreografij Jirija Kyliana in NDT: Bela figura in vajakova zgodba
0.50 Trik-Trak
1.20 Parada plesa

TV PRIMORKA

8.00 16.20 Videostrani
16.20 Videospot dneva
16.25 Pri kralju rock'n'rolla
17.25 Nad.: Sosedje (120. del)
19.10 Pika Nogavica (1. odd.)
19.30 Videostrani
20.00 Misel dneva
20.05 Sahovski turnir
20.10 Gostišče Zvikan
20.25 Obiskali smo... Vrtojba
21.00 Hit kot pokrovitelj
21.40 Na robu, 22.40 Variete

Slovenija 2

8.00 Vremenska panorama
8.30 Napovedniki
8.35 TV prodaja
9.05 Rolada
9.35 Film: Pastirci (Slovenija 1973, r. France Stiglic, i. Cevka Andrej, Miha Levstik, Ropotar Bogo, Zupan Jože)
11.25 Tenis: Grand Slam (finale, moski)
12.25 SP v smučarskih skokih
15.15 EP v umetnostnem drsanju: revija
17.30 Dan slovenske kosarke
20.00 TV nad.: Ipavci (r. Fran Zizek, i. J. Zupan, 4. del)
21.15 Dok.: Vatikan, moč papežev - Janez Pavel Prvi in smrt (Nemčija, 4. del)
22.05 Sport v nedeljo
22.55 Nan.: Murphy Brown (22.)
23.20 Film: Storilka neznana (Fr.)

Koper

14.30 Euronews
14.45 Shogun
15.15 Umetnostno drsanje
17.30 Odmev
18.00 TV Poper
18.45 Minute za...
19.00 TV dnevnik, sport
19.30 Risanke, 20.00 Vesolje je..., 20.30 Istra in...
21.00 TV nan.: Liszt (2. del)
22.00 Vsdanes - TV dnevnik
22.05 Sportna nedelja
22.15 Tenis: Mednarodno prvenstvo Avstralije
23.20 Posvečeno Tartiniju: Komorni orkester Slovenicum (dir. Uros Lajovic)
TV Dnevnik-Vsdanes

Horoskop

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Pred vami je naporen teden. Odveč vam bo vsak napor. Veliko boste razmišljali in sanjali, ze naslednji hip pa boste zaradi slabe vesti hoteli postoriti vso nakopico delo naenkrat.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vase družabno življenje bo prihodnji teden zelo živahno. Srečevali se boste z najrazličnejšimi ljudmi in vsako vam bo imel povedati veliko zanimivega. Polni energije boste.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Tezave na delovnem mestu vas bodo obremenjevale tudi v prihodnjih dneh. Odločitve, pred katerimi stojite, vam bodo dale misliti, ceprav so se vam zdele preproste.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Vase srce je polno hrepenenja in radosti. Ze dolgo se niste počutili tako dobro. Pred vami se odpira nov svet in vam prinaša veliko novih in lepih občutij. Uspešni boste na delovnem mestu.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Ceprav vas kar razganja od čustev, vam bo uspelo vse stvari urediti po mimi poti. Dovolj ste premeteni, da veste, kako po ovinku priti do željenega cilja. Vazno je, da obvladate položaj.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ste v zelo romantičnem obdobju. Vse vase misli se vrtijo okoli partnerja, zato ni čudno, da se sem ter tja počuti nekoliko utrujenega. Pričarali boste krasne trenutke v dvoje.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Iz službe boste prihajali domov utrujeni, saj vas na delovnem mestu čaka veliko presenečenj. Ceprav bodo po večini prijetna, boste vseeno porabili veliko energije.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Ceprav boste zaposleni od jutra do večera, vam energije ne bo manjkalo. Znali boste izkoristiti vsako minuto. Pri delu boste ustvarjalni, inovativni in poztvovaln.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: V vsakdanji naglici prepogosto pozabljate na tiste ljudi, ki vam največ pomenijo. Ustavite ponoreli ritem in se sem in tja odpravite nekoliko bolj zgodaj domov.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Pred vami je uspešen teden. Ker boste zelo dober pogajalec, vam bo uspelo ljudi prepričati v svoj prav, hkrati pa boste upoštevali njihove želje in potrebe.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Preobremenjeni ste z vsakdanjimi skrbmi, kar ni po godu vašemu svobodnemislennemu in zanesenjaskemu duhu. Vsaj ob večerih vzemite v roko kakšno dobro knjigo.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Polni boste topline in zaupanja vase. S partnerjem se boste odlično razumeli, kar vam bo dajalo dovolj moči za vsakdanje spopade na delovnem mestu in drugod.

RADIO

Radio Trst A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00, 17.00 Poročila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tehnik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Mladinski oder; Strahek (dram. Z. Tavčar, r. M. Prepeluh); 10.40 Veselo po domače; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.15 Soft music; 11.30 Nabozna glasba (l. Florjanc); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Srednjeevropski obzorik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena: Ljudje ob cesti (M. Lipovec, r. J. Peterlin, 3.); 14.50 Potpuri; 15.30 Šport in glasba; 17.05 Z naših prireditvev (1. del); 18.05 Z naših prireditvev (2. del); 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slov.; 8.30, 12.30, 18.30 Poročila v ital.; 9.30 Zmo v etru (pon., vsaki 14 dni); 10.30 Nedeljska matineja ali Jutranji val; 14.00 Radio gol.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 7.15 Otvoritev; 7.30 Kmetijska oddaja; 7.45 Po domače; 8.00 OKC obveščajo; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.30 Pesem tedna; 10.00-11.00 Primorski kraji

in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?!; 14.30 Šport in glasba; 15.30 DIO; 17.30 Osmrtnice; 19.00 Dnevnik; 20.00 Večer večnozelelenih; 22.00 Zrcalo dneva, nato iz naše diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 7.30 Horoskop; 7.45 Dalle letture...; 9.30 V knjigarnah; 10.00 Kino-Gledališče; 10.30 Modri val; 11.00 Ob 11-ih; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Šport; 12.55 Pesem tedna; 13.40 Bella Bellissima; 14.00 Ferry sport; 18.00 Lestvica LP; 18.00 Italijanska pripoved; 19.25 Sigla single; 19.28 Vreme, dnevnik, Šport; 20.00 RMI.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 9.35 Veseli tobogan; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.25 Za naše kmetovalce; 15.30 DIO; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Reportaža; 17.35 Klasika; 18.05 Igra; 18.35 Zbori; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nokturmo; 0.00 Poročila.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Prireditve; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Gori, doli; 10.35 Gost; 13.00 Šport, vmes: Gost izbira glasbo, zimzelene melodije, nogomet; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste vedeli; 18.45 Črna kronika; 19.30 Top albumov; 20.30 Študentski rock; 21.30 Na piedesta.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Poročila; 7.00 Kronika, šport, vreme, promet; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Solisti in orkestri; 10.40 Izbrana proza; 13.05 Amaterski zbori; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkevna glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Festival komorne glasbe v Norfolku; Obuditev Lazarja; 22.05 Literarni portret; 22.30 Oratorij; 0.00 Poročila.

Radio Koroška

6.08-7.00 Dobro jutro, Koroška-Guten Morgen, Kärnten; 6.20 Duhovna misel (P. Zunder); 18.00-18.30 Dogodki in domevi; - 13.30 ORF 2. Radio Agora: dnevno 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan: dnevno 2.00-10.00/14.00-18.00.

RAI 3 slovenski program	
Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugli) in 64 (Milje)	
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)	
20.25	Prijateljica lutka (pripravlja Nerina Svab)
20.30	TV DNEVNIK, nato Sportna tribuna

RAI 1	
6.00	Euronews
6.30	Jutranji dnevnik
6.50	Jutranja oddaja Unomatina (vodita Antonella Clerici in Luca Giurato), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.45	Film: Mogli pericolose (kom., It. '58, i. Sylva Koscina, Nino Taranto)
11.30	Dnevnik
11.35	Aktualna oddaja: La vecchia fattoria (vodita L. Sardella in J. Majello)
12.25	Vreme in kratke vesti
13.30	Dnevnik, 13.55 Gospodarstvo
14.05	Nan.: Il tocco di un angelo - Moski v krizi
15.00	Dok.: Kvarkov svet - Mala lisica velikih uses
15.20	Aktualno: Evropski dnevi
15.50	Mladinski variete: Solletico, vmes risanke Sandokan in nan. Zorro
17.35	Danes v parlamentu
17.45	Aktualna odd.: Prima - Predvsem kronika (vodit David Sassoli)
18.00	Dnevnik
18.35	Variete: In bocca al lupo! (vodit Carlo Conti)
19.30	Vremenska napoved
20.00	Dnevnik
20.35	Aktualna odd.: Il fatto
20.40	Variete: La Zingara
20.50	Film: Matrimonio a 4 mani - It Takes Two (kom., ZDA '96, i. M. Kate Olsen, Steve Guttenberg, A. Olsen)
22.45	Dnevnik
22.50	Aktualna odd.: Porta a porta
0.15	Nocni dnevnik, zapisnik, vremenska napoved
0.45	Rai Educational

RAI 2	
7.00	Jutranji Go cart: Risanke
9.15	Rubrika o protestantizmu
9.45	Nad.: Quando si ama, 10.05 Santa Barbara
10.50	Tg2 - Medicina 33
11.10	Vreme in dnevnik
11.30	Prestavitev aktualne odd. I fatti vostri, 12.00 I fatti vostri - Vase zadeve
13.00	Dnevnik
13.30	Tg2 - Navade in družba, 13.45 Tg2 Zdravje
14.00	Variete: Ci vediamo in TV (vodit Paolo Limiti)
14.30	Aktualno: Ljubim zivali
16.00	Aktualno: Kronika v živo, vmes (16.30, 17.15) poročila
18.10	Vremenska napoved, kratka poročila, sport
18.40	Sereno variabile
19.05	Nan.: Squadra Speciale Cobra
20.00	Loto ob 8-ih
20.30	Vecerni dnevnik
20.50	Nan.: Inspektor Derrick
23.05	Aktualna odd.: Pinocchio
23.45	Dnevnik, v parlamentu, vremenska napoved
0.40	Film: Prima del buio (thriller, ZDA '94, i. Mimi Rogers, Billy Zane)

RAI 3	
6.00	6.30, 7.00, 7.30 dnevnik
8.30	Media/Mente, 8.55 Zgodovina smo mi, 9.00 Kinematografija
10.00	Dok.: Italijanski ujetniki
12.00	Dnevnik, 12.15 Sport
12.20	Aktualno: Telesogni, 13.00 Pravljiice in risanke, 13.40 Tisoc in ena Italija
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Tgr - Leonardo
15.00	Pravljice in risanke
15.50	Sport: nogomet B lige, Milan-Bayern Monaco
17.00	Dok.: Geo & Geo
18.30	Nad.: Un posto al sole
19.00	Dnevnik, izdelne vesti, izdelni sport, vreme
19.55	Variete: Blob
20.00	Nan.: Superman
20.50	Aktualna odd.: Porte chiuse - Amerikani
22.40	Dnevnik, izdelne vesti
23.05	Aktualno: Milano - Roma (S. Blady - A. Busi)
0.00	SP v smucanju: zenski superveleslalom
0.45	Dnevnik, pregled tiska

RETE 4	
6.00	Nad.: Un volto due donne, 6.50 Guadalupe
8.30	Pregled tiska
8.50	Nad.: Renzo in Lucia, 9.45 Huracan, 10.45 Febbre d'amore
11.30	Dnevnik
11.40	Aktualno: Forum
13.30	Dnevnik
14.00	Kviz: Kolo srece
15.00	Nad.: Sentieri - Steze
16.00	Film: La mia vita per tuo figlio (dram., ZDA '50)
18.00	Kviz: OK, il prezzo è giusto
18.55	Dnevnik in vreme
19.30	Nan.: Colombo
20.40	TV film: La mia nemica - Body Language (thriller, ZDA '92, i. H. Locklear)
22.40	Film: Brainstorm - Generazione elettronica (fant., ZDA '81, i. C. Walken)
0.55	Pregled tiska
1.15	Film: Africa addio (dok., It. '66, r. G. Jacopetti)

CANALE 5	
6.00	Na prvi strani, vreme
8.00	Jutranji dnevnik Tg5
8.45	Aktualna odd. o dobrem pocutju: Vivere bene
10.00	Variete: Maurizio Costanzo Show
11.25	Nan.: Un detective in corsia (i. Dick Van Dyke, Scott Baio), 12.30 Nonno Felice
13.00	Dnevnik TG 5
13.30	Aktualno: Sgarbi quotidiani
13.45	Nad.: Beautiful
14.15	Aktualna oddaja: Uomini e donne - Moski in zenske
15.45	TV film: Danielle Steel - nekoč je bila princesa (dram., ZDA '95, r. R. Colla, i. Melissa Gilbert, Bruce Boxleitner)
17.45	Aktualna oddaja: Verissimo (vodit Cristina Parodi)
18.35	Variete: Passaparola (vodit Gerry Scotti)
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	Variete: Striscia la notizia (vodita Ezio Greggio in Enzo Iacchetti)
21.00	Film: Spiriti nelle tenebre (pust., ZDA '96, i. Val Kilmer, M. Douglas)
23.10	Variete: Maurizio Costanzo Show
1.00	Nocni dnevnik
1.30	Striscia la notizia

ITALIA 1	
6.10	Nan.: Ocean Girl
6.40	Otroski variete, vmes nanizanke in risanke
9.20	Nan.: Mac Gyver
10.15	Film: Il mistero da 4 milioni di dollari (kom., ZDA '87, i. Tom Bosley)
12.20	Odprti studio, 12.25 Sport, 12.50 Fatti e misfatti
13.00	Nan.: V osmih pod isto streho
13.30	Risanke
14.20	Variete: Colpo di fulmine, 15.00 Fuego!
15.30	Nan.: Beverly Hills (i. J. Prestley, J. Garth)
16.00	Variete za najmlajše Bim Bum Bam, risanke
17.30	Nan.: Baywatch
18.30	Odprti studio, vreme, 18.55 Sport studio
19.00	Nan.: Plavolaska za očeta (i. Patrick Duffy), 19.30 Tata
20.00	Glasb. odd.: Sarabanda
20.45	Film: Classe mista 3.a C (kom., It. '96, i. L. Ruta, C. Clover, A. Bonini)
22.40	Sportna oddaja: Controcampo
0.40	Odprti studio, 1.00 Sport studio
1.55	Film: Aenigma (thriller, It. '88, i. John Martin)

TELE 4	
19.30	16.45, 23.00, 1.30 Dogodki in odmevi
13.35	Film: Un pizzico di fortuna
15.15	Pall. TS - SNAI Montecatini
20.30	Udinese - Bologna
23.30	Sportna oddaja
1.45	Film

MONTECARLO	
12.35	19.45, 22.40, 1.10 Dnevnik
11.00	Nan.: Amori e baci, 11.30 Agencija Rockford, 13.05 Ellery Quinn
14.00	Film: Nessuno resta solo (dram., ZDA '55)
16.30	Variete: Tappeto volante
19.15	Nanizanka
20.30	SP v smucanju: zenski superveleslalom
22.00	Sport: Biscardi jev proces
1.30	Glasba: Roxy Bar

Slovenija 1	
7.55	Marketing
8.00	Vremenska panorama
8.55	Napovedniki
9.00	TV prodaja
9.30	Tedenski izbor. Dok. nanizank: Macke in psi (Nizozemska), 9.40 Rdeci grafit, 10.20 dok. nan. Narava in clovek (2. del), 10.45 dok. serija Iz-zivi prihodnosti, 11.10 Oddaja TV Maribor: Na vrtu, 11.35 dok Velike romance 20. stoletja, 12.00 Alpe-Donava-Jadran, 12.30 Utrip, 12.45 Zrcalo tedna
13.00	Porocila, vreme, sport
13.10	Vremenska panorama
13.40	Portret Janeza Gradisnika
14.30	Zoom
16.00	Dober dan, Koroska
16.30	Po Sloveniji
17.00	Radovedni Tacek: Strah
17.15	Dok. nanizanka: Zares divje zivali - Zivalski gradbeniki (21. del)
17.40	Risanka: Volkovi, carovnice in velikani
18.00	Obzorik, vreme, sport
18.10	Recept za zdravo življenje: Sproscanje
19.00	Zrebanje 3 X 3 plus 6
19.15	Risanka
19.30	TV dnevnik, vreme, sport
20.05	Nan.: Komisar Rex - Dijakova smrt (Avstrija, i. Tobias Moretti, Gedeon Burkhard)
21.00	Ideologija proti umetnosti
22.00	Odmevi
22.25	Univerzitetni razgledi
22.30	Kultura, vreme, sport
22.50	Kontrapunkt, omizje o kulturi
0.00	Recept za zdravo življenje

TV PRIMORKA	
8.00	16.25 Videostrani
16.25	Videospot dneva
16.30	Skupina iz Lucije
17.30	Obiskali smo... Vrtojba
18.10	Gostisce Zvikar
18.30	V mojem kosku je pa mavrica
19.30	Videostrani
20.00	Dnevnik, vreme
20.25	Iz tiska - Misel dneva
20.30	Sahovski turnir
20.35	Sportni ponedeljek
21.45	E-ov plesni zur
22.15	Glasbeni utrinki
22.30	Dnevnik TV Primorka

Slovenija 2	
8.45	2.03 Teletekst
9.00	Vremenska panorama
10.00	Tedenski izbor. Sobotna noc. Koncert: Ana Papedan. Koncert: John Denver
12.00	Nad.: Crni in beli (Svedska, 4. del)
12.30	Nanizanka: Davis, ravnatelj (ZDA, 10. ep.)
12.50	Dokumentarna serija: Moski in zenske (VB, 4. del)
13.45	Dokumentarna serija: Vatikan, moc papezev (Nemcija, 4. del)
14.35	Euronews
14.50	TV prodaja
15.20	Film: Romanov in Julija (ZDA 1961, r.-i. Peter Ustinov, Sandra Dee, John Gavin, Akim Tamiroff)
17.00	Policija na nasi strani
17.30	Po Sloveniji
18.00	Nad.: Sestre III (ZDA, 1. del)
19.00	Stafeta mladosti
20.00	Sportni portret: Alberto Tomba
22.20	SP v smucanju: zenski veleslalom
21.30	Studio City
23.00	Brane Roncel izza odra
0.25	Film: Romanov in Julija

Koper	
15.00	Euronews, 16.00 Risanke
16.25	Triestango (1. del)
17.00	Vesolje je ...
17.30	Istra in...
18.00	Program v slovenskem jeziku: Sportna mreza
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv Dnevnik, vreme, sport
19.30	Otroska odd.: Gugalnica
20.00	Alpe Jadran
20.30	Kulturni magazin: 2000 besed
21.00	Osebnosti nasega casa
22.00	Vsedenes - TV dnevnik
22.15	Euronews
22.30	Program v slov. jeziku: Sportel - Oddaja o zamejskem sportu in sportnikih
23.30	Primorska kronika
23.45	Sportna mreza

RADIO

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljiice; 8.00 Dezelna kronika; 8.10 Sprehodi po trzaskih predmetjih; 8.50 Soft music; 9.15 Odprta knjiga: Podobe iz sanj (I. Cankar, prip. M. Sardoč); 9.30 Glasba za vse okuse; 10.10 Koncert s slavnimi izvajalci; 11.00 Aktualnosti na pladnju (pripr. V. Valencic); 12.40 MS Beneške korenine; 13.20 Glasba; 13.30 Kmetijski tehnik; 14.00 Dezelna kronika; 14.10 Otroski koticek; 15.00 Potpuri; 15.30 Vsi ljudje vse vedo (v studiu I. Peterlin); 17.00 Kulturna kronika, nato Mi in glasba: Simf. orkester RTVS; 18.00 Znanstveno raziskovanje; 18.15 Prikljubljene melodije; 19.20 Napovednik.

Radio Općine

8.30, 12.30, 18.30 Poročila v ital.; 11.30, 15.10, 17.10 Poročila v slov.; 10.30 Matineja; 13.00 Samo za Vas - Ostali Trst (pon.); 20.30 Loza v operi - Un palco all' opera.

Radio Koper

(slovenski program)

6.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.15 Dobro jutro; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan; 8.00 Pregled tiska, vreme; 8.50 Kulturni koledar; 10.00 Na rešet; 11.00 Pregled dogodkov; 13.00 Daj, povej, razve-

drilna odd.; 15.30 DIO; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Bla bla radio; 19.00 Jingle; 20.00 Modri abonma; 22.00 Zrcalo dneva; do 0.00 Iz diskoteke.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.15 3X3; 9.15 Govorimo o; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Sigla single; 11.00 Lantinskoameriški Ola; 11.15 Dialogi; 11.45 Mi in vi; 12.55 pesem tedna; 13.07 Čestitke; 13.00 L'una blu; 13.55 Moj dom tvoj dom; 14.10 Živeti danes; 14.45 Vse o soli; 18.00 Magic bus; 18.45 Na sceno; 19.25 Sigla single; RMI.

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.45 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 9.45 Ringaraja; 10.00 Varnostna kultura; 10.30 Pravni nasveti; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 15.00 Radio danes; 15.30 DIO; 17.05 Ob 17-ih; 18.20 Zunanje politični feljton; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Odrske luči; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturmo; 0.00 Poročila.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 8.10 Poslovne zanimivosti; 8.40 Koledar prirediteljev; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Strokovnjak svetuje; 13.45 Gost izbira glasbo, kulturne drobtinice; 14.45 Zagon; 15.30 DIO; 16.15 Popevki tedna; 17.00 Hip hop galerija; 18.00 Vroče hladno; 18.45 Črna kronika; 19.30 Popularnih 40; 20.30 SP v smucanju; 21.00 Telstar; 22.00 Zrcalo; 22.30 V soju zarometov; 23.15 Mala nočna filmska.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 10.05 Kulturna panorama; 11.05 Čas in glasba; 13.05 Reprija; 13.30 Zbori; 14.05 Izobraževalni pr.; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 DIO, šport; 16.15 Nove glasbene generacije; 17.15 Ekonomska politika; 17.30 Slov. glasb. ustvarjalnost; 18.45 Kulturni globus; 19.30 Operni koncert; 20.00 Dvignjena zavesa; 20.30 Miti in legende; 22.30 Komorni studio; 23.55 Glasba in napoved; 0.00 Poročila.

Radio Koroška

6.08-7.00 Kratak stik; Radio Agora dnevno 10.00-14.00/18.00-2.00; Radio Korotan dnevno 2.00-10.00/14.00-18.00 (105.5 MHz).

Primorski dnevnik

Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik z o.z. - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.o.o. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.it/>
e-mail: redakcija@primorski.it

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozalja po formatu. IVA 20%

Cena: 1.500 LIT - 100 SIT
Naročnina za Italijo 480.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP št. 11943347

Letna naročnina za Slovenijo 22.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sezana, tel. 067-32147
žiro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Nova Gorica - Slovenija

CASINOS NEWS

HIT HOTEL CASINO' PARK
HIT HOTEL CASINO' PERLA
HIT HOTEL CASINO' KRANJSKA GORA
HIT CASINO' OTOČEC
HIT CASINO' ROGAŠKA SLATINA

IZ NAŠIH ZABAVNIH PROGRAMOV

HIT HOTEL CASINO' PERLA:

- * AMERICA LATINA, južnoameriška variete skupina: 1. - 21.2.99
- * ME - GI SHOW, spektakel kabareta in čarovnij: 4.2.99
- * TEO TEOCOLI: 11.2.99
- * PARIDE MENSA: komik 18.2.99
- * LUIS MAGICAL GIRLS, iluzionistični duo s plesno skupino: 22.2. - 14.3.99
- * MICHELE ZARILLO: koncert, 25.2.99

PERLA - CAPTAIN HOOK'S CLUB:

- * WANDA, glasbena skupina, 1. - 15.2.99
- * KAZINA SHOW DANCE, plesna skupina, 1. in 2.2.99
- * LOBI TRAORE & VINCENT BUCHER TRIO, koncert, 10.2.99
- * PRAZNOVANJE SV. VALENTINA, 14.2.99
- * AMALA, koncert etnične glasbe Rom: 16.2.99
- * AMADEUS, glasbena skupina: 18. - 28.2.99
- * TINKARA KOVAČ, promocijski koncert s triom Wellblot: 23.2.99
- * A FLOR DE PIEL, španska plesna in animacijska skupina: 28.2. - 4.3.99

D. J. DEKKY, ENRICO in ADRIANO

RESTAVRACIJA PERLA:

- * RICCARDO MORPURGO, pianist

HOTEL CASINO' PARK:

- * VALENTINO SHOW: 14.2.99
- * HOMO SAPIENS: koncert, 14.2.99
- * I NOMADI: koncert, 26.2.99

HIT HOTEL CASINO' KRANJSKA GORA

- * ME - GI SHOW, večer kabareta in čarovnij: 5. in 6.2.99
- * WATERLOO, koncert: 12. in 13.2.99
- * DUO LUIS DANCERS: 19 in 20.2.99
- * A FLOR DE PIEL: 26. in 27.2.99

ZANIMIVOSTI

* HITOVE MUZE" - 7^a koncertna sezona komorne in solistične glasbe v GRADU DOBROVO v Goriških Brdih. V petek, 26. februarja 1999 zvečer:

TRIO LUWIGANA: DARKO BRLEK - klarinet
IGOR ŠKERJANEC - violončelo
VLADIMIR MLINARIČ - klavir

* VESELO PUSTOVANJE v HIT Šport Centru v Šempetru pri Gorici v soboto 13.2.99 od 20^h dalje; v nedeljo od 14^h - 17^h PUSTNO RAJANJE s programom za otroke! Dobrodošli vsi!

UGODNOSTI

* Posebna ugodnost za goste HOTELA PARK, PERLA, LIPA IN SABOTIN: popust 20% na vsako nočitev z zajtrkom v dneh od ponedeljka do četrтка z izjemo prazničnih in predprazničnih dni.

* HIT CASINO' PARK: posebne pogostitve gostov med tednom (od ponedeljka do četrтка).

* HIT CASINO' PERLA: vsako sredo polnočni prigrizek, dnevno žrebanje vstopnic (nagrade: smučarski week-end paketi Auronzo - Misurina)

* HIT CASINO' KRANJSKA GORA: vsak torek, sredo in četrtek gostinske pogostitve v igralnici (vsak četrtek npr. ob 00.30 - PIZZA PARTY!)

* V naši Gostilni HRAST v Novi Gorici Vas pričakujemo z odličnimi štruklji! Vsak dan za vse okuse! Dobrodošli!

URNIKI

- * HIT HOTEL CASINO' PARK: NON-STOP
- * HIT HOTEL CASINO' PERLA: NON-STOP
- * HIT HOTEL CASINO' RELAX KRANJSKA GORA: NON-STOP

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Največji Italijani tega tisočletja

RIM - Po mnenju Italijanov je fasistični diktator Benito Mussolini iztekajoče tisočletje zaznamoval mnogo bolj kot sveti Francisek Asiški, izumitelj radia Guglielmo Marconi ali odkritelj Amerike Kristov Kolumb. Po anketi, ki jo je na internetu izvedel časnik Corriere, se je Mussolini namreč uvrstil na certo mesto najbolj vplivnih Italijanov tega tisočletja, takoj za renesančnim genijem Leonardom da Vincijem, pisateljem Dantejem Alighierijem in znanstvenikom Galileom Galilejem. V komentarju k anketi je časnik zapisal, da Mussolini svojo visoko uvrstitev očitno dolguje še vedno živim političnim simpatijam do fašizma. Zanimivo je, da duceja na seznam najvplivnejših Italijanov tega tisočletja ni uvrstil strokovni odbor 100 intelektualcev, ki je na prvo mesto pred slabima dvema tednoma uvrstil Danteja. (STA/APA)

Kuhala na mini: dve žrtvi

HANOI - V eksploziji mine iz vietnamske vojne, s katero si je neka ženska pomagala pri kuhanju, sta ji umrla mož in sin, trije otroci pa so ranjeni, je sporočila policija. Ženska v pokrajini Quang Tri v osrčju Vietnama je pobrala mino ameriške izdelave, ki pa je eksplodirala, ko jo je položila na žerjavo, da bi podložila lonec. Mati, ki ni vedela, da je podstavila mino iz minule vojne, je odšla in se izognila eksploziji, je povedal policist. V pokrajini Quang Tri so potekali hudi boji med južnovietnamskimi silami s podporo ameriških vojakov in komunisti, ki so med vojno, končano leta 1975, prisli s severa. Pozabljene mine v Vietnamu se vedno vsako leto ubijejo ali pohabi jo na stotine ljudi. (STA/AFP)

Znanstveni kič

ZAGREB - Vsak kič, tudi znanstveni, mora izpolnjevati dve zahtevi: nekdo ga mora ponuditi in nekdo kupiti. Na Hrvaškem pa tudi drugod smo dandanes priče poplave znanstvenega kiča, svari v hrvaškem časniku Priroda raziskovalca dr. Ivan Gutman in dr. Nenad Raos. Znanstveni kič po njunih besedah le spominja

na znanost, kar pa v resnici ni. Lahko ga je izdelati in namnožiti ter lahko doseže tudi zelo visoko ceno. Od »vplivnih krogov« je za tako kvazi-znanost pogosto moč izvleči velik denar ali drugačno družbeno priznanje. Proizvajajo ga ljudje, ki se ukvarjajo z znanostjo, a jih ta v resnici ne zanima, pravita avtorja in razkrivata tudi njihove trike. Pogosto npr. citirajo dela prijateljev, ki citirajo njih, in lastna dela, pišejo unicujoče kritike del brez njihovih citatov in povzdigujejo tista, ki jih omenjajo. Kicasta znanost po Gutmanovih in Raosovih besedah zlasti pri laikih vzbuja varljivo utvaro mnozice vrhunskih strokovnjakov, temelja vsakega, tudi znanstvenega, kica. (STA/Hina)

Devetdesetletnik vzel trinajstletno deklico za 50. ženo

RIAD - Devetdesetletni Saudijec, že več kot petdesetkrat poročen, je v neki vasi pred kratkim oženil 13-letno deklico, piše saudski časnik al-Riad. Starec iz pokrajine Dzazan na jugu kraljestva ima prek petdeset otrok, najstarejšega starega 65, najmlajšega pa 12 let. Devetdesetletnik je po pisanih casnika zdrav in vsak dan prepešaci več kilometrov, poje pa največ dateljnov in jogurta. Muslimani imajo po islamskem pravu hkrati lahko največ štiri žene, kar pomeni, da se je moral možak vse življenje ločevati, da se je lahko na novo poročal. (STA/AFP)

Pogrešani predsednik

NEW DELHI - Indijska državna televizija je med slikami pogrešanih oseb pokazala tudi fotografijo predsednika K. R. Narayana in prosila gledalce, naj ga poskušajo najti, poroča časnik Times of India. "Če kdo ve, kje bi lahko bila ta oseba, naj to prosim sporoči na najbližjo postajo policije," je dejal vodja oddaje o pogrešanih osebah na televizijski postaji v mestu Bangalore na jugu države. Seveda je slo za napako - slika predsednika Narayana je kaksnih šest sekund kraljevala na ekranu, gledalci pa so ostali odprti ust, je se poročal Times of India. (STA/AFP)

Fiera Udine

28. januar - 1. februar

AGRIEST '99

34. VSEDRŽAVNA RAZSTAVA KMETIJSKIH STROJEV IN PRIDELKOV

Vidensko sejmišče
TORREANO DI MARTIGNACCO

Urniki: 9.30 - 18.30

CREDITO COOPERATIVO
BANCHE DI CREDITO COOPERATIVO DEL FRIULI - VENEZIA GIULIA

